6 EYLÜL 1980 CUMARTESİ 10 LİRA

Halkın Gazetesi

Demokrat

POLONYA'LI İŞÇİLER NELER TALEP EDİYOR?

[İşçi Hakları bildirgesinin tam metni]

3. Sayfada

Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Başkanı Nevzat Helvacı:

"FATSA'DA (Gözaltına alınan) 13 KİŞİ KAYIP!"

Hukukçular Fatsa'da gerçekleştirilen operasyonu ve operasyon sonrası uygulamaları tümüyle Anayasa'ya ve yasalara aykırı buluyorlar. Fatsa'da insan hak ve özgürlüklerinin tümüyle rafa kaldırıldığını belirten hukukçular, gözaltına alınan yurttaşlara işkence yapılmasını ve bazı tutukluların kaybolmasını kanıt olarak gösteriyorlar. Yukarıda, operasyon öncesi Fatsa'dan bir sokak görülüyor.

- **Helvacı, Fatsalıların davalarına giren Avukat Vural Soytekin'in de işkence gördüğünü, kaburga kemiklerinin kırıldığını açıkladı. "Fatsa'da olup bitenler, bu ilçeye kimin ve neyin girdiğini göstermektedir"**
- **Ordu ilindeki bir inceleme gezisinden dönen Helvacı, Fatsa'da 1500 kişinin işkence gördüğünü söyledi**
- **Helvacı, cezaevinde Fikri Sönmez'le görüştüklerini ve moralinin çok iyi olduğunu belirtti**

HABERİ 7. SAYFADA

KİŞOT DON AK-KAYA

Akkaya'nın avukatlığını Ordu AP İl Başkanı yapıyor

- Akkaya'nın tazminat isteminde bulunduğu bir davada avukat olarak Güner Sağra'yı tutması, "Reşat Akkaya ile AP il yönetiminin beraberliğinin tescili" olarak yorumlandı

ANKARA(DEMOKRAT)

Ordu Valisi Reşat Akkaya'nın kendisine avukat olarak Ordu AP İl Başkanı Güner Sağra'yı tuttuğu öğrenildi. Akkaya'nın tazminat isteminde bulunduğu bir davada avukat olarak AP İl Başkanı Güner Sağra'yı tutması, "Reşat Akkaya ile AP il yönetiminin beraberliğinin tescili" olarak yorumlandı.

Ordu CHP Milletvekilleri Ertuğrul Günay, Temel Ateş, bir süre önce verdikleri demeçlerde Vali Reşat Akkaya'yı suçlamışlar, Vali Akkaya bunun üzerine mahkemeye başvurarak iki milletvekili hakkında tazminat davası açılmasını istemişti. Reşat Akkaya'nın

(Devamı 7.Sayfada)

Cevdet Selvi

Petrol-İş Sendikası Genel Başkanı Selvi:

"Genel Kurulda iktidarın saldırılarına karşı alacağımız tavırları belirliyeceğiz"

- Bakanlar Kurulu'nca 8 grevi ertelenen Petrol-İş, Eylül ayı ortalarından itibaren 20 bin üyesiyle petrol ve gübre işyerlerinde greve çıkıyor

HABERİ 7. SAYFADA

AP ve MHP'lilerin katılmadığı oylamada lehde 231 oy kullanıldı

Erkmen gensoru ile düşürüldü

- 1960'lardan bu yana ilk kez bir bakan gensoru önergesi ile düşürülürken, CHP Genel Başkanı Ecevit, "Hükümet bakanlarını safra atar gibi atarak boşlukta kalabilmektedir" dedi.

ANKARA(DEMOKRAT)

Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen, MSP'nin gensoru önergesi ile düşürüldü. AP ve MHP'lilerin katılmadığı oylamada, gensoru lehinde 231 oy kullanılırken, oylama sırasında AP Ortak Grubu toplantı halindeydi. Başbakan Süleyman Demirel, konuyu bugünkü AP Başkanlık Divanı toplantısında görüşeceklerini bildirirken, CHP Genel Başkanı Ecevit de **"Hükümet bakanlarını safra gibi atarak boşlukta**

(Devamı 7.Sayfada)

Hayrettin Erkmen'in adının karıştığı rüşvet olayı konusunda hâlâ bir açıklama yapılmadı

Danimarkalı işadamı Erkmen'e komisyon önerdiğini kabul etti

- **Hayrettin Erkmen'e İran'da bulunan 11 milyon kuronu Danimarka'ya aktarması için yüzde 10 komisyon öneren "Totalentreprise" şirketinin sahibi Nielsen, Se Og Hör adlı derginin son sayısına yaptığı açıklamada, Erkmen'e para teklif ettiğini, ancak bunun rüşvet" sayılmaması gerektiğini söyledi**

KOPENHAG (ÖZEL)

Hayrettin Erkmen'e Danimarka'lı bir inşaat şirketi tarafından rüşvet teklif edildiğine dair basında çıkan haberlerle ilgili olarak hükümet yetkilileri henüz hiçbir açıklamada bulunmadılar.

Danimarka'da Se Og Hör adlı haftalık bir derginin 4 Eylül tarihli 36. sayısında Erkmen'e rüşvet teklif ettiği daha önce ünlü B.T. gazetesi tarafından öne sürülen "Dansk Totalentreprise A/S" şirketinin sahibi Böje Nielsen'le yapılan bir görüşme yayınlandı. Bu görüşmede Böje Nielsen, Türkiye hükümet yetkililerine İran'da şirketine ait olan ve devrimden sonra bloke edi-

(Devamı 7.Sayfada)

B.T.

...e Nielsen tilbød
...enrigsminister
million kroner

Danmarks Radio
overvejer også

Danimarka'da yayınlanan B.T. adlı günlük gazetenin, Hayrettin Erkmen'e yapılan rüşvet teklifiyle ilgili 27 Ağustos tarihli sayısının küpürü.

Salvador Cuntası bölündü

- **Cunta içindeki faşist subaylar "ılımlılara" karşı bir "saray darbesi" gerçekleştirdi.**

HABERİ 7. SAYFADA

Faşistler Aybastı'da üçü kardeş, beş kişiyi katlettiler

- Biri 8, diğeri 10 yaşında iki çocuk "anarşik eylemlere" katılıkları gerekçesiyle gözaltına alındı
- Ankara'da faşistler iki kardeşi öldürdüler
- Nusaybin'de CHP'li Belediye Meclisi Üyesi öldürüldü

HABERİ 5. SAYFADA

KİME HİZMET EDİLİYOR...

Halkın oyları ile belediye başkanı seçilen ancak operasyondan sonra gözaltına alınan, işkence edilen ve daha sonra görevinden alınan şu anda tutuklu bulunan Fikri Sönmez.

Kendisiyle ilgili yayın üzerine konuşan Fikri Sönmez:

"Bir İstanbul gazetesinde yer alan demeç bana ait değil"

- **Ordu Cezaevinde tutuklu bulunan Fikri Sönmez, "İki gazeteci geldi. Operasyon öncesi yaptıkları hatayı telafi edeceklerini ve dürüst haber geçeceklerini söyleyerek, bir de fotoğrafımı istediler. Ben de, kendilerine ve gazetelerine demeç veremeyeceğimi belirttim" dedi.**

HABERİ 7. SAYFADA

1200 işçinin gözaltına alınması üzerine

Adana'da 7 bin 900 işçi direnişe geçti

- **Sabancı Holding'e Bağlı Teksa, Mensa, Sasa ile Bossa 1 ve Bossa 2 fabrikalarında iş bırakımına giden işçiler, işyerlerinin faşistleştirilmek istenmesini protesto ederek gözaltına alınan 1200 işçinin serbest bırakılmasını istediler**

HABERİ 7. SAYFADA

Sıkıyönetim Komutanlığı Mamak Cezaevi'ndeki olaylarla ilgili soruşturma açtı

- **Cezaevi müdürünün tutuklulara ateş ettiği öne sürülmüştü**

ANKARA (DEMOKRAT)

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Mamak Özel Askeri Ceza ve Tutukevi blokunda bir süre önce meydana gelen olaylarla ilgili soruştur-

(Devamı 7.Sayfada)

YETKİLİLER "ENFLASYON HIZI KESİLDİ" DİYOR AMA...

Cebimizdeki bin lira son 12 ayda 400 lira oldu

- DİE istatistiklerine göre, 11 il arasında fiyatların en fazla arttığı il yüzde 145 ile Diyarbakır oldu

EKONOMİ SERVİSİ

1979 Temmuz ayından 1980 Temmuz ayına kadar geçen sürede tüketici malların fiyatları ortalama yüzde 125 oranında arttı. Cebimizdeki bin liranın satın alma gücü, yaklaşık olarak, bir yıl önceki 400 liranın satınalma gücüne düştü.

Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından yayınlanan tüketici fiyat indekslerine göre son 12 aylık dönemde, tüketim malları fiyatlarında Ankara'da yüzde 128, İstanbul'da 116, İzmir'

(Devamı 7.Sayfada)

SON 12 AYDAKİ FİYAT ARTIŞLARI %

IMF'nin gündeminde yine devalüasyon ve zamlar var

- **Türkiye'deki ekonomik gelişmeleri incelemek ve yeni önerileri belirlemek üzere Eylül ayı içinde veya Ekim ayı başında üst düzeyde bir IMF yetkilisi Türkiye'ye geliyor.**

HABERİ 7. SAYFADA

Çağdaş Gazeteciler Derneği ve Çağdaş Hukukçular Derneği

"Çorum'da suçlular elini kolunu sallayarak dolaşıyor"

HABERİ 7. SAYFADA

Vardiyalı Meclis ve engellemeler (2)

Oktay PİRİM-Ankara'dan bildiriyor

Erken seçim görüşmelerinin içilen çayları kimin vereceği tartışmalarına dönüştüğü Anayasa Komisyonu toplantı tutanaklarını yayınlamayı sürdürüyoruz. Dün ilk bölümünü yayınladığımız tutanakların ikinci bölümünü de bugün aynen aktarıyoruz:

BAŞKAN Sayın Aksoy buyurun

MUAMMER AKSOY (devamla) Efendim, evvela bir noktayı arkadaşlarıma arz edeyim. Parlamentoda görüşlere öylesine saygı gösterilmiştir ki, ben bu odada yalnız kurucu meclis'te değil, bir öğretim üyesi olarak tedbirler kanunu dolasıyla çağrıldım ve iki, ikibuçuk saat konuştum sözüm kesilmedi. Bakın bundan evvelki tatbikata bakın. Yine bunun yanındaki odada da AP'li bir başkanın başkanlığında, Cevat beyin başkanlığında petrol komisyonunda 5.5 saat konuştum Sözüm kesilmedi. banda alındı ve teşekkür edildi ve ben Almanya'ya çağrıldım. Demek ki, komisyonlarda yalnız

(Devamı 7.Sayfada)

AKLA KARA

EMİL GALİP SANDALCI

Gülmek konusunda

Karaköy'de yürürken yolundan çevirmiş bir arkadaşım. "Ne o? Ne diye kendi kendine gülüyorsun?" diye sormuş şaşkın. "Farkında değildim güldüğümün" dedi. "Ben iki yaşındaki kızımı düşünerek gidiyordum. Gülmüşüm anlaşılan. Niye o kadar şaştı ki?" Anlatacaktım. Vazgeçtim. "Takma kafana onun şaşkınlığını" dedim. "Hazır yolunu bulmuşsun gülmenin. Sürdür bir güzel." Ama aklım şaşırandaydı. Haklıydı. Gerçi Başbakan her fırsatta "yağ var, benzin var, mazot var, ampul var... birazcık sigara yok" diyordu ama, o birazcık yoklar arasında gülmek de vardı. Yani gülmek sigara gibi azalmıştı iyice. Bu yüzden bir yerlerde varolduğunu duyunca, buluverince köşe bucakta ya da rastlayıverince birdenbire, şaşırı yordu insanlar sevinçle. Zaten yıllardır çoğaldığı yoktu. Elde olan lar giderek yıpranıyordu. Zamanla ·içer beşer yitiyorlardı. Derken hızla azalmaya başladı. Görünmez oldu ortalıkta. Artık, arayıp bulmak gerekiyordu. Tek tük çocuk yüzlerinde rastlanıyordu en taze ve saf olanlarına. Ama bir anda uçuveren dayanıksız. Taklitleri kaplamıştı ortalığı. Yapay. Ne ki, bir boka yaramıyorlardı. TV'de basın toplantılarında, fotoğraflardaki politikacı yüzlerinde görünüyordu. Tatsız tuzsuz. İçki masalarında sarhoş, cıvık. Pis, karışık işler yürütenlerin başarılarında hileli, karışık. Cinayet ve işkencelerde sadist. Benzer işler ve yerlerde canavarca, hayvansı. İşsizlik, pahalılık, kira, enflasyon dertleri ile boğuşanlarda karaborsada.

Gene de hepten yok olmuş değil Tanrıya şükür. Sağlam, sağlıklı ve üretken gerçek türlerine beklenmedik yerlerde, kirlenmemiş yüzlerde rastlıyorsunuz... gülümseyerek.

DÜŞÜNCE ALANI

Yüksek öğretimde kaos mu?

Doç. Dr. Mustafa ALTINTAŞ
TÜMÖD Genel Saymanı

İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerarası Kurulun, 1980-1981 akademik yılında tüm Akademilerde öğretim ve eğitim uğraşısının ertelenmesi ile yeni öğrenci kayıtlarının durdurulması yolunda almış oldukları karar, kamu oyunda, konunun tam bir açıklıkla bilinememesinden ötürü, bir kaos yaratımı olarak yorumlanmaktadır. Bazı çevreler konuya, öğrencilerin gelecekleri araç edilerek sürdürülen bir kariyer, bir çıkar, savaşımı olarak bakmakta ve bu bakış açılarının sonucu , yanlış yargılara varmaktadırlar. Oysa ki, konu tam bir açıklıkla kavrandığında, alınmış olan kararın bir kaos yaratma amcını değil, aksine Üniversitelerimizce yaratılmış bulunan bir kaosu ve kargaşayı sona edirme amacını taşıdığı görülecektir. Ve yine görülecektir ki, Akademilerarası Kurulun almış olduğu söz konusu erteleme kararı, temelinde yaratılmış kaosu gidermekten sorumlu olanları göreve çağırmadır.

Bu yazımızda, yerimizin olanakları ölçüsünde, sorunu, kamuoyunun ve sorumluların gözleri önlerine bir kez daha getirmeye çalışacağız.

SORUN VE ÇIKIŞI

İTİA, temel kuruluş yasasında belirtildiği gibi, bilimsel, yönetsel ve mali özerkliğe sahip, üniversiter kuruluşlardır. 1971 yılına gelinceye dek yasasının tanımladığı ekonomi, işletme, muhasebe, maliye ve yönetim alanlarında eğitim -öğretim ve bilimsel çalışmalarını sürdürmüşlerdir. 1971 yılında ise, özel yüksek okulların Anayasaya aykırı bulunması ve resmileştirilmesi zorunluluğu karşısında, Üniversitelerimizin bu sorunu üstlenmekten kaçınmalarının dayatmalı sonucu olarak, İTİA nın çalışma alanları, diş hekimliği, eczacılık, kimya, inşaat mühendisliği, mimarlık'ın katılımı ile genişlemiştir. Böylece 7334 sayılı Akademiler Kuruluş yasası ile tanımlanan, çalışma alanları, 1472 sayılı yasa ile değişikliğe uğramıştır.

Akademiler, zaman içinde gerek nitel ve gerekse nicel açıdan bir gelişim göstermişlerdir. Bu gelişimin yadsınmaz kanıtı, Akademilerin bu yönünün tartışılmaz olmasıdır. Bu gelişim süregiderken, örgütlenme yapılarının yetersiz oldukları görüşüne vararak, gelişmelerine uygun bir örgütlenme yapısı arayışlarına girmişlerdir. Akademiler, 1438, 2095 ve 2237 sayılı yasalarında kendilerine tanınmış ve bütçe yasaları ile de onaylanmış olan Fakülte biçiminde örgütlenme hakkını, 1976 yılından başlayarak kullanmışlardır.

Akademilerin yasal haklarını kullanması ve Fakülte biçiminde örgütlenmeleri Üniversitelerimizin sert ve olumsuz tepkisi ile karşılaşmıştır. Akademilere bağlı Fakülte yönetmelikleri Danıştay nezdinde, 2095 sayılı yasası ise Anayasa Mahkemesi önünde dava konusu yapılmıştır. Danıştay Akademi Fakültelerinin bazılarının yönetmeliklerini iptal ederken, Anayasa Mahkemesi Üniversitelerimizin savını reddetmiştir.

Danıştay'ın iptal kararları da Anayasa Mahkememizin konuya açıklık getiren kararı, sorunu yatıştırır ve ortadan kaldırır bir görünüme sokmuşken, Akademilerin sağlık bilimleri alanında varolagelen diş hekimliği ve eczacılık fakülteleri yanısıra Tıp Fakültesi açmaları ve böylece de Tıp alanında varolagelen Üniversite tabusunu yıkmaları Üniversitelerin büyük tepkisine kaynaklık etmiştir. Üniversiteler bir yandan Tıp Fakültelerini Danıştay nezdinde dava konusu yaparken, öte yandan da eski Danıştay kararlarını yeniden gündeme getirmiş, Akademilere bağlı Fakültelere öğretim üyesi yardımını kesmiş ve Akademilere karşı, boyutlarını günbegün genişlettikleri bir savaş açmışlardır. Bu savaş, yalnızca İTİA'ne yönelik olmayıp, DMMA ile GSA'ni de kapsamı içerisine almıştır.

Akademiler, Üniversitelerin değişik alanlarda, kendilerine yönelik saldırılarını karşılamaya çaba gösterirlerken, Üniversitelerarası Kurul'un yeni bir kararı ve uygulaması ile karşı karşıya kalmışlardır. ÜniversitelerarasıKurul, kendi denetiminde bulunan ÜSYM'i kullanarak,1980-1981 yılı için Akademilerin bazı fakültelerine öğrenci göndermeme, 1981 yılından itibaren de Akademileri Merkezi Sınav Programından çıkarma kararı almış ve bu kararı uygulamaya koymuştur. Böylece, Üniversitelerimiz, bir yandan Akademilere bağlı Fakültelerin yönetmeliklerini iptal konusu yapıp, onları işlemez kılarken, öte yandan da, bu Akademilerin yaşam damarlarını, öğrenci kaynağında kurutma eylemini başlatmışlardır. Ve Akademilerarası Kurul, varlıklarına yönelik, kanımızca, bilimsel ve hukuksal dayanaktan yoksun, bu saldırılar karşısında, varlıklarını ve öğrencilerinin hukuklarını korumak, bunlara açıklık kazandırmak için, öğretim uğraşlarını ertelemişlerdir.

AKADEMİLER SANTAJ YADA FİİLİ DURUM YOLUNDA ZORLAMA YAPMIYORLAR

Akademilerarası Kurulun kararı çevresinde oluşan kamuoyunda konu, yalnızca, hatalı bir biçimde, ertelemeden yada kayıtları durdurulan öğrencilerin yitebilecekleri çıkarları açısından tartışılmakta, bu konu çevresinde gürültü kopartılmaktadır. Ve yine konu, Akademilerin öğrenci yada öğrenci adaylarını, fiili durumun kabulü yolunda bir araç olarak kullandıkları biçiminde yorumlanmaktadır. Oysa ki, böyle bir yargıya varmak, kanımızca, ya olayı yeterince bilmemekten, yada bilinçli olarak çarpıtma isteğinden kaynaklanmaktadır. Bu biçimde gürültü kopartanların asıl sorumlu olan Üniversitelerin, Akademi fakültelerinin işleyişlerini düzenleyen yönetmeliklerini iptal ettiren ve onları yasal açıdan tartışılır kılan karar ve girişimleri üzerinde durmamaları, Akademileri merkezi sınav sisteminden çıkartarak, ülke gençliğine yeni sınav külfetleri yükleyen kararlarını görmezlikten gelmeleri düşündürücüdür. Öğrenci ve öğrenci adaylarının çıkarlarını zedeleyen asıl karar ve uygulama sahipleri Akademiler değil, Üniversitelerarası Kurul ile onun kararı doğrultusunda uygulamaya giren ÜSYM' dir.

Üniversitelerimiz, öğrencilerimizin sürdüregeldikleri eğitim ve öğretimin ğı olan yönetmelikleri iptal ettirerek, onları yasal dayanaktan yoksun kılmaya, onların diplomalarını tartışılır kılmaya çalışmaktadırlar. Mezunlarımızın durumu, , geçmişte yaşanmış ve Mühendis Mimar Odalarına kayıt edilmeyen özel okul mezunlarının konumuna getirilmeye çalışılmaktadır. Örnekleme yapmak istersek, Akademiye bağlı Siyasal Bilimler Fakültesi mezunları meslek sınavlarına sokulmamışlar, ayrıca fakültemiz mezunlarının kamu kuruluşları sınavlarına kabul edilmemeleri yolunda girişimler başlatılmıştır. Ve ÜSYM de, ücreti karşılığında, özel hukuk kuralları çerçevesinde bir sözleşme hükmüne uyma gerektiğini bile görmezlikten gelerek, --eğer bir kamu kuruluşu ise, buna ne ölçüde hakkı bulunduğu tartışmalıdır-- seçimlerini, kendi klavuzu doğrultusunda, Akademi fakültelerine yapmış öğrencileri sıralamaya sokmamıştır.

Üniversitelerarası Kurul 1980-1981 için Akademilerin bazı fakültelerine öğrenci göndermeme ile Akademileri 1981 ÜSYS Programından çıkarma kararını alırken, Milli Eğitim Bakanı, 1750 sayılı Üniversiteler Yasası'nın 10, maddesinden kaynaklanan, bu kararların yeniden incelenmesini istemediği gibi, konuyu yargı organlarına da taşımayarak, sorunun bu denli boyut kazanmasında sorumluluk üstlenmiştir. Ve bütün bu olumsuz gelişmeler karşısında Akademiler, fiilen işlemez kılınan eğitim ve öğretim uğraşlarını ertelemeye zorlanmışlardır. Akademiler bu kararı alırken, öğrencilerini ve öğrenci adaylarını bir bilinmezliğe mahkum olmaktan kurtarmaya çalışmışlardır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Üniversitelerimiz, ülkemizin ve yüksek öğretimin içinde bulunduğu çıkmaz ve açmazlardan çıkış yön ve yöntemleri önerecekleri yerde, bu tür yapay ve anlamsız sorunlar yaratmaktan, hızla uzaklaşmalıdırlar. Böyle yapay ve zorlamalı sorunların yaratımı kimseye, öncelikle Üniversitelerimize bir yarar sağlamayacak, aksine onlara zararlar getirecektir.

Üniversitelerimiz, kendilerini sırçaköşkte oturur sanmaktan, toplum ve kurumların gelişme ve özleyişlerine kulak tıkamaktan ve bu gelişmelere engel olma anlayışından kendilerini arındırmalı, ısrarla sürdüregeldikleri tutumlarının bir sonucu olan yüksek öğretimi çok başlılıktan ve dağınıklıktan hızla kurtarıcı etkin ve sonuç verici girişimlerin destekçisi ve öncülüğünü üstlenmelidirler.

Üniversitelerimiz gerçekten, ileri sürdükleri gibi öğrenci ve yüksek öğretimin çıkarları yanında iseler, buna uygun davranışlar içine girmelidirler. Üniversitelerimiz, her yıl kapı önünde bıraktığımız yüzbinlerin sorunlarının çözümü, toplumun ve kurumların daha demokratik ve daha çağımız gerçeklerine uygun yapıya kavuşmaları yolunda toplumun ve yüksek öğretimin diğer kesimleri ile elele vermelidirler.

Genel düzeyde önerdiğimiz bu çözümlerin yanı sıra, Üniversitelerimizin tekelci ve günümüz gerçeklerine uymayan kararların neden olduğu güncel sorunun çözümü için önerilerimiz ise şunlar:

1. Üniversitelerimiz, Akademi Fakültelerini işlemez kılan Yönetmelik iptali girişimlerini bir yana bırakmalıdırlar.

2. Üniversitelerarası Kurul, 1981 yılı için Akademileri merkezi sınav sisteminden çıkaran kararını geri almalıdır. Çünkü bu yoksul ülkenin, Türkiye düzeyinde, ikinci bir kez, bu kez de Akademiler için sınav açabilme olanağı bulunmamaktadır.

3. Yasama organı, bir çok kez açıkladığı iradesini yineleyerek ısrarla sürdürülen tartışmalara bir son vermelidir. Bunun için de, kendi ellerinde bulunan ve Bütçe-Plan Komisyonunda bekleyen yasa önerisini hızla yasalaştırmalıdır.

YARADANA SIĞINIP

Journal değil, curnal

Can YÜCEL

Adı lazım değil, bir gazete, güvenlik kuvvetlerinin ismini vermediği başkentteki bir semtte yaptığı operasyon sırasında "Dev-Yol" diye adını verdiği bir örgüte ait gizli belgeler ele geçtiğini açıklıyor.

"Bölge sorumlularına verilen ve harita çıkarılırken dikkat edilecek hususları ve bilgileri kapsayanbelgede şunlar isteniyormuş:

1- Bölgenin mücadele açısından stratejik önemi (Siyasi, askeri, coğraf.).

2- Bölge halkının sosyal yapısı.

3- İşçi - köylü - gençlik ve küçük burjuva kesimlerinin durumu.

4- Alevi-Sünni sorunu var mı? Varsa bu konuya ilişkin geniş bilgi.

5- Alevilerin siyasi yapısı, Sünnilerin siyasi yapısı,aşiret ilişkileri.

6-Kürt,Türk, Azeri, Gürcü, Laz vs. kesimler var mı? Aralarındaki ilişkilerin siyasi durumu.

7- Başlıca geçim kaynakları, gelir durumu, ekonomik yapıları,

8- Bölgelerden dışarıya göç var mıdır? Göçlerin sebepleri nelerdir? Nerelere göç etmektedirler veya bölgeye dışardan göç var mıdır? Varsa nerelere, yılda göç edenlerin sayısı.

9- Ekonomik merkezler, gelişen ve gelişmeye açık olan yerler.

10 - Halkın okuma yazma oranı nedir?

11- Halkın siyasi eğilimi nedir? Seçimlerde hangi parti ne kadar oy alır (tahmini), sol grupların tahmini oy güçleri ne kadardır?

12 Halkın devrimcilere karşı ve faşistlere karşı eğilimlerini, ilişkilerini belirtiniz.

13- Faşistlerin gücü ne kadardır? Tabanları, tabanla ilişkilerinin derecesi örgütlenmeleri, bölgeye verdikleri önemi belirtiniz, hangi çalışma içine giriyorlar, bu eğilimin izlediği yol nedir?

Haritanın hazırlanmasında izlenecek yol ise şöyle belirtildi:

"Haritanın hazırlanması için kesinlikle ekip çalışması yapılmalıdır, sorunun önemi komitelere anlatılıp elde edilen bilgiler üzerinde tartışma yapılmalı ve bu bilgiler mutlak doğru olmalıdır.

- İstatistik bilgilerden yararlanmalıdır.,

Araştırmada sadece bizim arkadaşların elde ettikleri bilgilerden yetinilmemeli, halkın bilgisine de başvurulmalıdır.

- Harita üzerinde bazı bilgiler işaretle belirtilirken diğerleri geniş bir şekilde rapor halinde yazılmalıdır."

İşte yukarda okuduğunuz üzre, "Harita" adı verilen gizli belge, normalinde,olağanındaTürkçe "soruşturma", frenkçede de "anket" denen şeymişmeğer. Amerikalıların yıllardır, "barış gönüllüleri" ve Üniversiteler marifetiyle Anadolu'da enine boyuna, kollarını sallaya sallaya yaptırttıkları nesneler yani.. Örneğin, 1960 sonlarında, Shorter denen Amerikalı zatın, Hacettepe Üniversitesinde öğrencilere düzenlettirdiği ve sonuçları doğrudan Amerika'ya uçurulan çalışma... Bilmem, bu adı lâzım olmayan gazete, bu gizli belgenin neresini gizli bulmuş olmalı ki, böyle mal bulmuş mağribi gibi çayırtılar koparıyor? Elin gâvurunun serbestçe yapabildiği bu iş neden bu memleketin çocuklarına yasak sayılıyor?.. Gençlerimizin oturdukları yerlerdeki hemşerilerinin kimler olduğunu, nasıl yaşadıklarını öğrenmek için çaba harcamasını neden yadırgıyorlar ki? Yoksa bu yurtseverliğe yaraşır işi yapacak yerde, birbirlerine leke sürmeleri mi tercih ediliyor? Gerçi Simavi'lerin birer Simavnalı Şeyh Bedrettin olmadığını elbet biliyorduk ama, bu kadar da hırsız-polis meraklısı olduklarını tahmin etmemiştik......

HALKIN DİLİNDEN

Polonya olgusu

Polonya'da işçiler greve giderek hükümeti etkin bir biçimde uyardılar. Üst yönetimdeki istifalardan sonra hükümet ile grevci işçilerarasında görüşmeler işçilerin taleplerinin kabul edilmesiyle sonuçlandı.

İşçiler bu eylemleriyle parti bürokrasisi ile halk arasındaki kopukluğun kapatılması yönünde önemli bir adım atmışlardır.

Polonya'da bir süredir yaşanan eskiye dayanan geleneksel işçi savaşımı sosyalist deneyime önemli katkılarda bulunmaktadır.

Polonya gerçeği elbette burjuva basında bir "rejim aleyhtarlığı" biçiminde yansıtılacaktır. İşçilerin rejime karşı oldukları söylenecektir. Bu çarpıtmanın basındaki örneklerini bol bol okuyoruz... Oysa ne işçiler ne de KOR diye bilinen Toplumsal Savunma Komiteleri böyle bir amacı paylaşıyorlar. Örneğin KOR liderleri bürokratik aygıtın etkisinin azaltılarak halkın politikaya daha aktif bir biçimde katılmayı sağlamak istediklerini söylüyorlar. İşçiler de ayrıca iş yerleri düzeyinde komitelerde örgütlenmişler ve bağımsız sendikalar ilkesinde kararlı olduklarını kanıtlamışlardır bu direnişlerde.

Polonya'daki olaylar sosyalist ülkeler arasında kendilerine özgü farklılıklar olabileceğini açıkça göstermektedir. Kimi sosyalist ülkede parti ile halk arasındaki bütünleşme çeşitli tarihsel ve toplumsal özel koşullar nedeniyle bazı engellerle karşılaşmıştır. Bu konu sosyalizmin ilkeleri doğrultusunda ideal olan demokratikleşme gereksiniminin doğal bir sonucudur aslında. Elbette bu hedefe sosyalizmin düşmanlarına açık verilmeden varılması gereklidir.

Polonya'ya aynen benzemese de Çekoslovakya ve Macaristan'da da bazı güçlükler yaşanmıştır. Bunların daha iyi anlaşılmasında Doğu Avrupa ülkelerinde görülen sosyalist devrimlerin bazı özel çizgilerini hatırlatmak yararlıdır:

1-Bulgaristan dışında bütün bu devrimler barışçıl geçişlerle gerçekleşmiştir. Faşizme karşı ulusal kurtuluş için yapılan savaşım sonrasında işçi sınıfının öncü partileri bu ülkelerde sağlam bir konum elde ettiler. İşçi sınıfı demokratik devrimin sosyalist devrime dönüşmesini tamamen barışçı yolları kullanarak sağladı.

2-Bu ülkelerde bazı sosyalist dönüşümler, Sovyetler Birliğindeki gibi işçi sınıfının erki doğrudan ele geçirmesi ve sosyalist devrime adım atması ile değil,demokratik devrimiktidarının yaratıcı görevi oldu.

3-Eski devlet aygıtının yıkılması ve yeni hükümet sisteminin kurulması aşama aşama gerçekleşti. Örneğin Romanya'da kraliyet gibi eski devlet aygıtının bazı ögeleri faşizmin yıkılışından sonra bile bir kaç yıl ayakta kalabildi.

4-Avrupadaki sosyalist devrimler sınıfların bileşimi açısından da Rusya'daki sosyalist devrimden ayrılır. Rusya'da sosyalist Büyük Ekim Devrimi yoksul köylülükle sağlam bir bağlaşıklık kuran işçi sınıfının önderliği ile gerçekleşti. Avrupadaki sosyalist devrimlerde ise işçi sınıfının yanında, birlikte hareket etmek zorunda olduğu orta köylülüğü de içine alan geniş emekçi köylü kitleler vardı. Bu, o ülkelerde tarımsal yapılardaki dönüşümleri etkiledi.

5-Avrupa ülkelerindeki devrimci hareket içinde işçi sınıfının çeşitli sol öğelerinin birliği faşizme karşı savaşımda önemli rol oynadı.

Çeşitli sol partiler, örgütlü demokratik guruplar Ulusal Cephe'lerde bir araya geldiler. Komünist partiler işçi sınıfı içindeki bu güçleri bir araya getirdi ve onları Marksist-Leninist ilkelerde birleştirecek koşulları hazırlamayı becerdi.

Bütün bu somut koşullar şüphesiz bu ülkelerde sosyalizmin kuruluş aşamasından geçirilirken bazı özel güçlüklerle karşılaşılmasına yol açmıştır.

Önemli olan geriye değil daha ileriye gidebilmek, sosyalizmin soyut bir ideal olmadığını toplumlara kanıtlamaktır.

Burada çok önemli bir noktayı görmemezlikten gelemeyiz: Polonya'da işçilerin direnişine karşı hükümet şiddet yöntemlerikulanmamıştır. İşçilerle yapılan görüşmelerin biçimi de demokratiktir. Bütün bunlar sosyalizmin , kimi eksiklikler taşıdığı ülkelerde bile gerçek demokrasinin asıl güvencesi olduğunu hiç tartışmasız anlatmıyor mu?

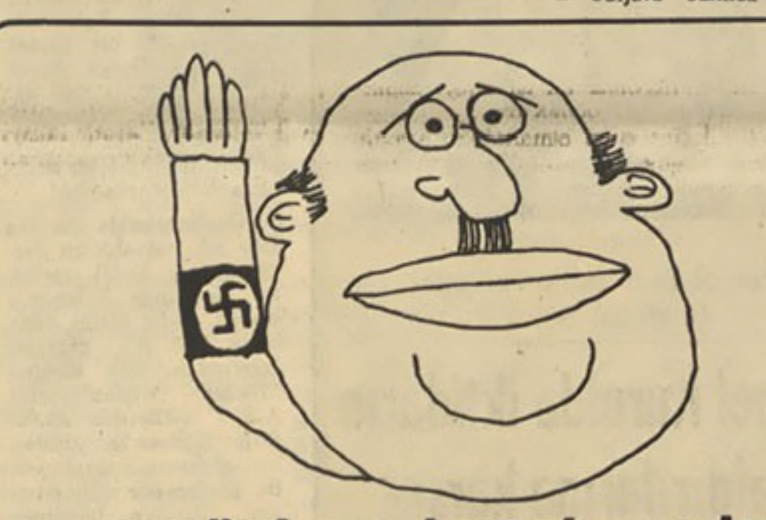
İşçilerin eylemli tepkilerinde yaşayan demokratik özün iyi anlatımı ve yaşama geçirme düzeyinde taşıdığı en sağlam güvence yine sosyalizmin kendisindedir.

Kapitalist burjuva demokratik rejimlerde böylesine bir işçi hareketinin nasıl karşı propagandalar ve provakasyonlarla bastırılmak isteneceğini en iyi kendi ülkemizden biliyoruz.

İşçi sınıfının yeni demokratik taleplerinden önce daha önceki kazanımlarını bile geri vermeme savaşı verdiği ülkemizde, Polonya işçisinin eylemini sosyalizm düşmanlığı olarak göstermeye çalışanlar utanmalıdırlar.

MEHMET AKIN

TRAKYA YAGLI TOHUMLAR TARIM SATIŞ KOOP.

KOMÜNİZM Mİ, FAŞİZM Mİ?

Sayın Demirel ve onun sayın Milli Eğitim Bakanı!

Ben Trabzon Gür. Ağ.O.Okulu Sosyal Bilgiler öğretmeniyim.28. 9. 1979 tarihinde göreve başladım. Ancak 28.8.1980 tarihi oldu, halâ kararnamem ve kadrom gönderilmedi. Bu nedenle bir yıldır maaş da alamıyorum. Bunun ödülü olacak ki, daha çalıştığım okuldaki kadro ve kararnamem gönderilmeden, Tokat'a tayinim yapıldı.

Bir yıl içinde bakanlığımıza üç kez gelmek zorunda kaldım. Ne var ki, ilk iki gelişte sürekli baştan savıldım. En son 1980 Ağustosunda bakanlığa geldim. Bu kez orada devlet memuru sıfatıyla çalıştırdığınız dört zorba, ağır hakaretlerle beni bakanlıktan kovdular. Bir daha oraya ayak basmamamı söylediler.

Şimdi soruyorum sayın hükümetin ve sayın milli Eğitimin başlarına, çalıştığım okulla ilgili kadro ve kararnamem henüz tanzim dahi edilmeden (1 yıldır tanzim edilmedi), başka bir okula tayinimi çıkarmakla yasaları açıkça çiğnemiyor musunuz? Milli Eğitim camiasının bir mensubu olarak en doğal hakkımı aramaya geldiğimde bana yapılan bu muamele açıkça bir tahakküm değil midir?

Bir zamanlar "Türkiye'de faşizm tehlikesi mi, yoksa komünizm tehlikesi mi vardır?" diyordunuz ve "Türkiye'de faşizm diye bir tehlike söz konusu değildir" yanıtını yine siz veriyordunuz.

Şimdi biz soruyoruz sayın Demirel:

Eğer bir ülkede Anayasa ve yasalar açıkça çiğneniyorsa, devlet dairelerinde tahakküm varsa, hergün sokaklarda -susturulmak ve sindirilmek amacıyla- onlarca insan kurşunlanıyorsa, demokratik kitle örgütleri birer birer kapatılıyorsa, işçilerin sendikal haklarına saldırılıyorsa, kısaca, emekçi yığınlar ve ilerici aydınlar tahakkümle, terörle, baskı yasaları ile susturulmaya ve sindirilmeye çalışılıyorsa, bunun adına komünizm mi diyeceksiniz? Bunu diyemezsiniz elbette. Ama varolanın faşizm olduğunu bilirsiniz.

Yine de hiçbiriniz ümitlenmeyin. Mussolini, Hitler ve diğerleri bile bu yolda iflas ettiler. Halbu ki siz, onların tırnağı olamazsınız.

OSMAN USTA
TRABZON

KÜÇÜMEN — Haslet Soyöz

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

6 EYLÜL

1975 DİSK İzmir'de "Faşizme karşı demokratik hak ve özgürlükler için mücadele" mitingi düzenledi.

1976 Tez Büro-İş Sendikası ile Garanti Bankası Genel Müdürlüğü arasındaki toplu sözleşme görüşmelerinde meydana çıkan anlaşmazlık üzerine 34 şubede greve gidildi.

1978 İstanbul Alibeyköy'de gecekondu yapmak isteyen halkla polisler arasında çatışma çıktı 10 kişi yaralandı.

METİN ÇUKUROĞLU

1979 Artvin'in Hopa ilçesinde Metin Çukuroğlu faşist Mete Oğuz tarafından katledildi.Olay üzerine toplanan halk faşistlerin kaldığı Devran Oteli'ni tahrip etti.

Polonya Birleşik İşçi Partisi Genel Sekreteri Gierek:

"ÜLKE SORUNLARININ ÇÖZÜMÜNE HALKIN KATILIMINI İSTİYORUZ"

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Polonya Birleşik İşçi Partisi Genel Sekreteri Edward Gierek, Parti Mekez Komitesi'nin 24 Ağustos tarihli plenum toplantısında, özeleştiri niteliğinde bir konuşma yaptı ve ülke yönetiminde önemli değişiklikler kararlaştırıldı.

Gierek'in halkın katılımının sağlanacağını belirten konuşmasını yayınlıyoruz.

Yapılan tartışmaların özü ve sonuclarını ele alan Parti Mekez Komitemiz, Polonya'nın şu anda içinde bulunduğu durumun ciddiyetinin bilincindedir Ve ülkenin bu hayatı sorunları karşısında derin bir sorumluluk duymaktadır.

Bu dramatik anlaşmazlıktan kurtulmanın bir yolunu bulmak dayız. Bunun yolu işçilerle, emekçi halkla anlaşmaya varmaktır, İçinde bulunulan durumdan kurtulmak için sosyal hoşnutsuzluğun ortadan kaldırıması, ve karşılıklı güvenin yeniden inşa edilmesi gerekmektedir. Bizler partinin ve devletin iç politikasında günün koşullarına uygun temel değişiklikler yapmaktayız.

Kuşkuya yer kırakmayacak bir biçimde kabul edilen şey, çalışan halkın da ortaya koyduğu gibi, sendikaların sahip olduğu önemli roldür. Şuna inanıyoruz ki, sendika merkez konseyi, yeni sendikacıların belirleneceği seçimleri, istenilen bölgelerde yapmak işini ciddiye alarak yerine getirecektir. Bu seçimler, tümüyle bağımsız ve demokratik olacaktır, gizli oyla ve sınırsız adayla yapılacaktı. Bu konuda bazı kuşkular uyanabilir, şu anda isimleri sıkça duyulan işçi temsilcileri, seçimler yoluyla elenmek mi istenmektedir diye düşünülebilir. Ancak, sözkonusu kişiler için böyle bir kuşkuya kapılmak yersizdir, çünkü onlar yapılacak olan seçimlerde başarı kazanmalarına muhakkak gözüyle bakılan kişilerdir. Sendikalarla ilgili yasa değişiklikleri halkın tartışmasına açık tutulacaktır.

Mekez Komitesi, Partinin Yürütme Organlarında değişiklik yapmıştır. Yine bazı bakanların değiştirilmesi de gerçekleştirilmiştir.

Ülkedeki düzensizliklerin daha önce farkına varıp, bunlara karşı koymaya çalışan, ancak zamanında seslerini duyamadığımız yoldaşları da sorumlu mevkilere davet ettik.

Karmaşık konular karşısındaki iç politikamızda önemli değişiklikler yapıyoruz. Toplumsal eleştiri mekanizmasını sağlamak yolunda adımlar atmaktayız. Bu yolda önemli mesafeler katedilmiştir. Ve çalışan halkımızın sahip olduğu önemde en az, sorumlu mevkilerde olan bizlerin sahip olduğu önem büyüktür. Sosyal sistemimize karşı yöneltilen saldırıların, bu sistemin yanlış anlaşılmasından kaynaklandığı yolundaki kanımızı, sabırla anlatmaya çalışıyoruz. Aynı yanlış anlaşılma, partimiz için de sözkonusudur. Yalnız sosyalist Polonya, kalıcı sınırları ve uluslararası saygınlığıyla bağımsız bir ülke olabilir. Devletimizi ve ulusal çıkarlarımızı korumamız, sağlayan tek şey de yine bu sosyalizmdir. Bizler bu değerlerimizi sonuna kadar korumakta kararlıyız.

Ülkenin önemli sorunlarının çözümüne köylerde, kentlerde ve ülkenin dört bir yanında yaşayan yurttaşlarımızın aktif katılımının sağlanmasını istiyoruz. Bu konular üzerinde, topluluklarla, grevlere öncülük eden işçi temsilcileriyle tartışmaya hazırız. Ancak, ülkenin ve devletin güvenliğini tehdit edecek olan düşünceleri tartışmamız mümkün değildir. Çünki biz, boş vaadlerde bulunamayız. Bu yüzden neyi konuşup konuşmayacağımız belirlenmelidir

Bir süreden beri ülkenin belli başlı sanayi merkezlerinde grevci işçilerin temsilcileriyle hükümet komisyonları arasında görüşmeler sürmektedir. Bu görüşmelerde bir çok önemli sorun ele alınmakta, hemen çözümü mümkün olmayan, karmaşıklıklarından dolayı çözümü belli bir sürece bağlı olan sorunlar da bu arada tartışılmaktadır. Grevde bulunan işçilerin, işyerlerini ve çalışma araçlarını düzenli tutmaları ve korumaları bizler tarafından takdir ve şükranla karşılanmaktadır.

Ülkemizi içinde bulunduğu krizden çekip çıkarmak hepimizin birarada yerine getirmesi gereken görevlerden biridir. Düzeltmeler ve gerektiğinde değişiklikler yapmak bizlerin dir. Zamanla ekonomik problemleri çözmemiz, demokrasiyi geliştirmemiz ve yetkinleştirmemiz, karşılıklı güven, işbirliği ve dayanışma atmosferini derinleştirmemiz olanaksız değildir. Polonyalılar herzamankinden daha büyük bir politik olgunluk göstermişlerdir. Şu anda da bu türden bir olgunluğa her zamanakinden daha fazla ihtiyaç duyulmaktadır.

İşçilerle yönetim arasındaki anlaşmanın metni

1. Polonya'daki sendikaların faaliyetleri, işçilerin beklentileri doğrultusunda yürütülmemiştir. Bu yüzden işçi sınıfının gerçek temsilcisi olan bağımsız sendikalara gerek duyulmuştur.

Eski sendikalarda kalıp kalmama konusunda kimseye soru yöneltilmeyecektir ve gelecekteiki tür sendikalar arasında işbirliği yapılabilecektir. 2. Fabrikalar Arası Grev Komitesi (MKS), bağımsız sendikalar kurulurken, Polonya anayasasının çiğnenemeyeceğini saptadı. Yeni sendikalar emekçilerin, sosyal ve maddi çıkarlarını temsil edecektir ve politik bir parti rolü oynamaya niyetleri yoktur. Polonya'da komünist sisteminin temelini oluşturan üretim araçlarının devlet elinde olması ilkesi bunlar tarafından kabul edilecektir.

Polonya Birleşik İşçi Partisinin öncü rol oynadığı yeni sendikalarca onaylanacak ve varolan uluslararası ittifakları tartışma konusu yapmayacaktır. emekçilerin sorunlarına mümkün olduğu kadar çözüm bulmaya çalışacak ve onların çıkarlarını savunacaklardır. 3. Hükümet, yeni sendikaların bağımsızlığını ve serbestliğini kendi yapısı içinde olduğu kadar kendi örgütü içinde de güvence altına alacağını açıklamıştır.

Avrupa Komünist Partileri Polonya'da anlaşmaya varılmasını olumlu karşıladı

LONDRA (AP)

Polonya'da işçilerin hemen tüm taleplerini kabul ettirerek anlaşmaya varmış olmaları batılı komünist partililer tarafından memnuniyetle karşılandı.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi, işçilerin başarısını **"sosyalizm yolunda geri adım"** diye nitelerken Sovyet yanlısı Fransız Komünist Partisi ise, varılan anlaşmalardan dolayı mutluluk duyduğunu söyledi:

Avrupa'nın en güçlü Komünist Partisi olan İtalya Komünist Partisi ise yaptığı açıklamada, Polonya'daki işçi başarısının büyük bir adım olduğunu ve gelecek için olumlu gelişmeler vadettiğini söyledi.

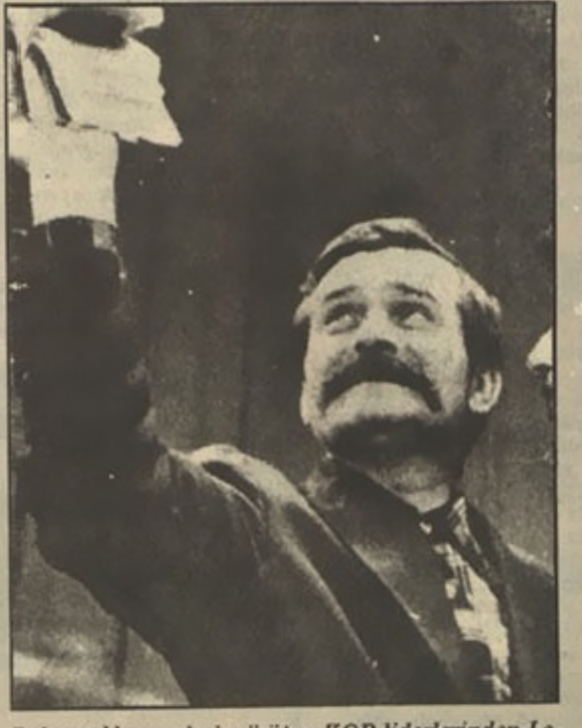
İspanya Komünist Partisi de işçilerin başarısını olumlu bir gelişme olarak değerlendirdi.

POLONYA İŞÇİ HAKLARI BİLDİRGESİ

Polonya işçileri neler talep ediyor? (1)

1979 yılında Polonya'daki işçi eylemcileri "İşçi Hakları Bildirgesi" adlı bir metin yayınladılar. Son yıllarda işçi muhalefetinin yayınladığı en önemli metin olan bu belgeyi hazırlayanlar arasında, 1977 yılından beri düzenli olarak yayınlanmakta bulunan Robotnik (İşçi) adlı dergiyi çıkaranlar da yeralmaktaydı. 15 günde bir yayınlanmakta olan ve 30.000 trajı bulunan Robotnik Dergisi işçilerin koşulları ve mücadeleleri hakkında bilgi veriyor ve ülkenin çeşitli yörelerinde ayrı fabrikalarda çalışan eylemcilerin haberleşme aracı olarak görev görüyor.

Yayınlanan Manifesto'nun altında yirmi ayrı kentte çalışan 100'ü aşkın işçi eylemcinin adı vardı. İmzalayanlar arasında Gdansk'taki 1970 grevinin önderlerinden Lech Walesa ve Anna Wlentynowicz de bulunuyordu.

Polonya'da grevleri yürüten KOR liderlerinden Lesa Walesa.

İşçi Hakları Bildirgesi

Yurttaşlar kendilerini ilgilendiren konularda karar alınmasına katılma hakkından yoksun bırakılmaktadır;

Çalışanların, güvenli, adil ücretli iş, dinlenme gibi temel haklarını etkileyen kısıtlamalar empoze edilmektedir;

Toplumsal eşitsizlikler ve adaletsizlikler gittikçe daha kök salmaktadır;

Çalışanları koruyacak kurumlar bulunmamaktadır —resmi Polonya Sendikaları bu türden örgütler değil;

İşçilerin grev gibi en temel kendilerini savunma hakları reddolunmaktadır;

Toplum, bugünkü bunalım da dahil, yöneticilerin her hatasının maliyetini yüklenmektedir;

Bütün bunlardan dolayı;

Uzun vadede, çalışanların öz-savunma sistemini yaratmayı, öncelikle de bağımsız sendikaların kurulmasını amaçlayanbir dizi eylemi başlattık.

İşe, bugün en azından kısmen çözülebileceğinisandmığız sorunlardan başlamak niyetindeyiz.

1. Ücretler.

Ücret hiç olmazsa yaşam maliyetini izleyerek arttırılmalıdır; esas olan bu maliyetin üstünde olan bir ücretin verilmesidir.

Herkese asgari bir yaşam ücreti sağlanmalıdır; uzmanlar bu asgari düzeyi saptamalı ve yükselen fiatlarla uygunluğu sağlanmalıdır; bu düzeyin altında geliri olan kişilere uygun arttırımlar yapılmalıdır.

Ücretler arasındaki nedensiz ve göze çarpan farklılıkları kaldırmak için çaba harcanmalıdır.

Ücretlerde düşme sağlamak için ücretlerin dondurulması, iş miktarının değiştirilmesi gibi yöntemlere izin verilmemelidir;

Aynı ücreti aynı koşullar altında yapan işçiler, çalıştıkları daldan bağımsız olan standart ücret düzeylerine göre ikramiye almalıdır.

2. Çalışma saatleri

Fazla mesai, ek iş ve kamu işinde zorunlu çalışmaya son verilmesi; madenciler pazarları ve bayram günleri serbest olmalıdır.

Bugünkü sistemde yeralan serbest Cumartesiler herkese yasal olarak tanınmalı, güvence altına alınmalıdır.

Ücretlerde hiçbir azaltma yapılmaksızın 40 saatlik çalışma haftasının yerleşmesi için uğraşılmalıdır.

3. İş Güvenliği

Güvenlik standartlarına ve kurallarına hiçbir ayırım yapılmaksızın uyulmalıdır; bunun için özel komisyonlar kurulmalıdır, bu komisyonlar bir işletmeyi kapatma hakkı da dahil olmak üzere geniş kapsamlı bir güce sahip olmalıdırlar; işyerlerindeki sağlık ve güvenlik koşullarını denetleyen komisyonlar, iş kazalarına bakan komisyonlar ve fabrika doktorları kurumsal bakımdan fabrika yönetimden bağımsız olmalıdırlar;

Ağır çalışma koşulları nedeniyle sağlığı bozulan hiç kimse gelir bağlanmadan ya da ücreti verilmeden bırakılmayacaktır;

Sanayi alanında görülen rahatsızlıkların listesini çıkarmak büyük önem taşımaktadır;

Kadınların geceleri çalışması kaldırılmalıdır; kadınların ağır fiziksel işler yapmalarına izin verilmemelidir.

4. Ayrıcalıkların kaldırılması

Bir memurun aylığı ve terfisi partiye bağlılığına, siyasal görüşlerine ya da görünüşüne bağlı olmamalıdır;

Konut sağlamak, tatil vermek ya da ikramiye vermek gibi kazançlar açık biçimde tanınmalıdır; bunların ne yoldan verildiği ve kimlere verildiği açık biçimde belirtilmelidir,

Hükümetle (polis, parti görevlileri) ilişki içinde bulunan gruplara tanınan ayrıcalıklara son vermek gerekir: Büyük ölçüde ihtiyaç duyulan maddelerin özel olarak dağıtılması, örneğin konut, toprak, inşaat malzemesi, otomobil, özel sağlık bakımı, lüks tatil evleri, özel pansiyon hakları, vb. gibi. (Devamı yarın)

EKONOMİ

İTO tarafından kurulacak bankanın ön çalışmaları tamamlandı

● **KUŞÇULU ÖNDERLİĞİNDE KURULMAYA ÇALIŞILAN "TACİRLER BANKASI"NIN STATÜ ÇALIŞMALARININ TAMAMLANDIĞI BİLDİRİLİRKEN, İTO MECLİSİNE MUHALİF BAZI ÜYELER "TÜRKİYE İHRACAAT BANKASI" KURMA GİRİŞİMİNDE BULUNDULAR**

EKONOMİ SERVİSİ

İstanbul Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Nuh Kuşçulu'nun önderliğinde kurulmasına çalışılan "Tacirler Bankası" nın statü çalışmalarının tamamlandığı, banka kurma yetkisinin alınması konusunun oda meclisinin bu ay yapılacak toplantısında görüşüleceği bildirildi.

İTO Yetkilileri, bankanın yasa gereği 25 milyon pilot sermaye ile kurulacağını daha sonra sermayesinin 1 milyar liraya çıkarılacağını belirterek bankanın yüzde 10 sermayesinin İTO'ya ait olacağını diğer hisselerin sanayici ve tüccarlara satılacağını bildirdiler.

İTO MECLİSİ'NE MUHALİF ÜYELER DE BANKA KURUYOR

Öte yandan İstanbul Ticaret Odası Meclisi'nde muhalefet kanadını oluşturan bir grup üye "Türkiye İhracat Bankası" kurma girişiminde bulunmuştur. Nazmi akın, Necati Çokuluslu Sırrı Gültekin, Vecihi İbak, Can Kulaksızoğlu Şevki Kurtkaya, Muharrem Özuslu, Muammer Şahin ve Ahmet Şenyiğit'ten oluşan kurucular sanayicilere ve işadamlarına çağrıda bulunarak bankanın kuruculuğa, liderliğe ve yöneticiliğe açık olduğunu bildirdiler."

İş çevreleri ikinci banka kurma girişiminin muhtemelen Tacirler Bankasının izin alma işlemini geciktireceğini ve bu durumda iki bankanında izin almasının güç olduğunu açıkladılar.

İTO bünyesinde oluşturulan ve bankanın kuruluş çalışmalarını yürüten komisyonun çalışmalarını tamamlayarak anlaşmaya vardığını belirten kuşçulu şunları söyledi:

"Türkiye'de bankalar hükümet ve devlet garantisindedir. Bunun için yeni banka kurulması kısıtlıdır. Hisarbank, Egebank, Deniz Bankası, Eskişehir Bankası gibi bölgesel bankalar holdinglerce alınıp milli bankaya dönüştürülmüştür. Biz bir kamu kuruluşu olarak üyelerimize hizmet götüren, banka mektubu ve ipoteksiz kredi veren bir banka kurmak istiyoruz. bu bankaya İTO, İSO ile Odalar Birliği gibi kuruluşların iştirakini düşünüyoruz. Bankanın belli başlı ticaret merkezlerinde 5-10 şubesini açmayı planlıyoruz."

'Sigara' seminer ve paneli sona erdi

HABER MERKEZİ

Kimya ve Ziraat Mühendisleri Odaları ve Tekel Memurları Derneğince hazırlanan sigara seminer ve paneli sona ererken yayınlanan ortak bildiride, "sigara sanayinin özel sektöre açılmasına yönelik talep ve eğilimlere karşı çıkılmalıdır." denildi.

Ülkenin içinde bulunduğu siyasal, sosyal, ekonomik darboğazın vurgulandığı bildiride şu sonuçlar çıkarıldı:

"Tütün ureticilerinin örgütlenmelerinin önündeki engeller ortadan kaldırılmalı, sigara fabrikaları tam kapasiteyle çalışmalı, Tekel demokratik yapıya kavuşturulmalı, Tekel işyerlerindeki faşist baskı ve kıyımlara son verilmeli, sendika seçme özgürlüğü önündeki engeller kaldırılmalıdır"

Sigara Seminer panel ikinci gününde Tekel eski Genel Müdürü Alev Damalı'nın sunduğu "Türkiye'de sigara tüketimi " Türkiye Gıda-İş Sendikası Yürütme Kurul üyesi Mehmet Mıhlacı'nın sunduğu "Tekel' de isci ve isveren ilişkileri ve Üretime etkisi" ve KMO işçi sağlığı ve iş güvenliği yankuru tarafından hazırlanan "Tütün'ün işçi sağlığına etkisi " konularını işleyen tebliğlerin yanısıra bir de panel yeraldı.

Panelde ilk önce söz alan Tekel Eski Genel Müdürü Orhan Özet, sigara sektörünün özel sektöre devri halinde, bu sökterde Tekel'den sözedilemeyeceğini belirterek, **"bu yalnızca kamuoyunu aldatmaktır. Bugün ülkemizde 2.5 - 3 milyon kişi tütünden geçinmektedir. Bu kişilerin nafakaları temin edilmedikçe sigara özel sektöre devredilemez"** dedi.

Ülkemizde birşeyi düzeltme yerine düzgün olanı bozmanın daha çok rağbet gördüğünü belirten gazetemiz yazarı Aslan Başer Kafaoğlu ise özetle şu görüşleri savundu: **"Sigara üretimi ve satışının özel sektöre devrinin ülke çıkarlarıyla bağdaşır bir tarafı yoktur. Özel sektör bu alanı çok karlı bulduğu için istiyor. Üstelik özel sektör hiç de Türk sigarası yapacağım demiyor."**

A.B.Kafaoğlu'ndan sonra görüşlerini belirten Tekel Genel Müdür Yardımcısı Alev Damalı ise, bu alana özel sektörün girmesinin patlamaya yolaçacağını, özel sektörün sigara üretimini devralamamasının en büyük garantisinin de bu tahammülsüzlük olduğunu söyledi.

Panelde daha sonra Gıda-İş Yürütme Kurulu üyesi Mehmet Mıhlacı, ZMO adına Fuat Çilingiroğlu, Tek-Der Başkanı Güzin Yavuz, KMO adına Ömer Aydın söz aldılar.

GÖSTERGE

Hep böyle olur

Arslan Başer KAFAOĞLU

Hükümet Ağustos'un ilk haftasında maaş ödeyebilmek için 40 milyar lira bastı ve bunun 14 milyar lirasını geri çekti. Yani Ağustos ayında net para basımı 26 milyar lira. Eylül ayının başında ise piyasaya 20 milyar daha sürüldü. Böylece Demirel Hükümeti'nin 1980 yılı içinde parabasımı tam 75 milyar liraya yükseldi. İktidarın alınışından bu yana para basımı ise 90 milyar lirayı buldu.

Yani milli gelir düşerken hükümet para basıyor. Nerdesiniz, hükümet bastığı 40 milyar liranın 14 milyar lirasını geri çekerken" hükümet sıkı para politikasına geri dönüyor" diye alkış tutarlar? Dönüyor mu?

Biz 25 Ocak kararlarından sonra ne dediysek çıkmıştır. Döviz gelirleri artmıyor dedik. iç turizm ve dışsatım gelirleri toplamı geçen yılın o kötü, lanetlenen 1979 yılının da altındadır. Hemde dünyaya sattığımız malların fiatlarının yükselmesine karşın. Dışsatımda Haziran'da başlayan düşüş eğilimi Temmuz'da da sürmüştür. Biz develüasyondan sonra "sıkı para politikası izlenemez" dedik, "ciddi para politikası" kısa sürede herkesi aldatmaya yarayan boş bir laf dedik. 1978 Mart, 1979 Haziran devalüasyonundan sonra ilan edilen "ciddi para politikaları"nın nasıl bir süre geçtikten sonra kevgire döndüğünü örneklerle anlattık. Demirel, Özal ikilisi bu "ciddi para politikası" blöfünü Ecevit'ten bir süredaha uzun sürdürdü. Biz bunu da yazdık "daha da sürebilir" dedik. Ama "Milli Gelirde daha yüksek oranda düşüşü göze alarak" diye ekledik. Ne oldu? Aynen gerçekleşti. Dediklerimiz. Milli Gelirin "sıkı para-politikası" denen düzmece önlemle mutlaka düşeceğini anlattık. Böyle de oldu. Milli Gelir, tahminleri saklandı. Sızan haberlere göre bu yıl yüzde 7 milli gelir azalışı, sanayide yüzde 15 geriye gidiş var. bundan korkan hükümet kendinden öncekiler gibi üretim artırmak için o göklere çıkarılan "sıkı para politikasını" terketti, terketmek zorundaydı.

Burada tekrar yazıyoruz, Demirel Hükümeti 1977 yılındaki kadar parayı bir 8 ayda basmıştır. Buna da mecburdu. Fiyatların yüzde yetmiş arttığı, bir ülkede, sen sektörler arasındaki fiziksel düzenlemeye geçmez, yani gereksiz kesimleri küçültüp, gerekli ve yararlıları büyültemezsen, çarpık, yapıyı düzeltecek "Planlı" bir uygulamaya giremezsen olacak şey milli gelir düşüşüdür. Milli Geliri "geliştirme" değil, "aynen koruma" için bile daha doğrusu "korur görünme" için Türkiye'de hükümetlerin tek aracı vardır. Enflasyon, Türkiye'de sosyalist özde, bir planlamaya geçilmedikçe hükümet denen rejisörlerden hangisi iktidara gelirse gelsin, sahneye koyacakları tek oyun vardır. O da enflasyondur.

Parasal göstergelerin geçici gidişine bakıp, hükümeti alkışlayan ekonomistlere bir çif sözümüz daha var. Piyasaya sürülen her para ekonomik bir gerekçeye dayanır. Siyasal gerekçeye değil. Örneğin, bizde ekonomistler sanırlar ki, tarımsal ürünleri desteklemeleri sırası geldi, hükümetin para sürümü ondan hızlandı. Hayır, hükümetin para sürümü ondan değil, "ekonomi bunaldığından" oldu. Gazetelerde bir haber okuyoruz, "özel kesimin dış kredilerdeki kur farkı kaldırıldı" deniyor (Hürriyet 4 Eylül) Ne demek? Şu demek, 1977'de bir özel firma 4 milyon mark dış kredi mi aldı? Buna 4 milyon markın değer kazanışı yani (31x4) –124 milyon kur farkı ödeyecekti... Şimdi bu 116 milyon kur farkı kaldırılıyor. Peki, burada ki, "özel sektör ferahlatması"da mı, tarımsal ürünlerle ilgili? Diyeceksiniz ki, pekiyi aradaki 124 milyon liralık farkı kim ödeyecek? Onu da gidin, ekonomi profesörlerinin çok beğendiği "ciddi ekonomi—Politikası"nın mucidi Turgut Özal'a sorun. Ya da Demirel'e sorun?

Eğer onların bu sıkışık durumda vakitleri yoksa, tüccar, sanayicilere Nisan ayında fiyaka için "biraz kendinizi sıkın. Para basmayacağız" diye övünen Maliye Bakanı İsmet Sezgin'e daha iki hafta önce "sıkı para politikasına devam edeceğiz" diyen Ekrem Ceyhun'a da şunu sorun, Milli Geliren az yüzde 7 gerilerken, para basımının yüzde 40 artırılması da "sıkı para politikası" gereği midir?

GÜNÜN GÖZLEMİ

Dr. Erdal Atabek

Demirtas CEYHUN

Doktor Erdal Atabek'le tanışıklığımız, dostluğumuzunbaşlaması, taa 60'lı yılların ikinci yarılarına raslar. Yanlış anımsamıyorsam 1967 veya 1968'lerdeydi. O sıralar Mimarlar Odası İstanbul Şubesi Sekreter üyesiydim. O güne dek hep sermaye sınıfından yana mimar ve mühendislerin yönetimindeki TMMOB'ye bağlı odalarda bir değişimin ilk adımlarını atmıştık. Şunu övünerek söyleyeyim ki, sermaye sınıfının sultasından kurtulan ilk meslek odası Mimarlar Odası'dır.

Sanırım Türk Devrim Ocakları'ndaydı. Beş Yıllık Kalkınma Planları üzerine bir seminer düzenlenmiş Mimarlar Odası'nı temsilen gitmiştim. Nicedir adını duyduğum, örgütcü yanına, ilerici savaşımına hayran olduğum Türk Tabipler Birliği Genel Başkanı Erdal Atabek'le işte ilk orada tanıştık. Ve o sıcak dostluğumuz, savaşım arkadaşlığımız o gün bugündür sürdü geldi.

Kim bilir, yerleşik bir toplum olmamamızın kazandırdığı bize özgü karakterlerden birisi midir? Cumhuriyetle birlikte yerleşikliğe geçmeğe çalışırken bir çok şey gibi, kooperatifçilik, dernekcilik vb. örgütlü savaşım modellerini de Batı'dan almışız. Ama ne yazık ki, örgütlü savaşımın önemini kavramamız ve ısınmamız geleneği de çokyeni. Sosyal bilimciler bu konuda bir araştırma yapsalar, sanırım oldukça ilginç sonuçlarla karşılaşacaklardır. Örneğin, hemen hemen bütün örgütlerin (sendikaların, demeklerin, kooperatiflerin) kurucularının hep aynı kişiler, bir avuç insan olduğunu görecekler. Siyasi partilerin de topu topu birkaç bin kişilik bir kadronun elinde bulunuşu da, bu yüzden değil mi sanki?..

İşte Dr. Erdal Atabek de, bütün yaşamını örgütlü savaşıma adamış o bir avuç insanımızdan biri. Ne özverilerde bulunmuş bu uğurda... Yoksa, o da, doktorluğunu bir langırt makinası gibi kullanmasını bilir ve egemen sınıflara sırtını dayayıp, köşeyi birkaç kez dönerdi şimdiye dek... Ama halkının gerçeğini seçmiş, halkı uğuruna akıl almaz özverilere katlanarak savaşmayı seçmiş... Belki de o sıcak dostluğumuz bu yüzden ya...

Dr. Erdal Atabek, biliyorsunuzdur. Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi Başkanı. Anımsadığım kadarıyla en az onbeş yıldır bu özverili görevi yükleniyor. Aynı zamanda bizim sendikanın, TYS'nın de üyesi. Gene, Türkiye Barış Komitesi'nin de yürekli üyesi ve barış'ın yılmaz savaşımcısı.

Bildiğim kadarıyla, Ecevit'in birinci iktidarında önce Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürü oldu, sonra Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müsteşarlığı'na atandı. Halen de Sosyal Sigortalar Kurumu'nun Türkiye'deki en büyük hastanesi Samatya Hastanesi Baştabip yardımcısı.

O görkemli sakalı ve saçıyla, bir uranyum gibi habire alev alev yanan insan sevgisi ve yaşama sevinci dolu mangal yüreğiyle öylesine güzel bir insandır ki DR. Atabek... Anlatabilmeğe söz az gelir.

Erdal Atabek, biliyorsunuz, "Tam Gün Yasası"nı uygulamamakta inatla direnen, salt o yasayı felce uğratabilmek için sağlık personelinin maaşıyla oynayan, türlü numaralar çeviren AP Azınlık İktidarı'nın beceriksiz Sağlık Bakanı İslamoğlu'nun bu suçluluğunu açığa çıkarmağa çalışırken, ateş çemberinde takıldı kaldı, tutuklandı. Şimdi tutuklu. O görkemli, güzel saçını sakalını da kesmişler tutukevinde.

Atabek'in tutukluluğunu düşünürken neye bozuluyorum, biliyor musunuz?

Sen, yıllarca nice özverilere katlan ve bir siyasi partinin genel müdürlüğü, sonra da müsteşarlığı görevlerini üstlen, ama toplum çıkarı için verdiğin savaşım sırasında tutuklandığın zaman, o siyasi parti yöneticileri kulaklarının üstüne yatsınlar.

Acaba Sayın Ecevit'in, aklının köşesinden de mi geçmedi, Atabek'i hiç olmazsa tutukevinde ziyaret etmek? Bir "geçmiş olsun" demek? Vaz geçtim, konuyu parlamentoya getirmekten, basın toplantıları filan düzenlemekten... Basit bir "Geçmiş olsun" demek de mi yok şöyle ayaküstü tutukevine bir uğrayıverip...

CHP'nin ardı ardına il başkanları, ilçe başkanları, belediye başkanları, başkan yardımcıları, meclis üyeleri, milletvekilleri, il genel meclisi üyeleri öldürülüyor... Gazeteler kapatılıyor... Politika gazetesi nicedir kapalı... Demokrat'ı nicedir Ankara'ya sokmuyorlar... Bunların hepsinden vazgeçtim... İnsan, bir genel müdürü, bir müsteşarı, Türkiye'deki bütün doktorların temsilcisi bir arkadaşı tutuklanırsa, hiç olmazsa o eski arkadaşlık, dostluk anılarına hürmeten şöyle bir uğrayıp, "geçmiş olsun" da mı demez?

Bazan, eskilerin deyimiyle "malihulya"ya dalıp, Sayın Ecevit'i TV ekranında gördüğümde, aklım sıra konuşturmaya başlıyorum. Bir karabasandan yeni uyanmışcasına, biraz tedirgin, ama çokca inançlı bir yüzle; "Özürdilerim" diyor. "Hepinizden özür dilerim, halkımdan özür dilerim. Hatamı biliyorum" televizyon ekranından bir özeleştiri yapıyor halkının yüzüne karşı...

Gerçekten bir malihulya bu... Tabii tabii...

Dostum Atabek tutukevinde hala... Demek sıra onda... Olabilir...

T.Maden-İş Başkanı Karaca, Demirel'in demecine cevap verdi

"İşçi sınıfının başlattığı ve gittikçe kabaran grev dalgasının önüne geçmek olanaksızdır"

HABER MERKEZİ

DİSK'e bağlı T.Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Mehmet Karaca, Demirel'in "Grevleri ertelemek hükümetin hakkıdır" şeklindeki beyanatına bir yazılı açıklama yaparak cevap verdi. Karaca, "İşçi sınıfının başlattığı ve gittikçe kabaran grev dalgasının önüne geçmek olanaksızdır" dedi.

Maden-İş Genel Başkanı Karaca, açıklamasında, Metal, cam ve tekstil işkollarındaki 50 bin işçinin 6 aya yakın bir süredir grevde olduğunu hatırlatarak, "Şükrü Er'ler, Halit Narin'ler, Turgut Özal'lar ve TRT haberlerine bu konuda ambargo koyduran iktidar, şimdiye kadar geçiştirmeye çalıştıkları grev olgusunu kabul etmek zorunda kaldılar" dedi.

Karaca, Demirle iktidarının 8 ay içersinde 15 yılın toplamına yakın grev ertelediğini belirterek, şöyle devam etti; "Demirel, grev ertelemelerini ayıp olarak ortaya koymanın yanlış olduğunu söylüyor. Gerçekten öyledir. Demirel için işçilere, işçi sınıfına karşı yapılan hiçbir şey ayıp olamaz. Onun ve onun gibiler için "Ayıp" kavramı IMF'lerin, TÜSİAD'ların TİSK'lerin talimatlarını yeterince yerine getirememektir"

Milli gelirden aldığı pay her yıl düşen, hızla artan fiyatlar karşısında giderek yoksullaşan işçi sınıfının başlattığı ve gittikçe kabaran grev dalgasının önüne geçmenin olanaksız olduğunu kaydeden Maden-İş Sendikası Genel Başkanı, "Grevlerimiz tekellerin canını artık doğrudan yakmaya başlamıştır. Demirel'lerin, Özal'ların TİSK lerin, MESS'lerin anladıkları ve anladıkça korktukları gerçek budur. Üretim işçi sınıfının ellerindedir" şeklinde konuştu.

"NARİN'İ TELEVİZYONDA AÇIK TARTIŞMAYA ÇAĞIRIYORUZ"

Karaca, açıklamasında, "işçi haklarını korumak her kesten önce bizim görevimizdir" diyen Demirel'i, "Maden-İş basına yaptığı açıklamada işçiler için hayat-memat meselesi olmayan konulara yer veriyor" diyen MESS Başkanı Şükrü Er'i ve "Maden-İş ideolojik grev yapıyor" diyen Halit Narin'i telvizyonda açık tartışmaya çağırdıklarını belirterek, sözlerini şöy le tamamladı; "Bu tartışmadan bile kaçıyorlarsa ağızlarına bir daha grev, işçi, hak gibi sözcükleri almamalıdırlar. Almasınlar"

"HÜKÜMET GREV KIRICILIĞI YAPIYOR"

Öte yandan T.Maden-İş Sendikası Genel Sekreteri ve Örgütlenme Dairesi Başkanı Halit Erdem, ertelenen grevlerle ilgili bir açıklama yaparak, "149 bin işçinin grevini erteleyen AP azınlık iktidarı grev kırıcılığı yapıyor" dedi.

Erdem, grev ertelemelerinin eşi görülmedik bir hızla tırmandığını ve AP azınlık iktidarının yasaları açıkça çiğnediğini belirterek şunları söyledi;

"Bilindiği gibi toplu sözleşme, grev ve lokavt yasasına göre bir grev önce 30 sonra 60 gün olmak üzere toplam 90 gün ertelenebilir. Oysa AP azınlık iktidarı Gıda-İş Sendikası'nın Marsa'da uyguladığı grevi. Maden-İş'in Temel Enerji'de uyguladığı grevi ertelerken yasal sınırı aşmış ve bu iki grevi toplam 120 şer gün erteleyebilmiştir"

HÜRCAM-İŞ'İN AÇIKLAMASI

DİSK'e bağlı Hürcam-İş Sendikası Merkez Yürütme Kurulu da, Demirel'in "Cam grevleri yüzünden cam ihraç etmek yerine cam ithal eder olduk" şeklindeki sözleri üzerine bir açıklama yaptı. Açıklamada Demirel'in şişe ve cam tekelinin sözcülüğünü üstlenip, cam işçilerinin grevlerini kırmaya çalıştığını belirtilerek, özetle şöyle denildi; "30 milyon köylünün sigortasız oluşu, üç buçuk milyon insanımızın açlık ve sefaletle boğuşması, memurların sendikal haklardan yoksun bırakılmasının sorumlusu işçi sınıfı, grevci işçiler değildir. Hükümetin başı kendi ağzıyla ortaya koyduğu bu kepazelik tablosunun en baştaki sorumlularından biridir. Bugün grevci cam işçileri, diğer grevci sınıf kardeşleriyle birlikte, tarım işçilerinin, memurların, sigorta, sendika ve grev hakkını savunmakta, Demirel yönetiminin geniş emekçi yığınlara dayatmak istediği açlık ve kölelik düzenine karşı direnmektedir"

Türkiye Barış Parlamentosu çalışmalarına başladı

HABER MERKEZİ

Dünya Barış Konseyinin 23–27 Eylül tarihleri arasında Sofya'da toplayacağı "Dünya Barış Parlamentosu"na katılacak delegelerin belirleneceği ve dünya barışı açısından uluslararası gelişmelerin konu alındığı "Türkiye Barış Parlamentosu" çalışmalarına başladı. 7 Eylül tarihine kadar İstanbul'da çalışmalarını sürdürecek olan Parlamento süresince çeşitli forum, konferans ve oturumlar düzenlenecek, alınacak kararlar, eylem önerileri ve belgeler Dünya Barış Parlamentosuna sunulmak üzere oylanacak.

Parlamentonun çalışmaları sırasında bugün yapılacak forumda, dünyadaki çeşitli gelişmeler ve sorunlar üzerinde görüşmeler yapılacak. Forumun kapsamı içerisinde şu konular yer alıyor: Avrupa'da güvenlik ve işbirliği, Bağlantısızlar hareketi, emperyalist destabilizasyon politikasına karşı savaşım, Latin Amerika'da ve Karayiblerde ulusal kurtuluş, Afrika'da ulusal kurtuluş ve ekonomik bağımsızlık için savaşım Asya'da barış ve güvenlik, Ortadoğu'da barış, Filistin ve diğer Arap halklarıyla dayanışma.

Grevdeki Tekstiplik işçileri iş güvenliğinin sağlanabilmesi ve keyfi işçi çıkarımının önlenebilmesi amacıyla, işverenle eşit sayı ve oydan oluşacak bir disiplin kurulu kurulmasını istiyor.

● Grevdeki Tekstiplik işçileri: "Greve çıkmamızın nedeni, çeşitli ekonomik ve sosyal haklarımızın yanında iş güvenliğimizin sağlanmasıdır. Edirne halkından grevimizi desteklemesini istiyoruz"

Edirne'de grevci işçilerle dayanışma ziyaretleri sürüyor

MERİÇ TEKSTİL İŞÇİLERİ GREVDEKİ TEKSTİPLİK FABRİKASINI ZİYARET ETTİLER

● Tekstiplik işçileri, işgüvenliğinin sağlanmasını ücret artışından daha önemli görüyor ve "sendikamızdan isteğimiz, toplu sözleşme görüşmelerinde iş güvenliği can güvenliği ile ilgili maddelerde taviz vermemesidir" diyor.

EDİRNE DEMOKRAT

DİSK'e bağlı Tesktil Sendikası'nın örgütlü olduğu Edirne'de kurulu ve 53 gündür grevde olan Tekstiplik fabrikası, Meriç Tekstil işçileri tarafından ziyaret edildi.

380 işçinin 8 Temmuz 1980 tarihinden bu yana grev uygulamasını sürdürdüğü Tekstiplik fabrikasının, Meriç Tekstil işçileri tarafından ziyaret edilmesi sırasında greve çıkış nedenlerini açıklayan Tekstiplik işçileri Selman Avcı ve Ahmet Hıldırer greve, çeşitli ekonomik ve sosyal hakların yanısıra iş güvenliğinin de sağlanması amacıyla çıktıklarını ifade ederek şunları söylediler:

"Greve çıkmadan bir ay önce işveren 11 arkadaşımızı tazminatlarını vermeden işten attı. İşverenin bu gibi keyfi işçi çıkarımını önleyebilmemiz amacıyla, ücretlerimizin arttırılmasından çok iş güvenliğinin sağlanmasını istiyoruz. Bu amaca yönelik, eşit sayı ve oydan olusacak olan Disiplin Kurulu kurulmalı. Bunun yanısıra işçilerin cangüvenliği de sağlanmalı. Yani sendikamızdan isteğimiz, toplu sözleşme görüşmelerinde iş güvenliği ve can güvenliği ile ilgili maddelerde taviz verilmemesidir."

Grevdeki Tekstiplik işçilerini ziyarete gelen Meriç Tekstil işçilerinden Halim Danışan da, egemen güçlerin işçi sınıfı ve diğer emekçilere ekonomik ve siyasi savaş açtığını belirterek şöyle dedi:

"Bir yandan zam ve devalüasyon fırtınası estirilirken, öte yandan faşist katliamlar tertipleniyor. Bu nedenle fabrikalar ve tüm birimlerde savunma, güvenlik tedbirlerinin geliştirilmesi. fabrikaların işçi sınıfının birer kalesi haline getirilmesi gerekmektedir".

Tekstiplik işçileri, dayanışma ve kararlılıkla grevlerini sürdürdüklerini belirtirken, Edirne halkının da kendilerine destek olmasını istediler.

DİSK, TTB ve Sendika yöneticilerinin serbest bırakılmasını istedi

HABER MERKEZİ

Türk Tabipler Birliği Yöneticilerinin tutuklanmaları ve Kemal Türkler'in öldürülmesi üzerine yapılan iş bırakma eyleminden dolayı bazı sendika yöneticileri ve üyelerinin gözaltına alınması ile ilgili bir açıklama yapan DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar, gözaltına alınanların serbest bırakılmasını istedi.

Açıklamada, şu görüşlere yer verildi:

"Parlamentoyu çalışmaz hale getirenlerin, Cumhurbaşkanlığı kurumunu işletmeyenlerin sağlık emekçilerini, sağlık hizmetlerini aksattıkları için suçlamaya hakları yoktur. Dr. Atabek, diğer tutuklu sağlık emekçileri kazanılmış haklarını korumak, yasal güvence altına alınmasını sağlamak ve uğradıkları haksızlığı ortadan kaldırmak amacıyla demokratik haklarını kullanmışlardır. Sağlık emekçilerinin demokratik haklarını kullanmalarıtüm işçiler ve emekçiler tarafından hararetle desteklenmiştir. Direniş nedeniyle hiç bir hasta zarar görmediği gibi, bu konuda DİSK'e hiç bir üyenin şikayeti de gelmemiştir."

Kemal Türkler'in faşistlerce öldürülmesi üzerine yüzbinlerce işçinin en doğal tepkilerini göstererek işyerlerinde bir süre çalışmayı bıraktıklarının belirtildiği açıklamada daha sonra şöyle denildi:

"Ancak yüzbinlerce işçi bu demokratik hareketekatılırken, Ankara'da DİSK üyesi Genel–İş ve Bank–Sen şube yöneticleri ile Petrol–İş üyeleri tutuklanmışlardır. Türkler'in katilleri hala ellerini kollarını sallaya sallaya dolaşırken, belli sayıdaki şube yöneticisi ve üyeleri tüm Türkiye çapında yüzbinlerin katıldığı demokratik bir hareketin sorumlusu olarak içerde tutulamaz"

Kanlı yıkımın yıldönümünde

1 Mayıs Mahallesi ve Kalender Konduları

Hüseyin ÖZKAN

1 Mayıs Mahallesi'ne karşı seferber olan devlet 30 yıldır Kalender köşklerine giremiyor

\- 5 -

Üsküdar Kaymakamlığından 15 Ağustos 1977 günü İstanbul Valiliğine acele kaydıyla bir yazı gidiyordu. 905/2 sayılı yazıda, ilgi 11.7.1977 gün ve Mesken A. 34–05 1145 sayılı emir gereğince "yapılan gecekonduların bir an önce yıkılabilmesi için jandarma takviyeli 300 kişilik toplum zabıtası ile yeteri kadar polis panzerinin ve YSE müdürlüğünden de yıkım işleminde kullanılmak üzere iki adet buldozerin tensip ve tahsis edilmesi" isteniyordu.

Bir önceki yıkımın üzerinden henüz 1,5 ay geçmişti, ama, "yıkılan gecekonduların yeniden yapımı hızla devam ediyordu". Bu nedenle de bir an önce müdahale edilmeliydi.

Anlıyacağınız durum çok ciddiydi, geciktirilmeye gelmezdi. Geciktirilmedi de. Vali Namık Kemal Şentürk, acele kayıtlı 25.8.977 gün ve Mesken A. 34–05 1454–5268 sayılı yanıtında "yıkımın 2 eylül 1977 tarihinde yapılmasının karara bağlandığını" bildiriyordu. Gerekli yerlere ayrıca talimat verilmiş, yıkım Üsküdar Kaymakamlığı'nın sorumluluğu altında yapılacaktı.

Valilikten Emniyet Müdürlüğüne, Emniyet Müdürlüğünden Emniyet Amirliklerine, Emniyet Amirliklerinden de Karakol Amirliklerine emirler hızla ulaştırıldı. 2 Eylül 1977 Cuma sabahı saat 07.30'da Ümraniye'de hazır olunacaktı.

Dava dosyasında da yer aldığı gibi, gerçekten 2 Eylül Cuma sabahı saat 07:30'da Ümraniye'de birleşen güvenlik güçleri arasında Kumkapı Toplum Zabıtasından Kısıklı Karakol Amirliğine, Emniyet 1. Şube'den Sultantepe Karakolu Amirliğine kadar her birimden görevli vardı. Ümraniye, Üsküdar ve diğer çevre belediyelerden seçilen işçiler ile YSE Müdürlüğünden tahsis edilen buldozerlerden oluşan kuvvetler, panzerler en önde olmak üzere saat 09.00 da 1 Mayıs önlerinde hazırdılar.

Birazdan yasaların kendilerine verdiği (!) yetkileri kullanacak ve ihlal edilen yasalar yeniden tesis edilecekti.

İHLAL EDİLEN YASA VE İŞLENEN SUÇ

İhlal edilen yasa 775 sayılı Gecekondu Yasasıydı. Buradaki insanlar, bu kanunun ikinci maddesinde sözü edilen "gecekondu"lardan yapmışlardı. 'gecekondu" ile kasdedilen de, "kendisine ait olmayan arazi veya arsalar üzerinde sahibinin rızası alınmadan yapılan izinsiz yapılar"dı .

Buradaki arsalar da Hazineye aitti. Her ne kadar Halil Dayı, "Hazine devletin, devlet de millet demek olduğuna göre, hazinesi milletindir" diye düşünüyor idiyse de, yasalara göre yine de "kendisine ait olmayan" başkalarına ait bir yerdi. Ve de sahibi burada ev yapılmasına izin vermemişti.

Kısacası "Hazineye" ait bu araziye ev yapmakla yasalara aykırı davranılmıştı. Bu aykırılık giderilmeliydi. Kaldı ki, "mülkiyet kutsal" ve "dokunulmaz" dı. Bunun tesisi gerekiyordu.

1 Mayıs Mahallesi'nde aynen böyle yapıldı. 2 Eylül 1977 günü, yasalar, savunulduğu biçimiyle uygulanarak üç bini aşkın ev yerle bir edildi. Böylece yerin mülkiyeti de, eski haline iade edildi.

Olayı yukarıdaki biçimiyle yeniden ele alışımızın bir nedeni var.

Şöyleki, İstanbul ili Üsküdar ilçesi 1 Mayıs Mahallesi'nde son sürat işleyen yukarıdaki yasalar İstanbul'un başka bir yerinde tam 30 yıldır işlemiyordu. Burası yine İstanbul ili Sarıyer İlçesi Tarabya Mahallesi, Yeniköy caddesi adresiyle bilinen Kalender'in İstanbul Boğazı mevkiindeki köşklerdi. 1 Mayıs Mahallesinin kurulduğu saha Hazineye ait idiyse, Kalender köşklerinin bulunduğu yer de Hazineye aitti. Ama her nedense, Hazine arazisine kondular diye 1 Mayıslılara karşı seferber olan yetkililer, Kalender'deki köşk sahiplerine karşı bakar görmezdiler Köşkler söz konusu olanda, ya böyle bir dosya ellerinden geçmemişti, ya da ilk kez sizden duymuş oluyorlardı. Onun için de söyleyebilecekleri fazla birşeyleri olmuyordu.

1 Mayıs'ta bir göz dama, analar dağ gibi evlat verirken, Kalender'de köşkler eski Demokratlardan yeni Adaletçilere geçiyordu. Fotoğrafta, AP'nin yayın organı Son Havadis gazetesinin sahibi Mustafa Ozkan'a eski bir Demokrat Partili'den noter senediyle intikal eden Kalender'deki köşkü görülüyor.

Bir göz dama bir evlat. Hasan Kızılkaya'nın anası. Göğsünde resmi, yüreğinde acısı.

İŞGALCİ GENEL MÜDÜR

1 Mayıs Mahallesi'ndeki kanlı yıkımın ardından bir ara basına da yansıyan (11 Eylül 1977, Cumhuriyet) Kalender köşkleri olayı neydi? Kısaca alattıktan sonra, bugün hangi aşamada olduğunu görelim.

1950–60 yılları arasında Türkiye "Küçük Amerika" yapılmaya çalışılır ve bu amaçla "her mahallede bir milyoner yaratma" uğraşı verilirken yaratılan bu milyonerlerin İstanbul Boğazı'nda yer kapma yarışı da hız kazanıyordu.

Dönemin Ziraat Bankası Genel Müdürü Mithat Dülge, her iki yarışa da adaydı. Genel Müdürlük olanaklarını kullanan Dülge, önce Boğazın en güzel yerlerinden biri olan tarihi Kalender Köşkü'nün çevresinden bir arsa edinir. Bir an önce milyoner olmayı da düşünen Dülge, devlet katlarındaki dostlarını yitirmeden edindiği yerin yanındaki Hazine'ye ait boş yeri sahiplenmeyi aklına koyar. Bu amaçla tam 400 dönüm, yani 40 bin metre karelik Hazine arazisini 1950'nin başlarında işgal eder. Sonra da parselleyip eski Demokrat Partili dostlarına satar. Mithat Dülge'den 1953 yılında birer köşk yeri edinen bu kişilerin adları şöyle: Ayhan Aydan, Aysel Sadıkoğlu, Behçet Özdoğancı, Bemal Arıman, Bülent Serbest, Emin İplikçi, Ercüment Berker, Fahrettin Arel, Ferudun Baysel, Galip Serter, Hakkı Muratlı, Mefure Pekün, Mevhiz Işıl, Muammer Çavuşoğlu, NadideKonak, Nazan Kapani, Tevfik Koraltan, Sinan Bosna, Sırrı Öktem, Şaban Gazioğlu, Zeki Tektaş.

Alınıp satılan, parsellenip dağıtılan arazi Hazine'ye, yani devlete aitti ama, buraya kadar ne Mithat Dülge'ye ne de adı geçen diğer kişilere müdahale eden yoktur. Ne zaman ki, Mithat Dülge de dahil, yukarıda adı geçen kişiler, arsalarına birer taneden 22 lüks villayı, çift yönlü asfalt yolu, elektriği ve suyu ile tastamam Boğazın tepesine dikerler, ancak o zaman devlet harekete geçer.

Hazine'yi temsilen İstanbul Defterdarlığı, Mithat Dülge aleyhine 1955 yılında Sarıyer Aslive Hukuk Mahkemesinde dava açar.

Açık işgale karşın dava, çıkarılan engellerle ancak 4 yıl sonra 4 Mayıs 1960 günü sonuçlanır. Mahkemenin açıklanan 1955/43 esas ve 1960/97 karar sayılı gerekçeli hükmüne göre, Mithat Dülge denen kişi, burayı yasa dışı yollarla, gizlice işgal etmiştir. Yer Hazineye aittir.

Ancak Mithat Dülge, işgalde ısrarlıdır. Danıştay ve Yargıtay'a itirazda bulunur. Fakat, bu yıllar Demokrat Parti'nin ipliğinin de pazara çıktığı yıllardır. Biraz da bundan olsa gerek Dülge'nin itirazları hemen reddedilir. Mahkemenin kararı kesinleşir. Arazinin Hazine adına tesciline geçileceği sırada bu kez Mithat Dülge'den bu yerleri Noter aracılığıyla satın alanlar devreye girer. Tapu İdaresinden geçmeyen hiç bir tapu işlemi geçerli olmadığı halde, ellerindeki Noter senetlerine dayanan köşk sahipleri, 1963 yılında, yine Sarıyer Asliye Hukuk Mahkemesine başvurarak "iyi niyetli" olduklarını savunurlar. Amaçları, Medeni Kanunun "iyi niyet karinesiyle" ilgili 650. maddesinden yararlanmaktadır. Maddeye göre, binanın kıymeti arsadan çok ise, iyiniyet sahibi kişiler makul bir tazminat karşılığında arsa mülkiyetini edinebilirler. Ancak, mahkemece ikinci kez Hazineden yana karar verir. İyiniyet iddialarını reddeder.

"İyi niyet" sahibi kişilerin bu arada Danıştay'a yaptıkları başvuru da reddedilir.

En son olarak, köşk sahiplerinden Ayhan Aydan ve Behçet Özdoğancı'nın açtığı davalar ise Yargıtay'dan döner. Yargıtay 14. Hukuk Dairesi 1977 1921 esas, 1977 2957 sayılı kararında, "Mithat Dülge ismindeki şahsın kendisine ait tapu kapsamını usulsüz olarak genişleterek, Hazine'ye ait yere sahip çıkmak istediğini" bir kez daha hükme bağlar.

MİLLİ SAVUNMA DEVREYE GİRİYOR

İstanbul Boğazını kuşbakışı gören bu yeri, Milli Savunma Bakanlığı, 18 Mart 1977 gün ve 6110–3414–77 sayılı yazılarıyla ister. Bu yeri "yasak bölge" olarak belirlediğini bildiren Milli Savunma, Maliye Bakanlığı'ndan devir işleminin bir an öne yapılmasını ister. Milli Savunma Bakanlığı'nın bu yazısı üzerine Kalender Ordu Evi'nin arka kısmına düşen bu yerden bir kaç dönümün devir işlemi tamamlanır ve "yasak bölge" tabelası asılır. Ancak, Mithat Dülge ve Kalender'deki diğerleri 1 Mayıs Mahallesindeki yurttaşlar değildi.

Eski Demokratlar yeni Adaletçi olmuştu. bu nedenle "yasak bölge" levhaları sadece levha, devir işlemi de sadece kağıt üzerinde kalacaktı. Milli Savunma Bakanlığı'nın esas istediği köşkler ise durmadan el değiştirecekti. Mithat Dülge'den Ayhan Aydan'a, Ayhan Aydan'dan bugünkü iktidarın yayın organı gazetenin sahibi Mustafa Özkan'a kadar.

Milli Savunma Bakanlığı adına girişimlerini sürdüren Genel Kurmay Başkanlığı ise, olanlar karşısında hayretini gizliyemeyecekti.

YARIN
GENEL KURMAY BAŞKANLIĞININ YAZISI VE KONUYA İLGİSİZ YETKİLİLER

Faşistler Aybastı'da üçü kardeş, beş kişiyi katlettiler

HABER MERKEZİ

Aybastı'da Ordu Valisi Akkaya İlçeyi "Solculardan temizleme" Operasyonunu gerçekleştirmeye çalışırken, eli kanlı faşist çeteler elle-rini kollarını sallayarak yeni yeni katliamlar yapıyorlar. Daha önce iki faşist katliamda 9 yurttaşın yaşamını yitirdiği Aybastı'da, dün de caniler bir evi otomatik silahlarla tarayarak 3'ü kardeş 5 kişiyi katlettiler. Öldürülen yurttaşların cenazesi büyük bir törenle toprağa verildi. Ankara'da bir evi basan faşistler iki kardeşi kurşunlayarak öldürdüler. Nusaybin CHP'li Belediye Meclis üyesi ile Trabzon'da DİSK Bölge Temsilcisi de katledildi. Fatsa kent merkezinde bir öğrenci öldürülürken, Gölköy'de de sol görüşlü iki kişi yaralandı. Fatsa Camaş'ta sağ görüşlü bir kişi öldürüldü. MHP Vakfıkebir binasına patlayıcı madde atıldı. Ordu ve çevresinde sürdürülen operasyonlara karşı tepkiler sürüyor.

Demokrat Haber Merkezi'ne ulaşan bilgilere göre olayların gelişimi şöyle oldu:

Faşistler Aybastı'da 3'ü kardeş 5 kişiyi katlettiler

Ordu'ya bağlı Aybastı İlçesi'nin Uzundere Köyü'nde maskeli faşistlerin bir eve otomatik silah ve stenlerle yaptıkları kanlı saldırı sonucunda üçü kardeş, beş kişi yaşamını yitirdi. Aybastı Uzundere Köyü'nün Dokuzoğlu Mahallesi'ndeki bir eve dün sabah gelen caniler, çiftçi Bekir Koçalan'a ait olan evi yaylım ateşine tuttular. Açılan ateş sonucu Bekir Koçalan'ın oğullarından Feryat, Hasan ve Nihat Koçalan adlı kardeşler ile amcaları Yaşar Koçalan ve evde misafir olarak bulunan inşaat ustası Mustafa Kara, olay yerinde can verdiler. Silah seslerini duyarak evden dışarı çıkan diğer iki kardeş İbrahim ve Faruk Koçalan ise ağır yaralanarak hastaneye kaldırıldılar. Faşist katliamı düzenleyenlerin 10 kişi ve maskeli oldukları öğrenildi. Ayrıca olay yerinde 1 adet sten şarjörü, 1 adet Smith wesson tabanca ve 179 adet boş kovan bulundu.

Koçalan ailesinin tüm fertlerinin sol görüşlü ve CHP eski milletvekili, eski İl Başkanı ve Ulaştırma eski Bakanlarından Ferda Güley'in akrabaları oldukları bildirildi. Faşist katliamda yaşamını yitiren Feryat Koçalan'ın, Ferda Güley'in damadı olduğu saptandı.

Faşistlerce katledilen yurttaşların cenazeleri büyük bir törenle toprağa verildi.

ANKARA ETLİK'TE EV BASAN FAŞİSTLER İKİ KARDEŞİ KATLETTİLER

Etlik Ayvalı semtinde bir eve baskın düzenleyen faşist caniler iki kardeşi katlettiler.

Edinilen bilgilere göre ellerinde otomatik silahlar ve bomba ile önceki gece Derviş Dağ ile Osman Dağ adlı kardeşlerin Ayvalı Kurtini deresinde bulunan evlerine gelen iki faşist, Dağ kardeşlere, "biz polisiz kapıyı açın arama yapacağız" dediler. Ancak durumdan şüphelenen iki kardeş kapıyı açmadılar. Bunun üzerine kapıya ateş ederek içeri giren caniler Nenehatun Yurdunda işçi olarak çalışan Derviş Dağ ile Maliye Bakanlığında memur olarak çalışan Osman Dağ adlı sol görüşlü kardeşlerin üzerine kurşun yağdırdılar. Her iki kardeşte aldıkları kurşunlar sonucu olay yerinde ölürken caniler içeri bir de bomba bırakarak kaçtılar.

Yetkililer kimlikleri belirlenen katillerin yakalanmasına çalışıldığını, soruşturmanın sürdürüldüğünü açıkladılar.

NUSAYBİN'DE CHP'Lİ BELEDİYE MECLİS ÜYESİ ÖLDÜRÜLDÜ

Mardin'in Nusaybin İlçesi Belediye Meclisi'nin CHP'li üyesi Hasip Mungan Lozan Caddesi'nde kimlikleri saptanamayan kişilerin açtıkları ateş sonucu öldürüldü. öldürülen Belediye Meclisi üyesinin, Devlet Bakanı Metin Musaoğlu'nun akrabası olduğu bildirildi. Olayla ilgili soruşturma sürdürülüyor.

GÖLKÖY'DE SOL GÖRÜŞLÜ İKİ KİŞİ YARALANDI

Ordu'nun Gölköy İlçesi'ne bağlı Gürgentepe'de bir bakkal dükkanında silahıyla oynayan Bahri Durgun adlı sağ görüşlü bir kişi, kendi kendini vurdu. Bunun üzerine "Kardeşimi vurdular" diyerek silahını alan ve dışarı çıkan faşist Mustafa Durgun, sol görüşlü Şenel ve Yüsel Durukan adlı kardeşleri bacaklarından yaraladı. Mustafa Durgun daha sonra gözaltına alındı. Soruşturma sürdürülüyor.

KAPATILAN KONYA TÖB–DER ŞUBESİ FAŞİSTLERCE YAKILDI

Mahkeme kararı ile faaliyetten alıkonulan ve halen kapalı bulunan TÖB-DER Konya Şubesi faşistler tarafından yakıldı. Henüz kimlikleri saptanamayan faşistler çay ocağındaki tüplerin vanalarını açtıktan sonra iki adet patlayıcı madde bırakarak kaçtılar. Kısa sürede büyüyen yangın dahasonra itfaiye tarafından söndürüldü. Soruşturmanın sürdürüldüğü öğrenildi.

TRABZON'DA DİSK BÖLGE TEMSİLCİSİ ÖLDÜRÜLDÜ

Trabzon'da dün meydana gelen olayda devrimci bir işçi tabanca ile vurularak öldürüldü.

Trabzon Emniyet Müdürlüğü yetkililerinden alınan bilgiye göre, Trabzon'un Mumhaneönü mevkiinde meydana gelen olayda, Malatya nüfusuna kayıtlı ve Araklı Maden Teknik Arama Enstitüsü'nde işçi olarak çalışan Hasan Alpaslan kimlikleri henüz belirlenemeyen kişilerin silahlı saldırısı sonucu öldürüldü. Yetkililer öldürülen Hasan Alpaslan'ın DİSK Bölge Temsilcisi olduğunu belirttiler.

FATSA'DA BİR ÖĞRENCİ ÖLDÜRÜLDÜ

Fatsa kent merkezinde İmam Hatip Lisesi öğrencisi Muammer Yavuz kimlikleri belirlenemeyen kişilerin açtığı ateş sonucu öldürüldü. Edinilen bilgilere göre köyden kent merkezine sınavlara girmek için gelen Yavuz, öğle saatlerinde yolda yürürken açılan ateş sonucu öldü.

ANKARA'DA BİR EVE ACILAN ATEŞ SONUCU İKİ KİŞİ ÖLDÜ

Dikmen semtinde bir eve açılan ateş sonucu iki kişi öldüler. Dikmen'in Cumhuriyet Mahallesi'nde sabah saatlerinde meydana gelen olayda henüz kimlikleri belirlenemeyen kişiler Faruk Çukurelma'nın evine ateş açtılar. Açılan ateş sonucu, Fadime Çukurelma (20) ile Bayındırlık Bakanlığı Proje Arşiv Şefliği'nde çalışan kocası Faruk Çukurelma öldüler. Yetkililer kaçan kişilerin arama çalışmalarının sürdürüldüğünü açıkladılar.

Fatsa Çamaş'ta sağ görüşlü bir kişi öldürüldü

Fatsa'ya bağlı Çamaş Bucağı Elmalı Köyü mevkiinde kimlikleri belirlenemeyen bir grup tarafından açılan ateş sonucu sağ görüşlü olduğu öğrenilen Mustafa Ayvarlık aldığı kurşun yaralarıyla öldü. Ayvarlık'ın lise öğrencisi olduğu ve olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğü bildirildi.

VAKFIKEBİR'DE MHP BİNASINA PATLAYICI MADDE ATILDI

Trabzon'un Vakfıkebir İlçesi'nde bulunan MHP binasına gece kimlikleri belirlenemeyen kişilerce patlayıcı madde atıldı. Olayda ölen ve yaralanan olmadı.

KUŞADASI BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI İLE 3 RESSAM GÖZALTINA ALINDI

Kuşadası Kültür ve Sanat Şenliği programında yer alan "Duvarlara resim yapma" programını uygulamak üzere belediye başkan yardımcısı Ahmet Altınsoy ve ressam Lardan Dilek Ulusoy, Sabahattin Tuncer ile Arif Aşıcı Tekel Müdürlüğü'ne ait işletme binası duvarlarına yazı ve resim çizerlerken güvenlik görevlileri tarafından gözaltına alındılar. Haklarında devlete ait binaların duvarlarını kirletme suçundan dava açıldı.

TSİP EMİNÖNÜ İLÇE BAŞKANI GÖZALTINA ALINDI

TSİP Genel Yönetim Kurul üyesi ve Eminönü İlçe Başkanı Ali Öner'in güvenlik kuvvetleri tarafından göz altına alındığı bildirildi.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nca faaliyeti durdurulan YDGD eski başkanlarından Ali Rıza Öğüt, ile Sema Saydı ve Fevzi Akgün'ün önceki akşam gözaltına alındıkları öğrenildi.

KONYA CEZAEVİNDEN 7 FAŞİSTİN KACIRILMASIYLA İLGİLİ 4 KİSİ GÖZALTINA ALINDI

Konya Merkez Ceza ve Tutukevi'nde önceki gün 7 faşistin kaçırılması ile ilgili görülen 4 kişi gözaltına alındı.

Bilindiği gibi önceki gün Konya Cezaevine baskın düzenleyen silahlı 5 kişi, 7 azılı faşisti kaçırmışlardı. Kaçırma olayına karıştığı belirlenen 42–EV–080 plakalı otomobilin şoförü Mehmet Çeşmeci ve 42–FN–063 plakalı otomobilin şoförü Tahir Küçüktuncel ile 2 kişi gözaltına alındılar.

Bu arada, Hergün gazetesi hergünkü yalanını sürdürerek cezaevinden kaçırılan faşistlerle ilgili haberi "7 komünist cezaevinden kaçırıldı" başlığı ile verdi. Aşağıda "Hergün" gazetesinde yayınlanan küpür görülüyor.

> genç tabanca ile vurularak öldürüldü,
> **7 KOMÜNİST CEZAEVİNDEN KAÇIRILDI**
> Konya Kapalı Ceza ve Tutukevinden komünist 7 hükümlü ve tutuklu silahlı 5 terörist tarafından kaçırıldı.

"Hergün" her gün yalan söylüyor

İSTANBUL'DA DÖRT KİŞİ YARALANDI

Fatih Hüsrevpaşa sokak Murat Apartmanı önünde Oto'dan inmekte olan Vatan Lisesi öğretmenlerinden İsmet Denli kimlikleri saptanamıyan kişilerin açtığı ateş sonucu ağır yaralandı.

Öte yandan Fatih Mecidiye'de yolda yürümekte olan Cafer Çelik ve Kemal İyikur adında iki genç kimliği saptanamıyan kişilerin açtığı ateş sonucu ağır yaralandılar. İki gencin bir sene önce faşistlerin taradığı kahvenin önünde yaralandıkları ve aynı kahveyi taramak için gelen faşistler tarafından yaralanmış olabilecekleri belirtildi.

Göztepe Kaya Caddesinde Kenan Pehlivan Mete adında bir kişi açılan ateş sonucu ağır yaralandı. Yaralı S.S.K Hastanesinde tedavi altına alındı.

Şehremini'de Deniz Abdal Mahallesi'nde kimliği henüz belirlenemeyen 20-25 yaşlarında bir kişi öldürülmüş olarak bulundu.

Kartal Aydınlık Köy'de bulunan bir iplik fabrikası kimlikleri belirlenemeyen kişilerce saat 12 sıralarında basıldı. Olayda Murat Saraçoğlu adlı bir kişi öldü. Olayla ilgili soruşturma sürüyor.

BİRECİK'TE BİR POLİS ÖLDÜRÜLDÜ

Birecik Emniyet Amirliği'nde görevli polis memuru Ali Kılıç kimlikleri belirlenemeyen kişilerin açtığı ateş sonucu öldü. Yetkililer olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğünü söylediler.

Ordu ve ilçelerinde devam eden operasyonlara tepkiler

İSTANBUL

Kadıköy'ün değişik yerlerinde ve Beyoğlu İstiklal Caddesi'ne üzerlerinde Ordu ve çevresindeki operasyonlarla ilgili sözler yazılı olan pankartlar asıldığı ve dahasonra güvenlik kuvvetleri tarafından indirildiği bildirildi.

Sefaköy'de akşam saatlerinde yaklaşık 250 kişilik topluluk bir gösteri yaptı. Gösteri sırasında "Fatsa Halkı Yalnız Değildir - Direnecek Halkımız" gibi sloganlar söylendiği öğrenildi.

Daha sonra gösteri yerine gelen güvenlik kuvvetlerinin soruşturmaya başladığı öğrenildi.

Kocasinan Belediyesi'nin önünde bir grubun, Ordu Valisi Reşat Akkaya'nın maketini yaktığı ve çeşitli sloganlar söyleyerek dağıldığı bildirildi.

İstanbul Güngören'de Ordu ve ilçelerinde yapılan operasyonlarla ilgili kahve konuşmalarının yapıldığı ve duvar gazetelerinin asıldığı bildirildi.

İstanbul Bağcılar–Parseller'de ana cadde üzerine "Ünye, Fatsa, Aybastı Direnecek–Faşizm Yenilecek" yazılı bir pankartın asıldığı, ancak daha sonra güvenlik kuvvetlerince indirildiği öğrenildi.

ADANA

Adana'nın değişik yerlerine dün saat 15 sıralarında kimliği belirsiz kişilerce pankartlar asıldı ve yollarda lastik yakıldı. Saydam Caddesi, Doğumevi Caddesi, Mini taksi yanı, Kanal Köprü, Trenyolu Geçidi, 4. 5. durak, Mersin yolu, Varan taksi yanı ve Meydan Mahallesi'ne asılan pankartların üzerlerinde "Fatsa Halkı yalnız değildir, faşist Vali Akkaya defol, İşkencecilerden hesap soracağız–Devrimci–Yol" yazılı olduğu bildirildi. Pankartlar daha sonra güvenlik kuvvetleri tarafından indirildi.

GEBZE

Gebze Belediye Parkı önüne üzerinde "Ordu, Fatsa, Ünye faşizme teslim olmayacak" yazılı bir pankart asıldı. Güvenlik kuvvetlerinin dahasonra olay yerine gelerek pankartı indirdikleri öğrenildi.

Çayırova'da da üzerinde Ordu ile ilgili sözler yazılı bir pankart asıldığı, ancak olay yerine daha sonra gelen güvenlik kuvvetlerinin pankartı indirdikleri öğrenildi.

Yine Çayırova İstasyon Mahallesi'nde yetkililerin Devrimci Yol yanlısı oldukları ifade ettikleri kalabalık bir grup, 20 dakika süren bir gösteri yaptı. Gösteri esnasında "Reşat Akkaya, Ordu'dan Defol" sloganlarının söylendiği belirtildi. Güvenlik kuvvetlerinin olaya müdahalesiyle göstericilerin dağıldıkları öğrenildi.

İZMİR

İzmir Gaziemir'de pazar yerine önceki gün sabah erken saatlerde üzerinde "Ordu Halkına Kalkan Faşist Eller Kırılacak" yazılı bir pankart asıldı. Pankarta asılı bulunan bombayı güvenlik kuvvetleri uzaktan ateş ederek patlattılar ve pankartı indirdiler.

ANKARA SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞININ AÇIKLAMASI

4. Kolordu ve Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı öğrenim yılının başlaması nedeniyle yayınladığı bildiride, "Daha şimdiden yeni gelen öğrenciler arasında taraftar edinme ve yönlendirme çabaları dikkati çekmektedir" dedi.

Sıkıyönetim Komutanlığının dün yayınlanan 38 numaralı bildirisinde çeşitli olaylara karışanların Sıkıyönetim Komutanlığı arşivlerinde tasniflerinin yapıldığı belirtilerek şöyle denildi:

"1980-1981 öğrenim yılında bu arşiv bilgilerinden de yararlanılarak haklarında Sıkıyönetim güvenlik kuvvetleri ve mahkemelerince ikiden fazla işlem yapıldığı saptananlar, 1402 sayılı kanunun 3 d maddesi gereğince Ankara ili hudutları dışına çıkartılacaklardır."

İDAM TALEBİYLE YARGILANAN 4 KİŞİ HAKKINDA SIKIYÖNETİM MAHKEMESİNCE "GÖREVSİZLİK" KARARI VERİLDİ

"Anayasal düzeni yıkmaya teşebbüs" suçundan 4'ü idam talebi ile yargılanan 17 kişi hakkında Ege Ordu ve İzmir Sıkıyönetim Mahkemesi "görevsizlik kararı" verdi. Remzi Karakaş ve 3 arkadaşı hakkında idam, diğer sanıklar hakkında da çeşitli hapis cezaları istenen olay Manisa'da meydana gelmişti. Polis tarafından düzenlenen operasyonla yakalanan zanlılar, "T.C. Anayasasının tamamını veya bir kısmını ortadan kaldırmak, Büyük Millet Meclisini vazifesini yapmaktan men'e cebren teşebbüs"le suçlanmışlardı. Önce Manisa Ağır Ceza Mahkemesince idam talebiyle yargılanan sanıklar, daha sonra sıkıyönetim mahkemelerinin kurulmasıyla İzmir'de 1 nolu sıkıyönetim mahkemesinde yargılandılar. İzmir Sıkıyönetim 1 nolu mahkemesi önceki günkü celsede "görevsizlik" kararı aldı ve dosyayı "Uyuşmazlık Mahkemesi"ne göndererek "yargı yerinin tayinini" istedi.

Öte yandan, bugüne kadar Ege Ordu ve İzmir Sıkıyönetim mahkemelerinde bakılan davalardan 70'i hakkında, suç yerinin eski ve İzmir olmayışı ve Askeri Yargıtay'ın TCK 141-142 maddelerini "hazırlayıcı eylem" olarak nitelemesi nedenleriyle "görevsizlik kararı" alındığı öğrenildi.

Tarsus Cezaevinde tutuklular Ali Uygur'un öldürülmesini protesto ettiler

Tarsus cezaevinde ki devrimci tutuklu ve hükümlüler, devrimci öğretmen Ali Uygur'un gözaltına alındıktan sonra işkence edilerek öldürüldüğünü ve gizlice gömüldüğünü bildirerek olayı protesto ettiler.

Ali Uygur'un öldürülmesi üzerine devrimci tutuklu ve hükümlüler üç gün süreyle yemek yemediler ve cezaevi avlusunda bir gösteri düzenlediler.

Gösteri sırasında cezaevi avlusuna pankartlar asan devrimci tutuklu ve hükümlüler Ali Uygur'un öldürülmesinden sorumlu olanların derhal bulunarak cezalandırılmasını istediler.

Biri 8, diğeri 10 yaşlarında

İki çocuk "anarşik eylemlere" katıldı diye gözaltına alındı

Ankara'nın Çinçin Bağları semtinde yaşları 8 ve 10 olan iki çocuk "anarşik eylemlere" katıldıkları gerekçesiyle gözaltına alındılar.

Edinilen bilgilere göre dün sabah ÇinÇin Bağları semtinde 8 yaşındaki İsmail Keskin ile 10 yaşlarındaki Celal Özcan adlarındaki iki çocuk semt karakoluna bağlı ekiplerce evlerinden alınarak karakola götürüldüler. Polis yetkilileri çocukları "ev taşladıkları" gerekçesiyle gözaltına aldıklarını açıklarken çocukların yakınları böyle bir olayın olmadığını polisin çocuklarını sadece "anarşik eylemlere" katıldıkları iddiası ile gözaltına aldığını söylediler.

İsmail Keskin ve Celal Özcan adındaki çocuklar dün bir süre Çin Çin Bağları karakolunda göz altında tutulduktan sonra akşam üzeri serbest bırakıldılar.

Faşist işgal altındaki kentler:

KÜTAHYA

Faşist saldırılar Demirel Hükümeti ile birlikte yoğunluk kazandı

–2– **Hazırlayan: Hüseyin ADLİ**

■ 30 Mart günü CHP Milletvekili Nizamettin Çoban ve İl Başkanı Fevzi Esendemir'in yanında bulunan gruba ateş açılması sonucu CHP Gençlik Kolları üyesi Mehmet Gülcan ağır yaralandı.

■ 28 Mayıs günü faşistler devrimci öğrencilere saldırdı ancak polis saldırganları değil, yaralı devrimcileri gözaltına aldı.

İlk aşama olarak faşistlerin dışarıdan Kütahya'ya yerleştirilmesine başlanıldı. Bunun için Tokat, Yozgat ve Erzurum'dan sayıları bini aşan faşistler yerleştirildi kente. Saldırı planları yapıldı ve gerçekleştirilmeye başlandı. Kütahya'daki tek yüksek okul faşist işgal altına alındı. Yatılı olmasına karşın hariçten 100-200 faşist burada yatıp kalkmaya başladı. Ve kimse müdahale etmedi, etmiyor.

SALDIRILAR, SALDIRILAR

AP Azınlık hükümetinin iktidara gelmesinden sonra Kütahya'da meydana gelen olaylara bir bakalım ilkin:

* 26 Kasım ve 18 Aralık tarihlerinde CHP İl Başkanı'nın evinin kimliği belirsiz kişilerce silahla taranması.

* 19 Ocak günü CHP İl Başkanı'nın işyerinin yakılması

* 24 Ocak CHP eski İl Başkanı'nın işyerinin camlarının kırılması.

* 23 Şubat günü CHP Gençlik kolları Yönetim Kurulu Üyesi Ertuğrul Kanberoğlu'nun faşistlerce bıçaklanarak ağır yaralanması.

* 29 Mart günü CHP İl Başkanı'nın işyerinin bombalanması.

* 30 Mart günü CHP milletvekili Nizamettin Çoban ve İl Başkanı Fevzi Esendemir'in yanında bulunan gruba ateş açılması sonucu CHP Gençlik Kolları Üyesi Mehmet Gülcan'ın ağır yaralanması.

* 15 Nisan günü CHP Kadın Kolu İl Başkanı'nın iki oğlunun faşistlerce bıçaklanarak ağır yaralanması.

* 21 Nisan'da CHP İl Başkanı'nın oğlunun ve iki arkadaşının dövülerek yaralanması.

* 25 Mayıs günü bir CHP'li yurttaşa ait Kitapsaray dükkanının tahribi

* 27 Mayıs günü avukat Uğur Muslu'nun yazıhanesinin bombalanması.

* 28 Mayıs günü Kütahya Yönetim bilimleri Yüksek Okulu'nda sınava gitmekte olan devrimci öğrencilerin silahlı ve sopalı saldırıya uğraması. Saldırıya uğrayan sol görüşlü öğrencilerden yaralı olanlardan bazılarının polisçe gözaltına alınması.

* 30 Mayıs gününe ertelenen sınavlara yine toplu olarak gitmekte olan devrimci ve ilerici öğrencilerin üzerine güpegündüz sokak ortasında 14'lü bir tabancayla yaylım ateşi açılması. Faşist saldırıda Kütahya Halk-Der Başkanı Abdullah Özcan Ağır yaralanır. Özcan, hastanede polise ifade verdikten sonra hayatını kaybetti. Bilinen saldırganlar ise hâlâ yakalanamadı Aynı saldırıda Fahir Zincir adlı bir öğrenci de ağır yaralandı.

* Aynı günlerde Türkiye İşçi Partisi İl Merkezinin yakılması, Yüksek Orman Mühendisi Abuzer Arıkan ve eşinin silahlı saldırı sonucu ağır yaralanması.

* 31 Mayıs günü devrimci öğrenci Abdullah Özcan'ın cenazesine faşist saldırı. Ve bu saldırıdan sonra kaçan faşistlerin yerine devrimci öğrencilerin karakola götürülerek saatlerce gözaltında tutulması.

* Neden sonra CHP'li parlamenterlerin yardımları sonucu Özcan'ın cenazesinin ancak kaldırılabilmesi.

* Yine aynı tarihlerde CHP İl Yönetim Kurulu üyesi İhsan Arıkan'ın evinin camlarının kırılması.

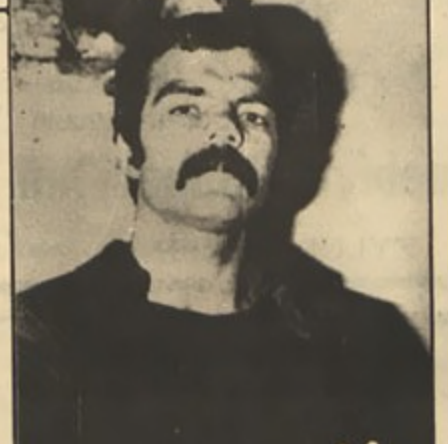
* CHP'li bakkal Osman Özbek'in dükkanının tahribi.

* 25 Haziran günü sol görüşlü Halil adlı bir kişinin oteline saldırı. Saldırı sonucunda Otelde geniş maddi hasar meydana geldi. Otel sahibi faşist saldırganlardan birini yakalayarak karakola verdi. Ancak "Eğitim Enstitüsü öğrencisi" olduğunu söyleyen sanık serbest bırakıldı.

* Temmuz ayı içinde Enerji İş üyesi Mehmet Kaya'nın silahla vurularak öldürülmesi.

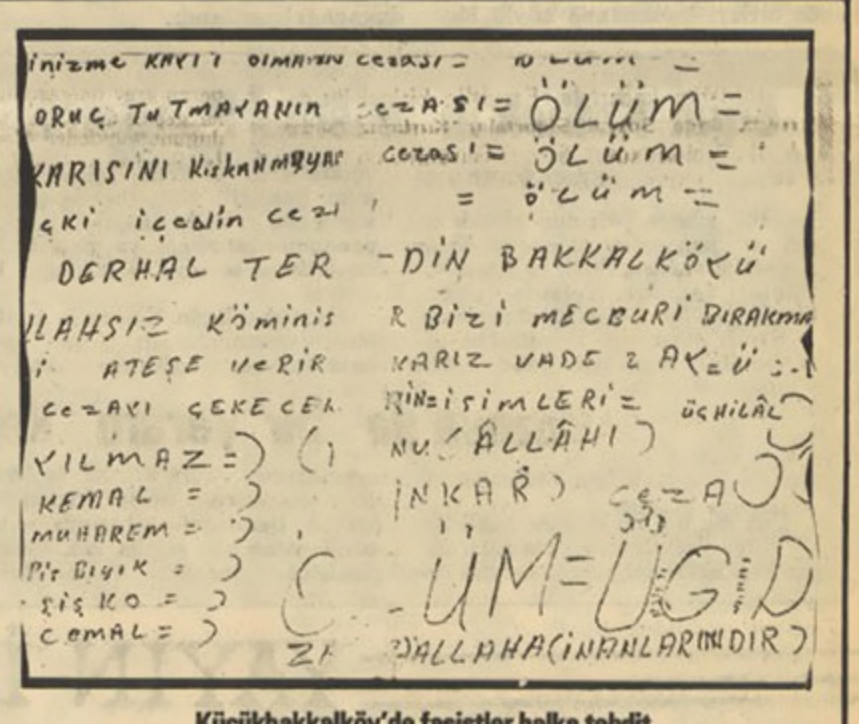
* Geçen süreler içinde birçok kez KYBYO'daki devrimci öğrencilerin sınavlara girmesinin engellenmesi.

Bunlar ancak bizim saptayabildiğimiz ve polis kayıtlarına geçen saldırılar. Daha birçok kez evlerin yakılması, binaların tahribi, insanların bıçaklanması gibi olaylar sıkça görüldü ve görülüyor Kütahya'da.. Ve Kütahya ilgililere göre "sakin" ve "huzurlu" bir yurt köşemizdir. Huzursuz olan yerler ise bir tek insanın bile saldırıya uğramadığı Fatsa gibi yerlerdir.

Kütahya Halk-Der Başkanı Abdullah Özcan, Faşistlerin silahlı saldırısı sonucu öldürüldü. Cenazesi Kütahya milletvekili Nizamettin Çoban, İzmir Milletvekili Süleyman Genç ve Hatay Senatörü Mehmet Sönmez'in çabalarıyla kaldırılarak memleketi olan Fatsa'ya gönderildi.

YARIN: SALDIRILAR BİTMEK TÜKENMEK BİLMİYOR

inizme KAYIT OLMAYAN CEZASI = ÖLÜM =
ORUÇ TUTMAYANIN CEZASI = ÖLÜM =
KARISINI Kıskanmayan CEZASI = ÖLÜM =
İÇKİ içenlerin cezası = ÖLÜM =
DERHAL TER-DİN BAKKALKÖYÜ
ALLAHSIZ KÖMİNİSTLER BİZİ MECBURİ BIRAKMA
ATEŞE VERİRİZ VADE 2 AY
CEZAYI ÇEKECEK İSİMLERİ = ÜÇHİLAL
YILMAZ =) (ALLAHI
KEMAL =) İNKAR) CEZA
MUHAREM =)
Pis Bıyık =) ÖLÜM = ÜGD
ŞİŞKO =)
CEMAL =) (ALLAHA İNANLARINDIR)

Küçükbakkalköy'de faşistler halka tehdit mektupları gönderiyorlar

Küçükbakkalköy'de faşistler halkı tehdit ediyorlar Bu amaçla yazdıkları ve halka gönderdikleri mektuplarda öldürecekleri kişilerin adlarını da açıklayan faşistler, mektuplarında ayrıca mahalle sakinlerine Küçükbakkalköy'ü terketmeleri için 2 ay süre tanıdıklarını belirtiyorlar.

Bu süre içinde isteklerini yerine getirmeyecek kişilerin islamdan hareket edilerek cezalandırılacağını yazdıktan sonra, 1 numaralı bildiri dedikleri mektupları ÜGD imzasıyla bitiriyorlar.

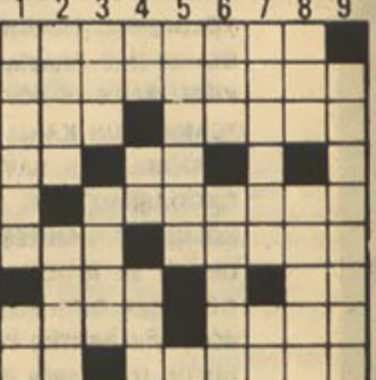
BULMACA

SOLDAN SAĞA:

1- Birçok kimseleri ya da nesneleri içine alan, birçok kişi ve nesnenin bir araya gelmesi sonucu olan- 2- Bir tasarının gerçekleştirilmesi amacıyla alınan tedbirlerin uygulanması 3- Ürdün'le İsrail arasındaki göl - Yıldırım. 4- Osmiyum elementinin simgesi - Bir hayvan. 5- Bir parçanın sevimli ve cana yakın çalınacağını anlatır. 6- Başlangıçta yer alan Boruları döndürmeden eklemeyi sağlayan bağlantı parçası. 7- Baston -Tersi: Bir çalgı. 8- Buyruk - Tersi: Birçok kişi tarafından el ele tutularak oynanan bir raks. 9- Su- Daha çok gözün iç basıncının çoğalmasıyla kendini gösteren ve körlüğe kadar götürebilen bir göz hastalığı

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1- Göçmen topluluğu ya da bu topluluğun yerleştiği yer - İlaç. 2- Besteleniş sırasına göre numaralanmış müzik yapıtı- Moğollarda Buda rahibi . 3- Tersi: Lif- İnatçı, suratsız. 4- Aşamasız asker - Anlam yükletilen şey - İçinden su akıtmak için yapılan açık oluk. 5- Pamuk ipliğini ya da bezini bol ve soğuk su ile yıkayarak ağartma işi. 6- Tersi: Birinin buyruğu altında olan kimse- İnce tahta . 7- Karşılık beklenilmeden yapılan yardım - Tersi: Utanç duyma . 8- Memeli bir deniz hayvanı - Güney ya da güneybatı yeli . 9- Hırlı bir bitkinin yapraklarından çıkarılan esans.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA

1- Sorbon - Ki. 2- Neron . 3- Nem- Oya. 4- Paket. 5- Utarit. 6- Ra- Rıza. 7- Maroken. 8- Amade - Alo 9- Yamuk.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1- Sundurma. 2- Taam. 3- Rampa- Ray. 4- Artoda. 5- Oniki.- Kem. 6- Ne - etrE. 7- Rot - ınaK . 8- Koy - İz. 9- İnat - Atol.

ANADOLU'DA BİR TİYATRO OLAYI

Mehmet GÜLER

"Çepni" 24 oğuz boyundan birisinin adıdır tarihte.

Anadolu'da ise bir köyün adı.

Çepni köyü denildi mi biraz durulur orada. Bu ad söylendiğinde çok şeyler çağrıştırır belleklerde. Bol okumuşu; öğretmeni, öğrencisi, aydını gelir ilkin akla. Sonra bol yeşili; ağaçları, bağları, bahçeleri gelir...

Çepni köyü bu niteliklerinden ötürü Anadolu köylerinin içinde kendine özgü bir yer açmıştır. Onurlu bir ad olmuştur köyler içinde. Karadeniz'de Fatsa, Ege'de Bademler, Göllüce, Atalan kasaba ve köyleri ne ise, Anadoluda'da Çepni böyle bir addır. Çok okumuşu ve bol yeşiliyle örnek olmuştur çevreye. Devrimci uyanışa simge olmuştur. Kültürel bilinç, siyasal bilince dönüşerek birbirini bütünlemiştir burada. Kızılırmak vadisinden Eşikli dağlarına dek uzanan Çepni yeşili (bağı, bahçesi) siyasal bilince kaynaklık eden kültürel bilincin başlangıcıdır. Anadolu bozunu böysine bozup parçalayan gür yeşili, yörenin bir başka yerinde göremezsiniz. Ilgıt ılgıt kavakları, güzelim bağları, bahçeleriyle doyumsuz bir güzelliğe ulaşmıştır. Ne zaman başlamıştır bu uyanış? Çepni köyünü diğer çevre köylerinden ayıran belirgin özellikler nelerdir? böylesi bir uyanışın maddi temelleri nereler de yatmaktadır? Bu sorular sosyo-ekonomik bir bölge incelemesine kaynaklık edebilir belki. Üzerinde oturup düşünmeğe değer. Ne ki, konumuz sosyo-ekonomik bir inceleme değil burada. Çepni yeşili, Çepni aydını üzerine de değil. Belki de bunların sonucu, bileşkesi olan bir tiyatro olayı üzerine olacak.

"Akşamlara dek kahve köşelerinde babalarının verdiği harçlıklarla kumar oynayan, dere boylarında içip içip bağıran, sağda solda dedikodu yapan iş kaçağı asalak gençlik yerine, halkın sorunlarını bir tiyatro çalışmasıyla dile getirmek isteyen sorumlu bir Çepni gençliği." diye söze başlıyordu gençler adına konuşan delikanlı. Salon tıklım tıklım dolu idi. İğne atsan yere düşmez cinsinden bir kalabalık. Görülmemiş bir ilgi. Salt merak nedeniyle biraraya gelmiş sayısal bir yığın yerine, gerçekten bir kültür olayına susamış halkımızın bilinçli bir heyecanıydı yansıyan. Tüm davranışlarından belli oluyordu bu durum. Çıt çıkmıyordu koca salondan. Bakışları ilgi doluydu hepsinin. Harmandan, patozdan, yayladan, bahçeden, bağdan yeni gelmiş, henüz terleri kurumamış köylü kadınlar, erkekler büyük bir sessizlik içerisinde bekliyorlardı oyunu.

Çepni Kültür ve Kalkındırma Derneği'nin öncülüğünde yürütülen bu çalışmaya aylar öncesinden başlanmıştı. İlkin hangi oyunun oynanacağı üzerinde düşünülmüş, araştırmalara geçilmişti. Köy gerçeği dün ve bu gün bağlamı içinde ele alındığı için Mehmet Türkkan'ın **"Bu Oyun Oynanmamalı"** adlı yapıtında görüş birliğine varılmıştı. Rol dağılımı, görev sorumluluğu demokratik ilişkiler içerisinde yürütülmüş, kollektif çalışmanın tüm kurallarına uyulmuştu. Örneğin oyundaki polis rolünü Karadenizli olup, köy inşaatlarında çalışan bir gence vermişlerdi. Bir başka rolde yine köylü bir delikanlı vardı. Demirci rolündeki genç, İmam-Hatip Lisesi'nden ayrılan bir öğrenciydi. Diğerleri ise Çepni Ortaokulundan, Çepni Lisesi'nden dışarılarda okuyan üniversiteli öğrencilerden, öğretmenlerden oluşuyordu. Ortaya konan oyunun salt bir grubun ürünü olmayıp her katmandan ve görüşten insanın ortak emeği oluşu inandırıcılığını ve güvenilirliğini beraberinde getiriyor, herkesi ortak noktalarda toplayabiliyordu.

İlk oyun 18 Ağustos günü öğleden sonra Çepnili çocuklara sunuldu. 18-19 Ağustos gecelerinde halka gösterildi. 21 Ağustos günü eskiyurt, keklicek, bulhasan, 22 Ağustos günü de Örenyurt köylerine götürüldü. Kahvelerde, meydanlarda halka gösterildi. Görülen ilgi üzerine (çevre koşulları da değerlendirilerek) Sızır, Eyerci, İnkışla, Burhan, Karaözü köylerine götürülmek üzere yeniden harekete geçildi.

Böylesi bir pratik içerisinde gençler devrimci deneyimlerini pekiştirirlerken sanat adına da bazı gerçekler yeniden su yüzüne çıktı. Bunlar üzerine de kısaca durmak istiyoruz:

Yoğun bir iş mevsimi olmakla birlikte, çevrede kültürel bir hareketlilik yarattı. Günlerce evlerde, kahvelerde, meydanlarda konuşulup tartışıldı. Halkın her koşulda kendi sorunlarını yansıtan sanata ilgi duyacağı kanıtlandı.

Bir kez, yapılan amatör bir çalışmaydı. Tüm yanlışlara, hatalara açık idi. Ama devrimci bir anlayışla ele alındığı için eleştiri, özeleştiri kuralları içerisinde hatalardan hemen sıyrılmayı da beraberinde getiriyordu. Seyirci edilgen bir yığın olarak ele alınmayıp, bizzat oyunun içine sokulduğundan halkla dolaysız ilişkilere girilebiliyor, onun eleştirisine her zaman açık tutulabiliyordu. Böylece sanat halkın içine, halk sanatın içine girmiş oluyor, oyun her gün yeni bir yanlışından arınarak daha doğruya, güzele gidiyordu.

Eseri seyrettikten sora dağılıp giden bir seyirci yerine, günün her saatinde yeniden yüz yüze gelinen bir seyirci içerisinde olunulduğu için, oynanan oyunun etkileri, sonuçları üzerinde tartışmalar kesintisiz sürdürülebiliyordu. Bugüne dek cahil, sanat olaylarına duyarsız gibi görüp değerlendirilen kırsal kesimin emekçi insanları, kendi yaşantılarının bir sanat olayı içerisinde eritildiğini görünce, tarla, bağ, bahçe, yayla yorgunluklarını unutarak, kendilerini o sanat olayıyla bütünleştirebiliyorlardı. Böylece sanat (burada sözkonusu tiyatro) bir

Fotoğraf: Halit ULUÇ

entellektüel kesimin rahat salonlarda günübirlik doyum aracı olmaktan çıktığı zaman, dönüştürücü bir tavır kazanabiliyor, halkın yaşantısından bir parça olabiliyordu.

Sorun kollektif bir içtenlikle kavrandığında, ne denli olanaksızlıklar bizi kuşatırsa kuşatsın, zorluklar yine de aşılabiliyordu. Örneğin köyden köye traktörlerle gidilebiliyor, köy meydanları birer tiyatro alanı olarak kullanılabiliyor, maddi engeller kırılabiliyordu.

Özünde kollektif bir çalışma olan tiyatro olayı devrimci bir anlayışla yeniden ele alındığı zaman, bireyselliğin sınırları aşılıyor, kollektivizmin ortak yaratma heyecanına dönüşebiliyordu. Özellikle tiyatro çalışmalarının kollektivist bir ruhun yaratılmasına aracılık edebileceği bir kez daha kanıtlanmış oluyordu.

Köylülerden bilet parası toplamak yerine, gönlünden koptuğunu kültür derneğine bağış olarak bırakma yöntemi, tiyatroların birer özel teşebbüs kurumları gibi çalıştırılması anlayışını yıkıyor, sevgi, dostluk, güven duygularını pekiştiriyordu.

Halkımızı bir sanat olayıyla kendi sorunsalı içinde yakalamanın, onu dinsel ve siyasal inançlarını istismar etmemenin doğruluğu pratik içerisinde bir kez daha gözlemleniyordu.

Dernekleri miskinler tekkesi gibi kullanarak, salt laf üretmek ve fraksiyonlar yarıştırmak yerine, ortak bir sanat anlayışının pratiğinde pek çok yanlışların atılması kendiliğinden gündeme geliyordu. Yapılan bir çeşit iş içerisinde eğitimdi. Her şeyden önce bir kültür ürününün yeniden üretilmesi gereksiz bölünmelere izin vermiyor, ortak bir çabada herkesi bütünleyebiliyordu.

Devrimci birlik ve beraberlik anlayışı çevrede bir korku gibi gösterilen bazı faşist güçlerin ortaya çıkmasına izin vermiyor, siyasi engelleri etkisiz hale getirebiliyordu.

SONUÇ : Özel likle uzun yaz dinlenceleri böylesi sanat etkinliklerinin ortaya konulabileceği zaman parçası olarak değerlendirilebilir. Bu küçük önemli deney bize göstermiştir ki, sanatı salt büyük kentlerden ithal etmek yerine, bölgenin değerleri ve iç dinamikleriyle ayakta durabilir hale getirmek mümkündür. **"Halka rağmen halk için"** yerine, **"Halkla birlikte halk için"** sloganını sanat aracılığıyla hayata geçirmek, halkla bütünleşmenin en sağlıklı yöntemidir. Nitelikli ve kalıcı tiyatroların yaratılması tiyatro olaylarının merkezileştirilmesine bağlı ise de buna gidecek yol için yerel tiyatro olaylarını hızlandırıp çoğaltmak şimdilik ilerici kuruluşların başat sorunu olabilir. Aslında halka gitmek için bundan başka sağlıklı ve kalıcı bir başka yolun olduğunu sanmıyorum.

Sanatı devrimcilik adına fildişi kulelere tutsak edenlerin, Anadolu da filizlenen bu tür sanat olaylarına kulak vermeleri gerekmektedir. O zaman göreceklerdir ki, onlara vereceklerinden çok, onlardan öğrenecekleri şeyler vardır.

Savaşları, barışları, sarayları, konakları, orduları, mültezimleri, tahsildarları, her türlü zenginlikleri binlerce yıldır besleyen Anadolu'nun bilinçli bir yönlendirmeyle devrimci sanata da önemli bir damar olacağına inanıyoruz. Çepni Köyü tiyatro deneyimi bu tür ışıklardan biridir bize göre.

Ergin Kolbek'in anısına Pandomim Şenliği düzenlendi

SANAT SERVİSİ

1969 yılında yaşamını yitiren resim ve pandomim sanatçısı Ergin Kolbek'in anısına, Perde ve Sahne Sanatçıları Sendikası (Persa-İş) tarafından bir pandomim şenliği düzenlendi

Şenlik düzenleme komitesi başkanı Vecihi Ofluoğlu tarafından yapılan açıklamada, "1. Ergin Kolbek Pantomim Şenliği" ninKolbek'in sanatçı kişiliğinin tanıtılmasının yanısıra, pandomim sanatının, yaygınlaştırılıp, sevdirilmesi amacını da taşıdığı belirtiyor.

Şenlikte, Ergin Kolbek'in karikatür ve resimlerinden oluşan sergilerin açılması ve düzenlenecek söyleşilerin yanısıra, bir de pandomim yarışması düzenlenecek. Yalnız amatör kişi ve toplulukların katılabileceği yarışma, "Barış" konusunda yapılacak ve oyunların süresi 10 dakikayı aşamayacak. En geç 30 Eylül'e kadar başvurulması gereken yarışmadan önce, oyun metinleri, jüri tarafından bir elemeden geçirilecek.

Bozova'da bir yeraltı kenti bulundu

URFA DEMOKRAT

Urfa'nın Bozova ilçesine bağlı Dikili Köyü yakınlarında çalışmalar yapan kazı ekibi, bir yeraltı kentini ortayaçıkardı Türk Fransız ve Amerikalı jeologlardan oluşan kazı ekibi, Atatürk Baraj gölü sahasında bulunan kentten çok sayıda küp, çanak, çömlek ve mezarlar bulunduğunu açıkladılar. Yeraltı kentinin hangi uygarlık tarafından kurulduğu ve tarihi konusunda kesin bilgiler elde edilemediği ve çalışmaların sürdürüldüğü bildirildi.

Belediye Özerkliği ve Fatsa Deneyimi Üzerine

Dr. Can HAMAMCI
SBF Şehircilik Asistanı

● Fatsa'da belediye iktidarı tek bir siyasal görüşün elinde değildi. 1977 yerel seçimlerinde oluşan Belediye Meclisindeki 26 üyeliğin 16'sı CHP, 8'i AP 1'i MSP, 1'i de DP arasında bölüşülmüş. CHP Belediye Başkanının ölümü üzerine boşalan başkanlık için yapılan seçimi sol bir siyasetin temsilcisi bağımsız aday kazanmış

FATSA'DAKİ GİRİŞİM, GELENEKSEL BELEDİYECİLİĞE ALTERNATİF YARATMA ÇABASI NİTELİĞİNDEYDİ

Halkı yönetimde soz sahibi yapmanın temel amacı olduğunu söyleyen belediye başkanı mahalle komitelerinin dışında da halkla bütünleşme kararları birlikte alma yöntemlerine başvurmuştur. Kentteki tüm esnaf gruplarıyla ayrı ayrı yapılan toplantılarla rayiç ve satış ilkelerisaptamak buna örnek olarak gösterilebilir.

Bunun dışında Fatsa'da halkın geniş ölçüde katıldığı birbaşka olaya tanık oluyoruz: Çamurdan geçilmeyen sokakları çakıllama kampanyası. Gerekli araç ve gereçlerin belediyeden, hatta komşu belediyelerden sağlandığı halkın iş gücüyle gönüllü olarak katıldığı bir çalışma. Kısa sürede sürüncemede kalan bir işi bitirip, çamura batmadan Fatsa sokaklarında yürüyebilmenin gururu ise bunu yapan halka ait. Önemli olan halkı örgütleyebilmek. Uzun yıllar kalkınma planlarımızda yer alan toplum kalkınmasının güzel bir uygulaması da diyebiliriz. Halkın ve kent yönetiminin gönüllü işbirliğiyle elde edilen sonuç ancak başarı olarak nitelenebilir.

Halkla bütünleşme girişimlerinin yanısıra belediyenin geleneksel görevlerini de unutmadığı bir gerçek. İmar planını uygulama, kent imarıyla ilgili işlerde kentin nüfuzlarına ödün vermeme halkta belediyeye olan güven duygusunu pekiştiriyor. Karaborsanın önlenebilmesi de kuşkusuz her belediyenin kolayca başaramıyacağı bir iş.

Kent yönetimi aslında yerel çıkarları da düzenleyen bir yönetim olduğundan yansız olamaz. Yerel siyasetin odak noktası belediye iktidarı olmaktadır. İmar planlarının uygulanmasından tarife düzenlemeye değin belediyenin her görevi belli bir tercih sonucu gerçekleştirilebilecektir. Bu tercihin kimden yana olacağını ise belediye iktidarı belirler.

Fatsa'da belediye iktidarı tek bir siyasal görüşün elinde değildi. 1977 yerel seçimlerinde oluşan Belediye Meclisindeki 26 üyeliğin 16'sı CHP, 8'i AP, 1'i MSP, 1'i de DP arasında bölüşülmüş. CHP Belediye Başkanının ölümü üzerine boşalan başkanlık için yapılan seçimi sol bir siyasetin temsilcisi bağımsız aday kazanmış. Durum hayli ilginç: Mecliste değil çoğunluğu yandaşı bile olmayan bir belediye başkanı olağan belediye işlerini yürütmenin dışında yeni bir kent yönetimi anlayışı geliştirmek istiyor. Burada tek dayanağı seçimlerde bu siyasal partiler karşısında oylarının çoğunu aldığı kent halkı. Bu nedenle pek çok belediye başkanının yaptığı gibi Belediye Meclisi toplantıları, kentin bazı yerlerinden izlenebilecek biçimde hoparlörlerle halka açılıyor. Bu ise halka temsilcisinin onu nasıl temsil ettiğini göstermek ve giderek halka temsilcisini denetlemek olanağı sağlamak açısından gerekli bir yöntem.

Kısaca özetlediğimiz bu yapı içinde Fatsa Belediyesi çalışıyor. Hem de Meclisle başkan arasında kamuoyuna yansıyan bir anlaşmazlık olmaksızın. Ancak bu belediye organları gözönünde tutularak izlenmiş yüzeysel bir görünüm. Oysa sosyo-ekonomik yapının belirlediği gerçek iktidar sahiplerinin bu gelişmeye sevinmedikleri de açık. Her ne kadar Belediye Meclisindeki temsilcileri açıkça tavır almamışlarsa da bunda halkın baskısından, kamu oyundan çekinmiş olmalarının da rolü olabilir.

Belediye, aracı, tefeci ve karaborsacıya karşı kesin tavır almış. Belediyeye ait menba suyunu işleten ve sözleşmeye aykırı haksız kazanç elde eden müstecirden işletme hakkını alarak belediyenin işletmeci olması, taksi-minibüs durağı işletmeciliğinin kaldırılarak hem şoförleri durak sahibine pay ödemekten kurtarması hem de belediyeye yeni gelirler sağlaması belediye başkanının siyasetinin örnekleri. Ancak bu ufak örnekler çoğaltıldığında mali kriz içinde bocalayan belediyelerimiz için üzerine eğilinmesi gereken bir durum ortaya çıkıyor.

Yarın:
MERKEZİ YÖNETİMİN YEREL YÖNETİMLERE SAYGISINDAN TİPİK BİR ÖRNEK

YAYIN İLANLARI

Dostoyevski TİMSAH

Çizgi: CEMAL KARABAŞ

"Bir İstanbul gazetesinde yer alan demeç bana ait değildir"

ORDU (ÖZEL)

Fatsa Belediye Başkanı Fikri Sönmez, önceki gün bir İstanbul gazetesinde yer alan ve kendisiyle ilgili olduğu öne sürülen sözlerin, kendine ait olmadığını, sözkonusu gazetenin muhabirlerine herhangi bir demeç vermediğini söyledi. Sönmez, Cezaevine iki gazetecinin geldiğini, "Operasyon öncesi yaptıkları hatayı telafi edeceklerini" ve "dürüst haber" geçeceklerini söyleyerek, kendisinden bir de resim istendiğini kaydetti ve, "Ben de kendilerine ve gazetelerine demeç vermeyeceğimi belirttim. Başgardiyan durum müdahale etti ve gazetecileri cezaevinden çıkarttı" dedi. Ordu Cezaevi Müdürü Hasan Kırdar ise, görevli olarak Amasya'ya gittiği sırada, Cezaevine iki gazetecinin geldiğini belirterek, "Ancak, Başkan gazetecilere bilgi vermemiştir" dedi.

Bilindiği gibi 11 Temmuz günü, Fatsa'da başlatılan "Nokta Operasyonu"ndan bu yana 4'ü hakkında gıyabi tutuklama kararı da bulunan maskeli faşist muhbirlerin ihbarları sonucu bine yakın yurttaş gözaltına alınmış ve bunlardan, aralarında Fatsa Belediye Başkanı Fikri Sönmez'in de bulunduğu 20'ye yakın yurttaş tutuklanmıştı. Gözaltına alınanlara işkence edildiği öne sürülmüş, çeşitli illerden getirtilerek Fatsa'ya yerleştirilmeye çalışılan faşist canilerin saldırıları sonucu bir çok ev ve işyeri bombalanarak tahrip edilmişti. Operasyondan sonra Fatsa'da açılan Hergün Gazetesi Basın Bürosu'nda üslenen faşist çeteler, halktan haraç toplamaya başlamışlardı.

Operasyona, basında oldukça geniş yer verilmiş, gerçeği yansıtıp yansıtmadığına bakılmaksızın olaylar kamuoyuna çarpıtılarak aktarılmıştı. Önce ki gün de, konuyla ilgili olarak bir gazetede Fatsa Belediye Başkanı Fikri Sönmez'in ağzından bir haber yer aldı. Haberde, Fikri Sönmez'in bazı konularla ilgili görüşleri yansıtılıyordu.

Böyle bir konuşmanın geçip geçmediğine ilişkin olarak Fikri Sönmez ile Ordu Cezaevi Müdürü Hasan Kırdar'ın bilgisine başvurduk. Sönmez, sözkonusu gazetede yer alan sözlerin kendisine aitolmadığını ve ilgili gazetenin muhabirlerine hiç bir demeç vermediğini söyledi. Sönmez konuşmasını şöyle sürdürdü:

"İki gazeteci geldi. Operasyon öncesi yaptıkları hatayı telafi edeceklerini ve dürüst haber geçeceklerini söyleyerek, cezaevinde çekilmiş bir defotoğrafımı istediler. Ben de kendilerine ve gazetelerine demeç vermeyeceğimi belirterek, "resmi ne yapacaksınız" dedim. Sonra da başgardiyan duruma müdahale etti, gazetecileri cezaevinden çıkarttı."

Cezaevi Müdürü Hasan Kırdar'da Belediye Başkanı Fikri Sönmez'in gazetecilere herhangi bir açıklama yapmadığını belirterek, "görevli olarak Amasya'ya gittiğim sırada Cezaevine iki gazeteci gelmiş, ziyaretciler arasına girerek Belediye Başkanı ile görüşmek istemişler. Ancak Başkan gazetecilere bilgi vermemiştir" dedi.

Edinilen bilgilere göre, iki gazetecinin, görüş günü ziyaretçilerin arasına katılarak, cezaevine girdikleri ancak gazetecilerin Fatsa Belediye Başkanı Fikri Sönmez'den açıklama alamadıkları belirlendi.

NE YAZILMIŞTI?

Bir İstanbul gazetesinde Fatsa'yı konu alan bir haberde, Fikri Sönmez hakkında bilgiler verildikten sonra, operasyon öncesinde ilçede olup bitenler belirtilmişti. Sözkonusu haberde özellikle Sönmez'in bir soruya verdiği şu yanıt dikkatleri çekmişti.

'Ben daha önce söylediğim iddia edilen şeyleri söylemedim. Şimdiki söylediklerim benim sözlerimdir"

Gerek Fikri Sönmez'in muhabirimize ve gerekse Cezaevi Müdürü'nün yine gazetemize yaptığı açıklamalarla, İstanbul gazetesini temsilen görüşmeciler arasına katılarak Cezaevine giren gazetecilerle Sönmez arasında herhangi bir görüşmenin geçmemiş olduğunu kanıtlanırken Sönmez'e aitmiş gibi yansıtılan sözlerin gerçekdışı olduğubelirtilmektedir.

Fatsa'da gözaltına alınan 13 kişi kayıp

ANKARA (DEMOKRAT)

Ordu İlinde yaptığı bir inceleme gezisinden dönen Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Başkanı Nevzat Helvacı, Fatsa'da 1500 kişiye işkence yapıldığını, daha önce gözaltına alınan 13 kişinin de kayıp olduğunu söyledi.

Geçtiğimiz günlerde Ordu İli ve ilçelerindeki gelişmeleri yerinde izlemek ve tutukluların hukuki yardım gereksinmelerini saptamak amacıyla Çağdaş Hukukçular Derneği adına 3 kişilik bir heyet Ordu'ya gitmişti. Nevzat Helvacı Başkanlığındaki heyette avukat Niyazi Ağırnaslı ve avukat Mehdi Bektaş yer almıştı.

Gezi dönüşü izlenimlerini gazetemize aktaran Dernek Başkanı Nevzat Helvacı, Fatsa'da 1500 kişinin işkence gördüğünü belirterek, şunları söyledi:

"Fatsa'da 18-30 yaşlarında olup da işkence görmeyen insan kalmamış. Ancak tüm yapılanlardan sonra tutuklanan insan sayısı çok az.

İşkence görenler arasında, Fatsa'lılarla ilgili davaları üstelenen avukat Vural Söytekin de var. Söytekin'in çalışmalarının engellenmesi, pasifize edilmesi amacıyla kendisine ağır işkence yapılmış. Kaburga kemikleri kırılmış ve ameliyat edilmiş.

Halen Fatsa'da, daha önce gözaltına alınan 13 kişi kayıp. Bunlardan isimlerini tespit edebildiklerimiz Atil Özgen, Zati Özer ve Mustafa Tatlıelma. Ayrıca, Turgut Bahar adlı bir şahıs da Ordu Cezaevinden tahliye edildikten sonra polis tarafından alınmış, ailesinin tüm aramalarına rağmen henüz kendisinden haber alınamamıştır"

Fatsa'da operasyon sonrası gelişmelere dikkat çeken Helvacı şöyle konuştu:

"Edindiğimiz bilgilere göre, operasyon sonrası MHP teşkilatı kurulması için Ankara'dan Milletvekilileri gitmiş, ayrıca, ülkü yolu derneğinin kurulması çalışmaları, Hergün Bürosu'nun açılması, DEMAS'ın faşistleştirilmesi, operasyon sonrası Fatsa'ya neyin gittiğini açıkca gösteriyor.

Halen Aybastı'da operasyon sürüyor. Bundan sonra operasyonların Gölköy ve Perşembe'ye kaydırılması bekleniyor. Böylece Ordu'nun faşistleştirilmesi operasyonu tamamlanacak."

Helvacı, Fatsa Belediye Başkanı Fikri Sönmezi de cezaevinde ziyaret ettiklerini belirterek, halen kaburga kemikleri kırık olan Sönmez'in sağlık durumunun düzelmeye başladığını, moralinin çok iyi olduğunu söyledi.

TÜBİTAK işyerlerinde grev kararı alındı

DİSK'e bağlı Sosyal-İş ve Banksen Sendikaları kası adı TÜBİTAK olan Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu ile 1 Mart 1980 tarihinden bu yana sürdürülen toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anaşmaya varılamaması üzerine grev kararı aldılar.

Sosyal-İş Sendikası tarafından konuyla ilgili bir açıklama yapılarak, grev kararının TÜBİTAK Genel Sekreterliği, Yapı Araştırma, Ankara, İstanbul ve İzmir destekleme üniteleri işyerlerine asıldığı bildirildi. Açıklamada, görüşmeler sırasında TÜBİTAK işvereninin Başbakanlık bünyesinde kurulan TSKK ilkelerini dayatma yoluna gittiğini ve parasal konularda anlaşma sağlanamadığı bildirildi.

Öte yandan TÜBİTAK Bilim Kurulu dün toplandı ve DİSK'e bağlı Sosyal-İş ve Banksen Sendikalarının TÜBİTAK'ın Gebze ve Ankara'daki işyerlerinde toplam 930 işçi adına alınan grev kararlarını görüştü. 11 kişilik Bilim Kurulu'nun aldığı kararlar üzerine sendikalar yeniden toplanıp, greve çıkıp çıkmamayı karara bağlayacaklar.

Genel Kurulda iktidarın saldırılarına karşı alacağımız tavırları belirliyeceğiz

HABER MERKEZİ

Türk-İş'e bağlı Petrol-İş Sendikasının 17. Merkez Genel Kurulu bugün İstanbul'da başlıyor. Dört gün sürecek olan Genel Kurul öncesi Sendika Genel Başkanı Cevdet Selvi Demokrat'ın sorularını yanıtladı. Selvi Genel Kurul'da iktidarın siyasi ve ekonomik saldırılarını daha etkin biçimde göğüsleyip, saldırıları püskürtmek için alınması gereken önlemleri tartışacaklarını belirtti.

İktidarın petrol ve gübre fabrikaları işyerlerinde bugüne kadar 16 bin üyelerinin grevini 90 gün süreyle ertelediğini belirten Selvi 10 işyerindeki sözleşme görüşmelerinin de uyuşmazlıkla sonuçladığını ve Eylül ayı ortalarından itibaren 20 bini aşkın üyeleriyle kademeli olarak grevlere başlayacaklarını, grevlerin Türkiye'de petrol ve gübre olayı yaratacağını söyledi.

Üyelerinin ekonomik baskı altında tutulmalarının yanısıra ölüm, yaralama, saldırı, bombalanma gibi faşist saldırılara da uğradığını belirten Selvi sözlerini şöyle sürdürdü 'Malatya şube başkanımızın öldürülüşü, Gemlik şube başkanımızın tutuklanması Batman şube kongremizin defalarca ertelenmesi, bazı şube yöneticilerimizin 1 Mayıs günü gibi önemli anlarda gözaltına alınmaları, üyelerimizin sürülmesi, hiç de rastgele olaylar değildir. Tekelci güçler, stratejik bir işkolunda en güçlü örgüt olan Petrol-İş'teki sınıf sendikacılığının gelişmesinden huzursuzluk duymaktadırlar. Ne varki örgütümüz tabanından aldığı güç ve destekle bu engelleri birer birer aşmasını bilmiştir"

Türk-İş üst yönetiminin tutumunuda eleştiren Selvi, Konfederasyon yöneticilerinin sınıf çıkarlarına ters düşen tutumlar takındığını belirterek şöyle konuştu: "Tekellerin savunucusu azınlık iktidarınca oluşturulan ve toplu sözleşme hakkına karşı açıktan bir saldırı olan Toplu Sözleşme Koordinasyon Kurulu'na işçı sınıfı çıkarlarına yakın olan tüm sendikalar karşı çıkarken, Türk-İş üst yönetimi değil karşı çıkmak, bu kurulu adeta kendi eliyle yasalaştırdı ve onun yanına bir de kendisi bir koordinasyon kurulu kurdu. Üstyönetim şimdiler de hepten "demeç" sendikacılığının rahatlığını sürdürüyor"

Sıkıyönetim Komutanlığı

(Baştarafı 1. Sayfada)

ma açıldığını bildirdi.

Mamak Cezaevi blokta kalan bir kısım tutuklu avukatlarının başvurusunu dikkate alan Sıkıyönetim Komutanlığı B blokta meydana gelen olaylarla ilgili soruşturma açıldığını, başvuru sahibi avukatlarada birer yazı ile duyurdu. Bu konuda avukat M.Emin Değer'e gönderilen 1.9.1980 tarih ve adlı müşavirlik 1980/4482— II8II sayılı yazıda, "Mamak cezaevi B/blokta tutuklu kişileri hedef aldığı iddia edilen silah atma olayları, nedeni ve sonuçları hakkında soruşturma açıldı.' denilmektedir.

Bilindiği gibi aralarında Emin Değer'inde bulunduğu 40 Avukat Mamak Cezaevi B blokta kalan bir kısım tutukluların üzerine cezaevi müdürü ve nöbetçi erler tarafından ateş açıldığını iddia ederek sorumlular hakkında gerekli işlemlerin yapılmasını istemişler ve bu süre içinde soruşturmanın sağlıklı yürütülmesi bakımından 5 gün duruşmalara girmeyeceklerini bildirerek Sıkıyönetim Komutanlığına suç ve şikayet duyurusunda bulunmuşlardı.

Harem Oteli'nden 3 işçi atıldı

HABER MERKEZİ

İstanbul'da kurulu Harem Oteli'nde çalışan 3 işçinin işine son verildiği bildirildi.

İşçiler daha önceleri sendikalaşmak için çalışmalar yaptıklarını, bundan haberdar olan işverenin sendikalaşmayı önleyebilmek için oteli satma tehditinde bulunduğunu ve bu tür tehditlerin sonuç vermediğini görünce 3 işçiyi işten atma yoluna gittiğini söylediler.

Cebimizdeki

(Baştarafı 1. Sayfada)

de yüzde 122, Adana'da yüzde 132, Ordu'da yüzde 123 oranında artış görüldü.

Yayınlanan istatistiklere göre 11 il arasında fiyatların en fazla arttığı il, yüzde 146 ile Diyarbakır oldu.

1978 Temmuz ve 1979 Temmuz ayları arasında fiyat artışları ortalama yüzde 50 olarak gerçekleşmişti. Son 12 aydaki fiyat artışları bir önceki 12 aylık döneme ilişkin fiyat artışlarından yaklaşık 2,5 kat daha fazla oldu.

Turgut Özal, Haziran ayında yaptığı açıklamada bu yıl fiyat artışlarının yüzde 60 dolayında tutulabileceğini öne sürmüştü. Ticaret Bakanı Halil Başol ise, daha iyi bir tahminle, fiyat artışının yıl sonunda ancak yüzde 35'e ulaşabileceğini iddia etmişti. Hükümet yetkililerinin bu açıklamalarının gerçek dışı olduğu, devletin resmi istatistikleriyle ortaya çıkmış durumda.

Çorum'da suçlular elini kolunu sallayarak dolaşıyor

ANKARA (DEMOKRAT)

Çağdaş Gazeteciler Derneği ve Çağdaş Hukukçular Derneği tarafından Çorum olayları ile ilgili olarak yapılan açıklamada, suçluların kentte elini kolunu sallayarak serbestce dolaştığı belirtildi. Açıklamada, Çorum katliamı sırasında faşist saldırganların safında açıkça yer alan ve halka kurşun sıkan polisler hakkında henüz bir idari soruşturma açılmadığı kaydedildi ve sözkonusu polislerin görevden alınması istendi.

Çorum halkının olaylardan sonraki durumunu, sorunlarını yerinde saptamak ve sorunların çözümüne yardımcı olmak amacıyla Çağdaş Gazeteciler Derneği ve Çağdaş Hakukçular Derneğince görevlendirilen bir kurul Çoruma giderek incelemelerde bulunmuştu. Kurul üyelerinin saptamalarını ve çözüm önerilerine ilişkin olarak iki dernek tarafından yapılan ortak açıklamada şöyle denildi:

'Polis örgütünün sağ eğilimli öğelerce yönlendirilmesi yüzünden Çorum'da adalet mekanizması sağlıklı işlememektedir. Adalet aygıtının yanlı polisler üzerinde bir yaptırım gücü kalmamıştır, haklarında mahkemece gıyabi — tutuklama kararı verilen suçlular bile izlenip yakalanmamaktadır. Savcılıkça yakalanması istenen sanıkların da üzerine gidilmemektedir. Çorum'da gerçek suçluların bulunup cezalandırılabilmeleri için bir yandan polis örgütü faşist militanlardan temizlenmeli, öte yandan yüzlerce sanıklı olayların kovuşturulabilmesi için adalet aygıtı yeni kadrolarla güçlendirilmelidir.

Çorum'daki cankırımı sırasında olaylara bizzat karışan, halka silah sıkan ve halk arasında "işkenceci polisler" olarak bilinen görevliler için tüm şikayetlere karşın idari bir soruşturma açılmamıştır. Kemal Maraşlı, Süleyman Güleç,—Rıza Kaya— Ekrem Bagana— Yalçın Magkoç— Nevzat Şentürk ve Mevlüt Mete adlı polisler derhal görevden alınmalı.

IMF'nin gündeminde yine devalüasyon ve zamlar var

ANKARA (ANKA)

Bir süreden beri IMF heyetiyle Başbakanlık Müsteşarı ve DPT Müsteşar Vekili Turgut Özal arasında yapılan görüşmelerin önümüzdeki günlerde Türkiye'de sürdürüleceği, IMF'nin görevlendirdiği bir yetkilinin Türkiye'deki ekonomik gelişmeleri inceleyerek içinde yüksek oranlı bir devalüasyonun ve KİT ürünlerine zamların da bulunduğu bir öneriler paketini gündeme getireceği öğrenildi.

Edinilen bilgilere göre IMF nin görevlendirdiği "müfettiş-arabulucu" karışımı bir görevi yerine getirecek olan yetkili, büyük bir olasılıkla önümüzdeki birkaç gün içinde. bu mümkün olmadığı taktirde ise IMF Dünya Bankası toplantısının yapılacağı 27 Eylül tarihinden sonra Türkiye'ye gelecek.

Yapılacak toplantıda yüksek oranlı bir devalüasyonun ve KİT ürünlerine yapılacak zamların görüşüleceği ayrıca Londra'da Merkez Bankasının Kamu kesimine vereceği kredi limitindeki artışı 24 milyar TL ile sınırlayan kararın yeniden ele alınacağı bildirildi. Hükümet yetkilileri IMF'nin tanıdığı limit artışının kamu borçlarını ödemeye yetmediğini belirterek izin verilen artışın ancak buğday üreticilerinin alacaklarını karşılayabileceğini ifade ettiler. Bilindiği gibi, hükümetin sadece işçi ve küçük üreticilere olan borcu 75 milyar TL düzeyinde. Bunun yanısıra iktidarın müteahhitlere de 74 milyar lira civarında borcu var.

Maliye Bakanlığı yetkililerinin IMF'den sözkonusu limitlerin arttırılmasını talep edecekleri öğrenildi.

Erkmen gensoru ile düşürüldü

(Baştarafı 1. Savfada)

kalmaktadır" dedi. MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan da gensorununoylanmasından sonra bir basın toplantısı düzenledi.

Millet Meclisi dün Cahit Karakaş başkanlığında toplandı. Toplantıya AP ve MHP'liler katılmazken, CHP'lilerin hasta milletvekillerini de getirdikleri görüldü. Yapılan yoklamada çoğunluğun bulunduğunun anlaşılmasından sonra Başkan Karakaş, bir süre önce ölen CHP Milletvekili Yusuf Ziya Ural için saygı duruşu çağrısında bulundu. Saygı duruşundan sonra ad okunarak yapılan oylamada gensoru lehinde 231 oy kullanılırken 2 oy da aleyhde kullanıldı. Toplantıya AP'den yalnızca başkanlık divanı üyesi Recep Özel katıldı ve CGP Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu ile birlikte gensoru aleyhinde oy kullandı.

Başkan Karakaş oylamadan sonra yaptığı açıklamada, 231 güvensizlikve 2 güvenoyu kullanıldığını belirterek Dışişleri Bakanı Erkmen'in düşürüldüğünü söyledi.

Gensoru oylamasınınsonucununbelli olmasından sonra CHP Ortak Grubu bir toplantı yaparken MSP Genel Başkanı Erbakan da bir basın toplantısı düzenledi.

Ortak Grup toplantısında konuşan CHP Genel Başkanı Ecevit, hükümetin bakanlarını safra gibi atarak boşlukta kaldığını belirtti ve şunları söyledi:

"Artık bu hükümetin Meclis'te çoğunluğunu yitirdiği belli olmuştur. Boşlukta duran birhükümettir. Böylece bir hükümetin karşı karşıya bulunduğumuz, özellikle bu hükümetin icraatı ve tutumuyla karşı karşıya geldiğimiz sorunların üstesinden gelemeyeceği açıktır. CHP'nin Meclis'teki muhalefeti aylarca sürdürülen engellemeleri kırmış, etkinliğini kazanmıştır" Öte yandan AP Genel Başkan Yardımcısı Yiğit Köker, gensorudan sonra ortaya çıkan durumun yetkili kurullarda değerlendirileceğini söyledi. AP Başkanlık Divanı'nın bugün, Genel İdare Kurulu'nun da pazartesi günü yapacağı toplantılardagensoru oylamasının sonucu değerlendirilecek.

ERBAKAN'IN BASIN TOPLANTISI

Bu arada bir basın toplantısı düzenleyen MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan, parlamentonur tarihi bir kararaldığını söyleyerek, **"CHP bugün milli çözüm yolunda yürümüştür. Kendilerini tebrik ederim"** dedi.

Erbakan, gazetecilere **"Bakanın karga tulumba gitmesi"** nedeniyle tulumba tatlısı yedirdiği basın toplantısında, Türkiye'nin AP hükümetinin oyuncağı olmadığını kaydederek, parlamentonun çalışmaya başladığını ve AP hükümetinin zihniyetinin mühürlendiği görüşünü savundu.

Erken seçim konusuna da değinen Erbakan, **"Erken seçim ortadan kalktığı zaman seçimlere kadar önemli bir devre başlayacaktır"** dedi ve bunu genel idare kurullarında değerlendireceklerini açıkladı.

"Yarın bu parlamento hükümetin işine son verirse Demirel'in sicili yokluk, yoksulluk ve anarşi olacaktır" diyen Erbakan, Ecevit'in onarım hükümeti çağrısını **"detay versinler"** şeklinde karşılık vererek sözlerini tamamladı.

MHP'nin Aydınlık Gazetesi'ne saldırıya hazırlandığı öne sürüldü

HABER MERKEZİ

İki faşistin Aydınlık Gazetesi binasında yakalanması üzerine bir açıklama yapan Gazete Müessese Müdürü Gürhan Ertür, yaptığı basın açıklamasında, Ali Yurtaslan'ın itiraflarını yayınlarken sürekli olarak MHP'li olduklarını söyleyen şahıslar tarafından telefonla tehdit edildiklerini ve son bir hafta içinde ise, doğrudan doğruya MHP İl Merkezi'nden yönetilen bir saldırı girişiminin hazırlıklarının başladığını belirtti.

1 Hafta önce Adem Erdem adlı bir faşistin 2 Eylül Salı günü MHP İstanbul İl Gençlik Kolları başkanlarından Kazım Ayaydın'ın 34 EE 509 plakalı Anadol marka taksi damalı bir araba ile iki arkadaşıyla gazete çevresinde dolaşarak keşif yaptığının yer aldığı açıklamada bu tür girişimler şöyle sıralandı:

"Gazetemizin civarında yapılan bu faaliyetten sonra binamızın içine de adam sokulmak istenmiştir. Aynı gün bir şahıs 'kitap alacağı' bahanesiyle gazetemizin bulunduğu kata çıkmak istemiştir. Kendisine dağıtım şirketine gitmesi gerektiği söylenmiş, ancak bu şahıs dağıtım şirketine gider gibi yaptığı halde, gitmemiştir.

4 Eylül günü 34 TZ 987 plakalı 1974 model Murat marka bir arabayla gazetemize gelen Ruhi Özcan ve Ahmet Hamdi Güler adlı iki kişinin çantalarından Türkeş'in bir kitabının ve MHP ve Hergün gazetesi ile ilişkili olduklarını gösterir belgelerin çıkması üzerine emniyete haber vererek teslim ettik.

Bu sırada Temel Can adlı bir şahıs gazetemize gelerek MHP İl Başkanı Nuri Eroğan tarafından gönderilen iki arkadaşlarının nerede olduğunu sordu. Böylece bu iki kişinin MHP İl Merkezinden gönderildikleri kesinlik kazandı. Bütün bu olaylar, gazetemize yönelen tertibin MHP İstanbul İl Merkezi'nden yürütüldüğünü göstermektedir."

Açıklamanın son bölümünde ise, "şu andan itibaren gazetemize, gazetemiz yöneticileri ve çalışanlarına herhangi bir saldırı olursa bunun baş tertipçileri MHP İl Merkezi ve MHP İstanbul İli Gençlik Kolları Başkanlırından Kazım Ayaydın olacaktır" denildi.

Vardiyalı Meclis ve engellemeler (2)

(Baştarafı 1. Sayfada)

üyelerin değil... (AP sıralarında "ne büyük adam" sesleri)

Büyük adamlık meselesi değil, ihtisas meselesidir. Burada kahvedeki gibi konuşulmaz, burada kahve konuşması yapmayınız. Demek ki, bu komisyonlarda ihtisasa saygı gösterilir. Eğer... (AP ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN - her kafadan ses çıkmaz beyefendiler (AP sıralarından gürültüler)

Efendim söz verdim, söz vermişim dinlemek istiyorum, ihtiyacım var.

MUAMMER AKSOY (devamla) Demek ki, parlamenter olmasa dahi, uzmanlar konuşabilir. Bir şahıs parlamenter oluncaya kadar uzman sayılır ve bu parlamentonun komisyonunca çağrılırsa, parlamenter olduktan sonra uzmanlıktan çıkmaz. Uzman olarak dahi burada dinlenebilirim. (gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Aksoy, ben sizi uzmandan ziyade dün toplantıyı kapatmadan önce bu yaptığımız işlemle ilgili, uygunluk ymalar): konusunda itiraz etmedim, dinleyeceğim dedim.

Şimdi, komisyonumuz Anayasa'ya uygunluk hususunda titiz ve esasen sebebi, vücudu Anayasa'ya uygunluğu tespit eden, araştıran bir komisyondur. Şimdi, şu işlemde önemle ısrarlı Anayasa'ya aykırılık gördüğünüzü söylediniz ve ben de bu işlemle ilgili ise diye sordum. Şimdi, oylamaya geçmeden önce bir Anayasa'ya suçu işlemeyelim diye vuginızı alıyorum, ama bu ölçüler içinde lütfen.

Buyurun efendim.

MUAMMER AKSOY (devamla) - Teşekkür ederim, gayet tabii efendim, ancak ben konuşurken eğer AP'li bazı arkadaşlar bana konuşma imkanı vermezlerse, ben de gayet tabii ki, sözümü hem sesimi yükseltmeye, hem de sözümü onlara cevap verme doğrultusunda yöneltmeye mecbur kalırım

Sayın başkan değerli üyeler.

İRFAN BİNAY (Çanakkale AP Milletvekili) - Sayın başkan, müsaade eder misiniz?

MUAMMER AKSOY (devamla) - Beyefendi mi konuşuyor, ben mi konuşuyorum efendim?.. (AP ve CHP sıralarından karşılıklı konuş-

MUAMMER AKSOY - Beyefendi usul hakkında ben konuşamıyorum da, üye olmayan bir zatı muhterem nasıl konuşuyor?... Komisyon üyesi midir bu konuşan arkadaş (gürültüler)

NAHİT MENTEŞE (Aydın AP milletvekili) - Evet, komisyon üyesidir.

MUAMMER AKSOY (devamla) - Siz aşağıda katip olan, divan katibi olan aynı zamanda komisyonda üye misiniz?

BAŞKAN - Sayın Aksoy, karşılıklı konuşmayınız efendim, sizi dinliyoruz. Kısa veciz. (karşılıklı konuşmalar)

Hayır efendim, arkadaşımın sözünü kesemem. Söz verdim sayın Menteşe, nasıl keserim! O zaman toplantıya ara verir sizi dinlerim (AP sıralarından gürültüler)

Efendim, ben söz verdim (AP sıralarından gürültüler)

Sayın Aksoy, buyurun.

MUAMMER AKSOY (devamla) - Efendim burada sadece erken seçimle ilgili bir konuda...

BAŞKAN - Erken seçim değil sayın Aksoy.

MUAMMER AKSOY (devamla) Erken seçimle ilgili bir konunun konuşulmasında.

BAŞKAN - işlendi.

MUAMMER AKSOY (devamla) - Gayet tabii, efendim onu anlatıyorum. Erken seçimle ilgili bir görüşmede söz hakkının kısıtlanmasının niçin anayasaya aykırı olduğunu arz edeceğim (karşılıklı gürültüler)

BAŞKAN - lütfen arkadaşlar. (Aydın milletvekili Nahit Menteşe'nin anlaşılmayan müdahaleleri.)

MUAMMER AKSOY (devamla) - Bakın, şuna bakın.

Size göre hatalıdır efendim. Sizin düşüncenizin çok daha üstündeki düşünceler var. Dinleyiniz ondan sonra konuşunuz.

BAŞKAN - Sayın Menteşe, niye karşılıklı tartışıyorsunuz. Ben ta dünden (CHP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar) Ta dünden yarın yapacağım işlemi söyledim ve oylamaya geçmeden siz.. (Aydın milletvekili Nahit Menteşe'nin anlaşılmayan müdahaleleri) Sayın Menteşe.

MUAMMER AKSOY (devamla) - Bu nasıl yahu bir partinin genel sekreteri bu şahıs.

ÇETİN BOZKURT (CHP Erzurum milletvekili) - (Nahit Menteşe'ye hitaben) Utan sen, utanmıyor musun?;

MUAMMER AKSOY (devamla) - Sayın başkan.

BAŞKAN - Profesör olduğunu..

MUAMMER AKSOY (devamla) - Bir partinin genel sekreteri olmak bir takım imtiyazlar mı getiriyor?

BAŞKAN - Niye divana yardımcı olmuyorsunuz? Kısa bir 10 dakika mütala alsam.

Efendim, hatalı, dünden karar verdim. Siz "hatalı" diyorsunuz. Ben oylamada kılı kırk yarmaya mecburum. Anayasa Mahkemesine gidecek bu karar.

(Devamı var)

Salvador cuntası bölündü

DIŞ SERVİSİ HABERLER

İç savaşın bütün hızıyla devam ettiği El Salvador'da ordu içindeki bunalım da had safhaya çıktı ve diplomatik kaynakların bildirdiğine göre cuntanın "sağ" kanadı, "ılımlı" kanada karşı bir "saray darbesi gerçekleştirdi."

Bundan iki ay kadar önce silahlı kuvvetlerin denetimi faşist eğilimli Albay Jaime Abdul Gutierrez'in eline geçmiş, "ılımlıların" lideri olan ve bazı "reformların" yapılmasınısavunan Albay Majano daha etkisiz bir konuma itilmişti. Önceki gün Albay Gutierrez tarafından yayınlanan bir talimat ile Albay Majano'ya sadık olan bütün "ılımlı" subaylar emekliye ayrılarak, ya da kızağa çekilerek tasfiye edildi. Cuntanın faşist üyeleri bu unsurların "solcu" olduklarını ileri sürdü. Albay Majano bütün silahlı güçlere bir telgraf mesajı yollayarak bu emre uylmamasını istedi. Majano sözkonusu emrin kendisi ve cuntanın diğer iki Hristiyan Demokrat üyesi tarafından imzalanmadığını belirtti. İyi haber alan kaynaklara göre cuntanın her iki kanadı da kendilerine bağlı olan birlikleri alarma geçirdi. Birkaç gün önce de bazı faşist subaylar Albay Majano'yu sıkıyönetime şikayet ederek, silahlı güçlerin cuntanın değil, faşist eğilimli Albay Garcia'nın denetiminde olduğunu bildirmişlerdi. Faşist kanadın doğrudan denetimi ele almak için yaptığı iki girişim daha önce ABD tarafından engellenmişti.

Öte yandan İnsan Hakları guruplarının yaptığı açıklamaya göre bu yıl çatışmalar sırasında 6000'i aşkın kişi öldü. son yirmi dört saat içinde de 31 kişi öldürüldü. Bunlar arasında, San Salvador'un 40 kilometre güneydoğusundaki bir gerilla kampına düzenlenen baskın sırasında hükümet güçlerince öldürülen 12 gerillanın da bulunduğu ileri sürüldü.

Danimarkalı işadamı Nielsen,

(Baştarafı 1.Sayfada)

len 11 milyon Danimarka kronunu Danimarka'ya aktarma işinde aracılık yapmaları için %10 komisyon önerdiğini bildirdi. Nielsen, kendisinin böyle bir öneriyi "rüşvet" olarak nitelemediğini, bu tür işlerin sık sık yapıldığını da sözlerine ekledi. Ancak önerisinin hükümet yetkililerince kabul edip etmediğine dair bir açıklama yapmadı.

B.T. GAZETESİNİN YAYINI

Danimarka'nın yüksek tirajlı gazetelerinden B.T. 27 Ağustos tarihli sayısında "Totalentreprise" adlı insaat şirketinin verdiği rüşvetlerle ilgili yaptığı yayında, şirketin sahibi Nielsen'in Hayrettin Erkmen'e Ankara'da bir yemek sırasında rüşvet önerdiğini bildirmişti. Nielsen, Erkmen'e şirketinin İran'da bulunan 11 milyon Danimarka kronunu Danamarka'ya aktarma işinde yardımcı olduğu takdirde 1 milyon kron alabileceğini söylemişti. B.T. gazetesi muhabiri Jörgen W. Fröhlich bilgiyi Nielsen'in karışı Susanne Kayser'den almıştı.

"Dansk Totalentreprise" şirketinin Danimarka'da da çeşitli rüşvet olaylarına karıştığı açıklandı. Şirket'in Kopenhag'taçalışan bir mühendise ruhsatı elde etmek için 600 bin kron rüşvet önerdiği ileri sürüldü.

Adana'da 7 bin 900 işçi direnişe geçti

ADANA (DEMOKRAT)

Adana'da Sabancı Holding'e bağlı Sasa işyerinde çalışan bin ikiyüz işçinin gözaltına alınmasını protesto eden Teksa, Mensa, Sasa ile Bossa 1 ve Bossa 2 fabrikalarında çalışan toplam 7 bin 900 işçinin dün işlerini bırakarak direnişe geçtikleri bildirildi. işyerlerinin faşistleştirilmesine de karşı çıkan işçiler, gözaltına alınan arkadaşlarının serbest bırakılmasını istediler.

Bilindiği gibi Sabancı Holding'e bağlı Sasa işyerinde çalışan 2 işçinin işten çıkarılması üzerine aynı işyerindeki diğer işçiler direnişe geçmiş ve 1200 işçi güvenlik güçlerince gözaltına alınmıştı.

Arkadaşlarının gözaltına alınmasını protesto eden ve işyerlerinin faşistleştirilmek istenmesine karşı çıkan Teksa, Mensa, Sasa ile Bossa 1 ve Bossa 2 işyerlerinde çalışan toplam 7 bin 900 işçi işlerini bırakarak direnişe geçti. Yetkililer, direnişçi işçilere çağrı yaparak işbaşı yapmalarını isterken, işçilerin ise talepleri dikkate alınıncaya kadar direnişlerini sürdürecekleri bildirildi.

Polonya'da grevler tümüyle sona erdi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Polonya'da Baltık kıyısında bulunan işçilerle hükümet arasında anlaşma sağlanmasından sonra, Silezya bölgesindeki grevci işçilerle de uzlaşmaya varıldığı, böylece ülkede grevci işçi kalmadığı açıklandı. Varşova radyosunun konuya ilişkin haberinde, Szombierki, Dimitrov ve Bobrek maden ocaklarındaki işçilerin hükümet temsilcisi ve Madencilik Bakanı Wlodzimierz Leicak'la anlaşma imzaladıkları ve işbaşı yapacakları belirtildi. Bu durumda Polonya'da grevde bulunduğu belirtilen herhangi bir üretim birimi kalmadı.

Bu arada Batılı ülkeler Polonya'nın içerisinde bulunduğu ekonomik zorlukları aşması doğrultusunda ellerinden geleni yapacaklarını açıkladılar. Batılı gözlemciler, Polonyalı işçilere birçok konuda verilen sözlerin yerine getirilebilmesi için Batılı ülkelerin yardım yapmaya hazır olduklarını bildirdiler. Gözlemciler ayrıca, Polonya'nın Batılı ülkelerden yardım almak zorunda olduğunu ve sarsılan ülke ekonomisini, yapılan vaadlerle birlikte düzeltebilmek için kendi gücü dışında kaynaklara başvurmak durumunda kaldığını iddia ettiler. İşçilere daha fazla ücret, sosyal haklar ve siyasi ödünler, grev hakkı ve bağımsız sendika kurma özgürlüğü tanındığını hatırlatan Batılı kaynaklar, bu yolda verilen sözleri tutmasına yardımcı olmak için başta Carter ve Alman Başbakanı Schmidt olmak üzere Batılı liderlerin Gierek'e yardıma hazır olduklarını açıkladıklarını haber veriyorlar.

Reşat Akkaya

(Baştarafı 1. Sayfada)

tazminat isteminde bulunduğu davada avukatlığını Ordu AP İl Başkanı Güner Sağra'nın üstlendiği öğrenildi. Akkaya'nın Güner Sağra'yı avukat olarak tutması Ordu'da "Reşat Akkaya ile AP il yönetiminin beraberliğinin tescili" olarak yorumlandı.

Demokrat

Çatalçeşme Sok. No: 50 Cağaloğlu-İSTANBUL Telefon: 28 68 03 28 08 15

Yıl: 11 Sayı 2290/267

Demokrat Ofset tesislerinde hazırlanmış, Hürriyet Ofset tesislerinde basılmıştır.

BAS-SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Aslan B. KAFAOĞLU

Yazışleri Müdürü Işık YURTÇU

Sorumlu Müdür H.Basri ÇIPLAK

Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASU

ABONE BEDELLERİ

YURT İÇİ: 3 aylık 900.— 6 aylık 1800.— 1 yıllık 3600.—TL.

YURT DIŞI: Uçakla 3 aylık 4500.— 100 DM; 6 aylık 9000.— 200 DM; 1 yıllık 18.000— 400 DM

İLAN KOŞULLARI

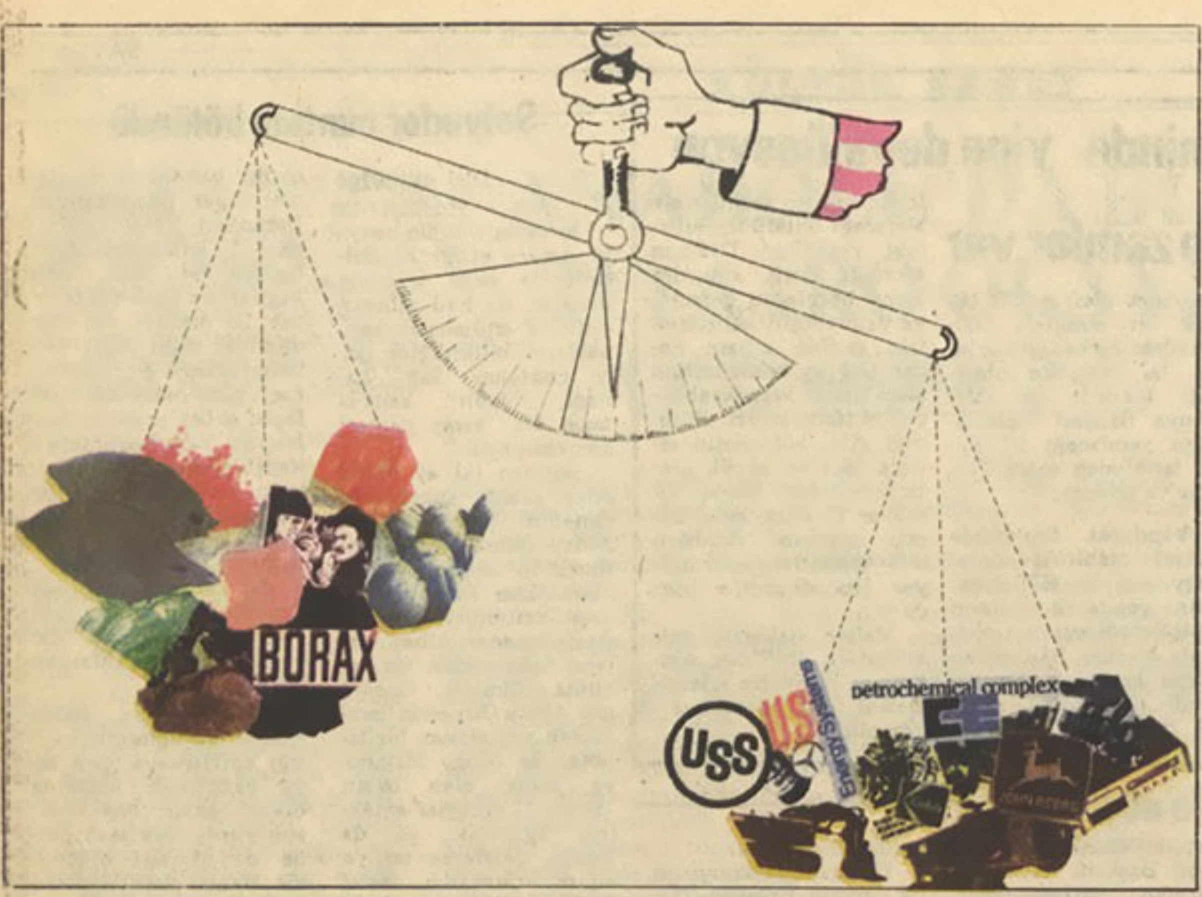
2,3,4,5,6 sayfalar (süt cm)	700 TL
Devam sayfaları (süt cm)	800 TL
Doğum, nişan evlenme ölüm teşekkür (2 süt.5 cm.)	3000 TL
Yayın ilanları (1 süt 5 cm)	750 TL.
Küçük ilanlar (kelimesi)	30 TL.

Abone olmak isteyen okurlarımız abone bedelini PTT ile gazetemiz adresine yollamalıdır.

Ankara Bürosu: Konur Sok. 24/19 Kızılay-Ankara Telefon: 17 01 41

İzmir Bürosu: Kıbrıs Şehitleri Cad. 1443 Sok. No: 149 Daire: 6 Alsancak Telefon: 14 67 75

Adana Bürosu: Dörtyolağzı, Özel Sancak İş Hanı Kat: 1 No: 96

Dışarıdan alınanlar satılanları kat kat aşıyor

Türkiye son yılların en büyük dış ticaret açığı ile karşı karşıya

EKONOMİ SERVİSİ

Türkiye'nin 1977 yılı dışında son yılların en büyük dış ticaret açığı ile karşı karşıya olduğu belirlendi. Açık, geçen yılın aynı dönemine göre %33 artarak 1.8 milyar dolara ulaştı.

İhracat seferberliği' (!)'nin başlatıldığı 24 Ocak kararlarından bu yana 8 ay geçmiş olmasına karşın dışalımda % 20'lik bir artış dışsatımda ise ancak % 6'lık bir artış görüldü.

Dışalıma son 7 ay içinde 3.195 milyar dolar harcanmasına karşılık dışarıdan alınan malların fiyatları daha çok pahalılandığından dolayı daha az miktarda mal alınabildi. Dışsatımda ise geçtiğimiz 7 ayın sonunda 1.4 milyar liralık düzeyde kalırken devalüasyonların sonucu TL'nin değer yitirmesiyle aynı paraya daha çok mal verildi. Dışsatım'daki varılan nokta son 5 yılın en düşük dışsatım geliri olarak belirlendi.

Dışa bağımlılık dış ticaret açığını artırıyor:

Dış ticaret yapısı ekonomikdurumunugöstergelerinden birisi. Nelerin ne kadar alınıp satıldığına bakmak ekonominin durumunu açığa çıkarıyor.

Dışa bağımlı Türkiye borç kılıfına girdiği batılı emperyalist ülkelerle alışveriş yapmak zorunda bırakılıyor. Pamuk, tütün, üzüm, incir, fındık.. İşte yıllardır dışsatımın temeli olan ürünler.1979 yılı verilerine göre dış satımın yüzde 60'ını tarım ürünleri yüzde 8'ini tarıma dayalı işlenmiş ürünler, yüzde 6'sını madenler oluşturuyor. Çoğunlukla hafif sanayi ürünlerinin oluşturduğu sanayi malları ise dışsatımın ancak dörtte biri

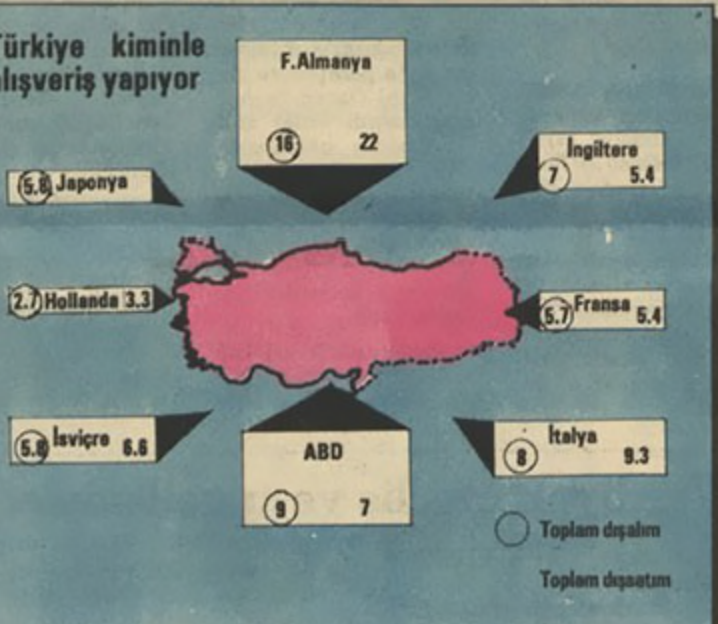
Petrol, gübre, makinalar vb. en çok para ödenen dışalım ürünleri.Bunlardan petrol dışalımı toplam dışalımın üçte birini aşan bir büyüklüğe sahip.

Türkiye daha çok emperyalist ülkelerle alış veriş yapıyor

EKONOMİ SERVİSİ

Türkiye, alış - verişini ağırlıkla ABD, Japonya ve Ortak Pazar ülkeleriyle yapıyor. Bu ülkelerden tekel fiyatlarıyla makina, teçhizat, ham madde satın alınırken, fındık, tütün, pamuk gibi tarım ürünleri de değerlerinin altında satılıyor. Yapılan her devalüasyon dışarı satılan mal miktarını hacim olarak arttırırken fiyatlarını ucuzlatıyor. Bu durum yurt içinde işçilerin, küçük üreticilerin yarattığı zenginliklerin borç ve yatırım sömürü yollarının yanısıra ticaret yoluyla da emperyalist tekellere akması sonucunu doğuruyor.

Türkiye'nin dışardan almak zorunda kaldığı mal miktarı hem değer hem de miktar olarak artıyor, buna karşılık dışarı sattığı mal miktarı ve dış satımdan sağladığı döviz miktarı hızla düşüyor. Diğer döviz kaynakları da yetersiz olan Türkiye, döviz sorununu büyük tavizler vererek aldığı borçlarla çözmek yoluna gidiyor. Bu durumun ceremesini de dar gelirli emekçi kesimler çekiyor.

Yasaklamalar, sansürler sürüyor

Kitap fiyatlarındaki artışlar, basın, düşünce özgürlüğünü rafa kaldırdı

ANKARA (DEMOKRAT)

Ülkemizde hiç bir demokratik ülkede görülmeyen bir uygulama var. Düşünce özgürlüğünü, basın özgürlüğünü hiçe sayan kitap yasaklamaları. Bu düşmanlık, yalnızca kitap yasaklamalarla değil, zaman zaman meydanlarda gazete-dergi yakmak gibi uygulamalarla da kendini gösteriyor. Ancak son 4-5 yılda kitap fiyatları öylesine arttı ki, sansürün görevini en iyi şekilde fiyat artışları yerine getirir oldu. Kağıt mürekkep fiyatları ve matbaa giderlerinin ulaştığı boyutlar, aşağıdaki tablodan da anlaşılabileceği gibi kısa süreler içinde kitap fiyat etiketlerinin defalarca değiştirilmesi ve satışların düşmesi sonucunu doğurdu. Cikletten bisküvi fabrikalarına seks kitapları basan yayın evlerine kadar uzanan devlet desteği nedense bir ülke halkının bilinçlenmesine, aydınlanmasına en büyük katkıda bulunan kitaplar sözkonusu olunca çekiliveriyor. Ancak okumak öylesine büyük bir tutku ki ne yasaklamalar ne de fiyat artışları ile gerçekleştirilmeye çalışılan gizli engellemeler, öğrenmek ve koşulları değiştirmek isteyenleri engelleyemiyor.

Son 4-5 yıl içinde kitap fiyatlarındaki hızlı artışlar sansürün görevini en iyi şekilde yerine getirir oldu.

KİTAP FİYATLARINDAKİ ARTIŞLARDAN ÖRNEKLER:

Türü	Sayfası	1978 fiyatı (TL)	1980 fiyatı (TL)
Roman	370	60	250
Araştırma	980	200	900
Mizah	234	70	125
Şiir	86	15	50
Bilimsel	588	40	350
Çocuk	272	75	200
Tarih	464	45	200

Dünya altın rezervlerinin yüzde 30'u ABD'nin elinde

EKONOMİ SERVİSİ

Altın rezervlerine sahip ülkeler arasında ABD'nin % 30 payla ön sırada yer aldığı belirlendi. TÜSİAD'ın "Görüş" adlı yayın organından edinilen bilgilere göre 264.6 milyon ons altınla birinci sırada bulunan ABD'yi 95.25 milyon onsla B.Almanya,83.28 milyon onsla İsviçre izliyor .

Az gelişmiş ülkelerden Portekiz'in 22.18 milyon onsla 10'ncu. İspanya'nın 14.61 milyon onsla 13'üncü ve son yıllarda ekonomik yönden hayli zayıflayan Lübnan'ın 9.22 milyon onsla 14. sırada yeralması ilginç bir nokta olarak değerlendiriliyor. Türkiye ise genel sıralamada genellikle Arap ülkelerinin arkasında yeralıyor. Rezervi ise 3.77 milyon ons.

1981 yılının başında Ortak Pazar'ın tam üyesi olacak olan Yunanistan'ın AET'ye tam üyeliğinin kabulü başvurudan 13 yıllıkbir süre sonra gerçekleşebildi.

1981'de Ortak Pazar'ın tam üyesi olacak

Yunanistan'da ekonomik bunalım artıyor

●1981 başında genel seçimlerin de yapılacağı Yunanistan'da enflasyon ve döviz darboğazı baş sorun durumunda.

1981'de AET'ye tam üyeliği kabul edilecek olan Yunanistan'ın yoğun bir ekonomik bunalımın içinde olduğu bildirildi.

1979'da 10 milyar dolar olan dışalımı 1981'in ilk 7 ayında 11.7 milyar dolara çıkan Yunanistan'ın dışsatımında ise ancak 4.5 milyar dolarlık bir artış gerçekleşti. Öte yandan sık sık yapılan para ayarlamalarının sonucu Yunan para birimi drahminin bir yıl içinde yüzde 15 değer kaybettiği, parasını konvertibl kılan bu ülkede drahmi değer kaybının süreceği belirtiliyor.

Enflasyon oranının yüzde 31'e ulaşması üzerine hükümetin fiyatlar üzerindeki kontrolü ve kredi kısıtlaması biçimindeki önlemlerinin işverenlerce eleştirildiği, Yunanistan'da büyük işadamları ihracatın artırılabilmesi için hükümetin "serbest piyasa ekonomi politikası" izlemesi gerektiğini, aksi taktirde ihracatta istenilen hetleflere ulaşılamayacağı belirtiliyor.

1981'de Ortak Pazar'a tam üyeliği yürürlüğe girecek olan Yunanistan'da önümüzdeki yılın başında genel seçimlerin de olması ilginç bir görünüm ortaya çıkarıyor. İktidardaki Yeni Demokrasi partisiyle muhalefetteki Sosyalist Partisinin karşı karşıya geleceği genel seçimlerde Ortak Pazar ve son yıllarda yükselen enflasyon sorununun seçim döneminin ana propaganda ögeleri olması bekleniyor.

Radyo TV program haber

22.25 **TV FİLMİ**

Penceredeki Gökyüzü

Yönetmen : Harry Harris
Oyuncular : Linda Purl, Rger Kern, Robert Hays,

1870'lerin Dakotasında, kasaba dışında küçük bir kulübe de yaşayan Molly ve Dave çifti bir salgın hastalık sırasında çocuklarını yitirirler ve uzun zaman çocukları olmaz. Kasabada kızılderililerin baskın yapacaklarına ilişkin haberler yayıldığı sırada biri yaralı iki kızılderili gelir. Molly bunlara yakınlık gösterir ve savaş anlarında reisin karısının doğumunda yardımcı olur. Bu durum aradaki gerginliği azaltır ve bir dostluk başlar.

18.45 **TV'DE YERLİ SİNEMA**

"Kezban"

TV'de Yerli Sinema'da yönetmenliğini Orhan Aksoy'un yaptığı ve başlıca rollerini Hülya Koçyiğit, İzzet Günay, Selma Güneri, Yusuf Sezgin, Süleyman Turan ve Fatma Karangil'in paylaştıkları "Kezban" adlı film yayınlanacak. Filmin hikayesi şöyle: Babası ölen Kezban İstanbul'a amcasının yanına gider. Amcası çok zengindir.Kızı ise şımarık yetişmiştir. Köyden gelen Kezban'ı küçümser. Kızın nişanlısı ise kent yaşamına ayak uydurmaya çalışan Kezban'a karşı bir yakınlık duymaya başlar. Fazla bir özellik taşımayan bir aşk öyküsü..

Yedi Tepeden

21.20

Programda Tolga Han ve Dans Grubu'nun yanı sıra, Necla Akben, "Biz İkimiz Üç Kardeş", İclal Akkaplan, "Evleri Kundelen Yar-Bastım da kırıldı İğdenin Dalı", Erol Büyükburç "Yalvarma-Boş Yere", Uğur Göker "Son Anda" Nihat Işıklar" Okyanus-Sensiz Geçen Günler," Romalı Perihan" O Bendim—Nereye", Mediha Şen" Ne Yeşili Ne Siyahı-Zeytin Gözlüm-Gel Güzelim Gitme Coşalım" adlı parçalanyla ekrana gelecek.

Radyodan Seçmeler

TRT I

09.05 Çocuk Saati 10.22 Hafta Sonu 15.25 Yörelerimiz Folklorumuz 16.45 Gönül Söyler'den Şarkılar 17.00 Dilek Kutusu 18.05 Türkçe Sözlü Hafif Müzik 18.20 Bağlama Takımından Oyun Havaları 20.00 Altın Bilezik 20.20 Bölge Sanatçılarımız 21.30 Dinleyici Sesiyle İstekler 22.05 Dinleyici İstekleri 23.15 Cumartesiden Pazara

TRT–II

09.00 Bir Dilden Bir Telden 09.20 Makamdan Makama 09.40 Birimizin Derdi 10.30 İki Solistten Şarkılar 11.00 Turizm Deyince 11.45 Sevilen Eserler 12.10 İz Bırakanlar 12.30 Açıklamalı Klasik Türk Müziği Korosu 13.30 Halk Ozanları Bölge Sanatçıları 14.00 Bizim Zamanımızda 14.20 Rahmi Sönmezocak'dan Şarkılar 15.00 Hafif Müzik Dünyasından 15.50 Halk Müziğinden Seçmeler 17.00 Solistlerden Birer Şarkı

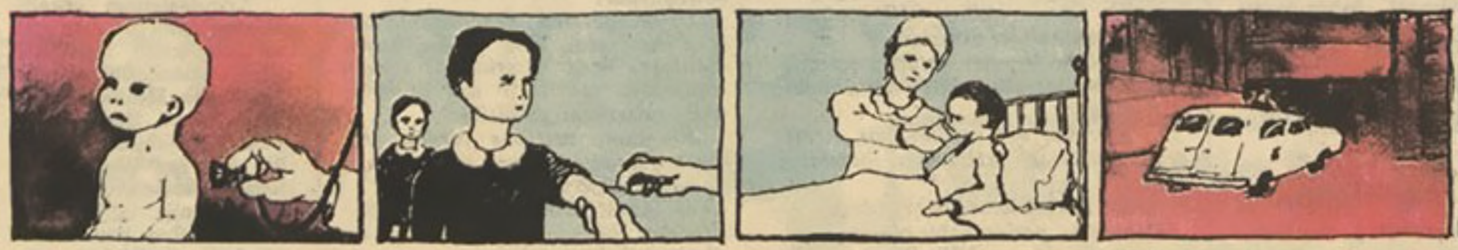
TRT–III

08.00 Sabah Konseri 09.-03 Merhaba 10.00 Müzik Stüdyosu 11.00 Öğleye Doğru 12.09 Sizin İçin Seçtiklerimiz 15.45 Müzik Bahçesinden 16.30 Tatil Müziği 17.09 Çağdaş Türk Sanat Müziği 18.00 Gençler İçin 19.00 Bizim Sanatçılarımız 20.00 Dünden Bugünden 22.09 Stüdyo FM 23.30 Ünlü Seslerden Ünlü Eserler

TV'de BUGÜN

17.00 HABERLER
17.05 HEİDİ
17.30 GENÇ KAYAKÇI
17.55 JETGİLLER
18.25 POP MÜZİK
18.45 TELEVİZYON FİLMİ
20.30 HABERLER
21.20 YEDİ TEPEDEN
22.25 TV'DE YERLİ SİNEMA
23.55 HABERLER

Demokrat Çocuk

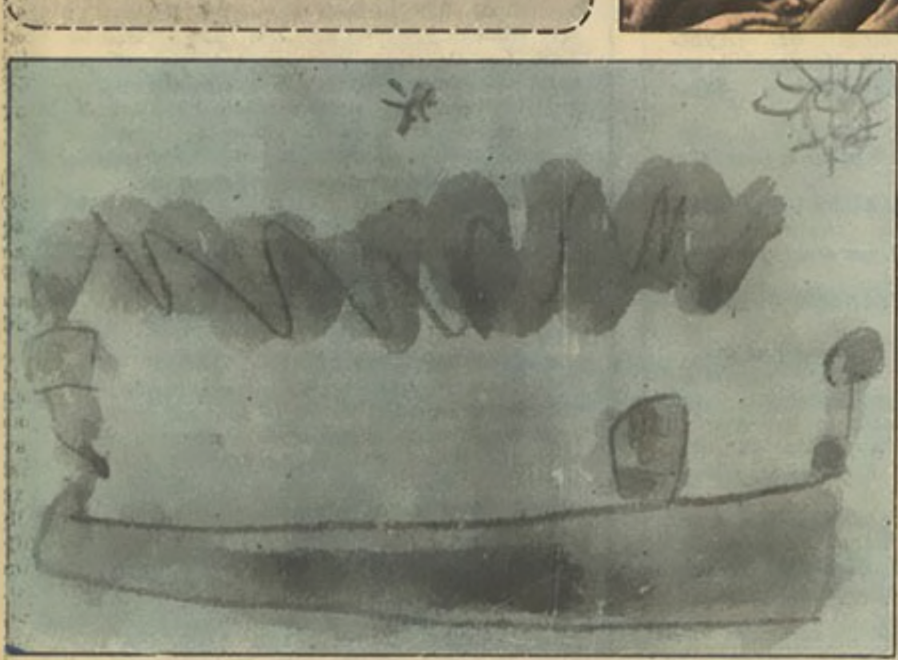

SAĞLIKLI YAŞAMA KOŞULLARININ SAĞLANMASINI İSTİYORUZ !

NÜKLEER SİLAHLANMA İÇİN SOKAKTA PARA TOPLAYANA RASTLAMADIM BUGÜNE KADAR. ÇÜNKÜ BU İŞİ HÜKÜMETLER GAYET İYİ YAPIYORLAR AMA ÇOCUKLAR İÇİN HÜKÜMETLER AÇISINDAN ASIL KAYGI KAYNAĞI OLMASI GEREKEN ÇOCUKLAR İÇİN PARA TOPLANDIĞINI ÇOK GÖRDÜM.

Peter USTINOV

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ

Dünya Sağlık Örgütü, Birleşmiş Milletler'e bağlı kuruluşlardan biri. Kuruluş tarihi 7 Nisan 1948. Bu tarih her yıl tüm dünyada Dünya Sağlık Günü olarak kutlanır.Kamu sağlığının belirli bir yanı üzerine ilgiyi yoğunlaştırmak üzere de her yıl bugün için sağlıkla ilgili bir konu seçilir. Örneğin 1979'daki konu 'ANA ve ÇOCUK SAĞLIĞI' idi.

Dünya Sağlık Örgütü'ne 150 üye ülke Dünya Sağlık Örgütü bu üye ülkeler isterlerse onlara sağlık programlarının hazırlanıp geliştirilmesinde sağlık örgütlerinin desteklenmesinde ve sağlık personelinin eğitiminde yardımcı olmayı amaçlar...

İşlevleri arasında şunlar sayılabilir. Bulaşıcı hastalıkların sürekli gözetim altında tutulması, ilaçlar, aşılar ve sağlığı etkileyici öteki maddelerin niteliklerinin denetlenmesi, salgın hastalıklar ve doğal yıkımlarda sağlık yardımı yapılması, salgın hastalıkların yayılmasının önlenmesi için tüm dünyaya duyurulması, uluslararası yolculuk yapanların sağlıklarının korunması, sağlığı etkileyici, hava, su ve topraktaki kirlenme nedenlerinin incelenip sonuçlarının yayınlanması, anne ve çocuk ölümleri,hastalık oranlarına ilişkin istatistiklerin yapılması.

ÖRGÜTÜN TÜZÜĞÜNDEN BİR BÖLÜM
SAĞLIK YALNIZCA HASTALIK YA DA SAKATLIĞIN OLMAMASI DEMEK DEĞİLDİR. FİZİKSEL, RUHSAL VE SOSYAL İYİLİKTİR.

ERİŞİLEBİLEN EN YÜKSEK SAĞLIK DÜZEYİNDE OLMAK, IRK , DİN POLİTİK GÖRÜŞ, EKONOMİK YA DA SOSYAL DURUM AYIRIMI YAPMADAN HER İNSANIN EN TEMEL HAKLARINDAN BİRİDİR.

TÜM İNSANLARIN SAĞLIKLI OLMASI BARIŞ VE GÜVENLİĞE ERİŞMEK İÇİN TEMELDİR.

BUNU BİLİYORMUYDUNUZ?

Yutkunurken soluk alınır mı?

Hayır alınmaz.Yutkunurken soluk borusuna hava dışında bir şey kaçmaması için, soluk borusu kapanır.Soluk borusuna bazı durumlarda birşeyler kaçtığı da olur.Çok rahatsız edici bir öksürme sonucu bu cisim dışarı atılır, atılmazsa ölüme de yol açabilir.

Sağlık hizmeti götürmek devletin görevidir